

Obsah

I Uznesenia, odporúčania a stanoviská

UZNESENIA

Výbor regiónov

105. plenárne zasadnutie 30. a 31. januára 2014

2014/C 126/01	Uznesenie Výboru regiónov Situácia na Ukrajine	1
---------------	--	---

STANOVISKÁ

Výbor regiónov

105. plenárne zasadnutie 30. a 31. januára 2014

2014/C 126/02	Stanovisko Výboru regiónov – Nová stratégia lesného hospodárstva EÚ: pre lesy a sektor lesného hospodárstva	3
2014/C 126/03	Stanovisko Výboru regiónov – Európske dlhodobé investičné fondy	8
2014/C 126/04	Stanovisko Výboru regiónov – Zelená kniha – Rámec pre politiku v oblasti zmeny klímy a energetickú politiku do roku 2030	11
2014/C 126/05	Stanovisko Výboru regiónov – Európske vysokoškolské vzdelávanie vo svete	17
2014/C 126/06	Stanovisko Výboru regiónov – Otváranie systémov vzdelávania	20
2014/C 126/07	Stanovisko Výboru regiónov – Nerovnosti v oblasti zdravia v Európskej únii	26
2014/C 126/08	Stanovisko Výboru regiónov – Sociálny rozmer hospodárskej a menovej únie.	31
2014/C 126/09	Stanovisko Výboru regiónov – Návrh usmernení EÚ o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu podnikov v ťažkostiach	35

III *Prípravné akty*

VÝBOR REGIÓNOV

105. plenárne zasadnutie 30. a 31. januára 2014

2014/C 126/10	Stanovisko Výboru regiónov – Návrh nariadenia Rady o zriadení Európskej prokuratúry	37
2014/C 126/11	Stanovisko Výboru regiónov – Návrh nariadenia, ktorým sa mení nariadenie o preprave odpadu	42
2014/C 126/12	Stanovisko Výboru regiónov – Súbor opatrení programu NAIADES II.	48
2014/C 126/13	Stanovisko Výboru regiónov – Jednotný európsky trh s elektronickými komunikáciami	53

I

(Uznesenia, odporúčania a stanoviská)

UZNESENIA

VÝBOR REGIÓNOV

105. PLENÁRNE ZASADNUTIE 30. A 31. JANUÁRA 2014

Uznesenie Výboru regiónov Situácia na Ukrajine

(2014/C 126/01)

VÝBOR REGIÓNOV

na základe informácií, ktoré mu jeho predseda poskytol o správe delegácie VR, ktorá v dňoch 22. až 24. januára 2014 navštívila Kyjev:

1. vyjadruje solidaritu s ukrajinskými občanmi, ktorí pokojnými manifestáciami bránia demokratické hodnoty vo svojej krajine, dodržiavanie ľudských práv a základných slobôd;
2. dôrazne odsudzuje akékoľvek násilie a všetky formy zastrašovania. Použitie sily nemôže byť odpoveďou na politickú krízu. Vyzýva európske inštitúcie, aby rázne zareagovali na porušovanie ľudských práv a zásad právneho štátu;
3. domnieva sa, že zrušenie represívnych zákonov prijatých 16. januára 2014, ktoré obmedzovali základné ľudské práva a slobody a boli v rozpore s medzinárodnými normami, je prvým krokom k opätovnému nastoleniu právneho štátu na Ukrajine. Žiada prezidenta, aby svojím podpisom zabezpečil, že zrušenie týchto zákonov čo najrýchlejšie nadobudne platnosť;
4. vyzýva všetkých politických lídrov na každej úrovni riadenia, aby podnikli rozhodujúce kroky v snahe zmierniť napätú situáciu a nájsť pokojné riešenie, ktoré by ukrajinským občanom zaručilo demokraciu a stabilitu a ich krajine zabezpečilo nezávislosť, slobodu a integritu;
5. odsudzuje výzvu zverejnenú 23. januára 2014, ktorou Rada národného kongresu miestnych samospráv na Ukrajine, podporila protidemokratické zákony nedávno prijaté národným parlamentom;
6. žiada regionálne a miestne orgány, ktoré sú partnermi v rámci CORLEAP, aby bojovali za európske vyhliadky pre Ukrajinu a využili svoj politický vplyv v záujme ukrajinských občanov;
7. pripomína, že konferencia CORLEAP bola zriadená s cieľom uľahčovať dialóg medzi orgánmi na miestnej a regionálnej úrovni v EÚ a v krajinách Východného partnerstva a podporovať demokraciu, stabilitu a právny štát. Zaväzuje sa, že posúdi, či existujúce štruktúry spĺňajú tento účel, a preskúma možnosti rozšíriť diskusiu tak, aby do nej boli zapojené všetky zainteresované strany;
8. zdôrazňuje, že demokracia a rešpektovanie ľudských práv sú nevyhnutnými podmienkami miestnej a regionálnej demokracie. V tejto súvislosti súhlasí s odporúčaním 348 (2013) Kongresu miestnych a regionálnych samospráv Rady Európy o miestnej a regionálnej demokracii na Ukrajine. Podporuje predovšetkým jeho výzvu ukrajinskej vláde, aby odstránila ústavné a legislatívne obmedzenia, ktoré okliešťaujú právomoci miestnych spoločenstiev, a dala im väčšiu finančnú nezávislosť;

9. zdôrazňuje, že regionálne a miestne samosprávy na Ukrajine majú obmedzené rozhodovacie schopnosti a že finančnými zdrojmi disponuje len centrálna vláda. Rastúce rozdiely medzi regiónmi môžu vážne ohroziť stabilitu celej krajiny;
10. vyzýva Ukrajinu, aby si plne osvojila Európsku chartu miestnej samosprávy a zaviedla administratívne reformy, ktoré samosprávam priznajú jasne vymedzené právomoci s cieľom zabezpečiť sociálnu, hospodársku a územnú súdržnosť. Ponúka regionálnym a miestnym samosprávam na Ukrajine poznatky a skúsenosti európskych partnerov a opätovne zdôrazňuje, že je pripravený rozvíjať s nimi ďalšiu spoluprácu a podeliť sa o skúsenosti v oblasti dobrej správy vecí verejných a územnej spolupráce;
11. vyzýva všetky regióny a obce v EÚ, ktoré majú obzvlášť priateľské vzťahy a partnerstvá s regiónmi a obcami na Ukrajine, aby práve teraz tieto vzťahy zintenzívnili a prejavili solidaritu so svojimi ukrajinskými partnermi a podporili ich;
12. žiada EÚ a jej inštitúcie, aby podnikli rozhodné kroky s cieľom uvoľniť napätie a zabezpečiť, že sa nájde pokojné riešenie, ktoré ukrajinskému ľudu plne zaručí rešpektovanie jeho práv a slobodu;
13. zaväzuje sa, že regionálnym a miestnym orgánom a občianskej spoločnosti pomôže nájsť vhodné východisko z krízy;
14. podporuje pretrvávajúci záväzok EÚ v súvislosti s politickým pridružením a hospodárskou integráciou Ukrajiny na základe spoločných európskych hodnôt, ako aj pripravenosť EÚ podpísať dohodu o pridružení. V tejto súvislosti trvá na predchádzajúcej požiadavke, aby boli prepustení politickí väzni, novinári a aktivisti občianskej spoločnosti, vrátane Júlie Timošenkovej, ktorých uväznenie nie je v súlade s právnymi normami a štandardmi ani so zásadami právneho štátu zakotvenými v Európskom dohovore o ľudských právach a príslušných právnych predpisoch EÚ;
15. poveruje predsedu Výboru regiónov, aby toto uznesenie predložil predsedovi Európskeho parlamentu, predsedovi Európskej rady, predsedovi Európskej komisie, gréckemu predsedníctvu Rady EÚ a vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku.

V Bruseli 31. januára 2014

*Predseda
Výboru regiónov*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

STANOVISKÁ
VÝBOR REGIÓNOV

105. PLENÁRNE ZASADNUTIE 30. A 31. JANUÁRA 2014

Stanovisko Výboru regiónov – Nová stratégia lesného hospodárstva EÚ: pre lesy a sektor lesného hospodárstva

(2014/C 126/02)

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV,

Pozitívny krok v záujme uznania multifunkčného charakteru, udržateľného využívania a ochrany európskych lesov

1. víta oznámenie Európskej komisie o novej stratégii pre lesy, ktorá navrhuje komplexný a vyvážený prístup ku všetkým aspektom udržateľného riadenia lesov a lesného hospodárstva. Napriek tomu, že politika lesného hospodárstva spadá do právomoci členských štátov, táto stratégia umožňuje vytvoriť orientačný nástroj zaručujúci udržateľné riadenie lesov, ich ochranu, podporu biodiverzity, ich zohľadnenie ako zdroj v rámci boja proti zmene klímy a ich prínosu k zmierneniu jej účinkov a všeobecnejšie aj trvácnosť odvetvia lesného hospodárstva. Je potrebné privítať, že sa uvádza hospodársky a sociálny rozmer lesov a že sa uznáva význam, ktorý zohrávajú ako zdroje pracovných miest pre miestne spoločenstvá, vrátane prostredníctvom lesného a drevárskeho hospodárstva, ktoré je schopné vytvárať špecifický hodnotový reťazec, a rozvoja know-how v oblasti lesného hospodárstva;
2. víta, že Európska komisia uznáva mnohostrannú úlohu lesov, hoci sa nazdáva, že by bolo potrebné hlbšie sa zamyslieť nad koncepciou multifunkčnosti, aby bolo možné rozlišovať medzi európskymi lesmi a ich riadením podľa funkcie, ktorá má byť v jednotlivých prípadoch podporovaná. Výbor tiež teší, že Komisia odkazuje na zásadu udržateľnej spotreby;
3. domnieva sa, že z dôvodu narastajúcich tlakov na lesy je tento moment mimoriadne vhodný na to, aby sa navrhla nová stratégia: v dôsledku zmeny klímy v spojení s nedostatočným riadením lesov v posledných rokoch z dôvodu ich nízkej výnosnosti sa menia vlastnosti lesov a ich druhová skladba, výsledkom politík realizovaných s cieľom dosiahnuť ciele stanovené v oblasti obnoviteľných zdrojov energií by malo byť väčšie využívanie lesnej biomasy⁽¹⁾ a v dôsledku hospodárskej krízy sa menia tlaky spôsobené ľudskou činnosťou. Rozvoj merateľných a preukázateľných kritérií udržateľného riadenia, ako aj posilnenie podporných opatrení v zónach s nízkou hodnotou zdrojov a podpora investícií do infraštruktúry môžu vo výraznej miere prispieť k lepšej ochrane a dlhodobu udržateľnému využívaniu európskych lesov. Tento aspekt je osobitne dôležitý, pretože nestálosť klímy spôsobuje nové tlaky a znižuje presnosť prognóz v environmentálnej a hospodárskej oblasti;
4. nazdáva sa, že prirodzené lesy sa musia spravovať v súlade s regionálnymi právnymi predpismi a zákonmi o lesoch. Členské štáty a regióny by preto mali mať možnosť rozhodnúť sa nepovoliť vysádzanie geneticky modifikovaných druhov stromov a rastlín;
5. zdôrazňuje, že je dôležité, aby EÚ rešpektovala právomoci členských štátov v oblasti politiky lesného hospodárstva. Revidovaná stratégia lesného hospodárstva musí zohľadňovať rozdielne podmienky v jednotlivých členských štátoch EÚ a dopĺňať národnú politiku lesného hospodárstva členských štátov.

⁽¹⁾ V roku 2020 bude musieť 20 % energie spotrebovanej v EÚ pochádzať z obnoviteľných zdrojov energie. Ak sa dosiahne tento cieľ, množstvo dreva používaného v EÚ na energetické účely bude zodpovedať celkovému objemu dreva, ktoré sa ťaží v súčasnosti.

6. žiada Komisiu, aby objasnila, z ktorých cieľov vyplývajú záväzky členských štátov v oblasti lesného hospodárstva, pričom je potrebné rozlišovať medzi záväzkami na medzinárodnej a celoeurópskej úrovni, tak aby sa zjednodušilo sledovanie týchto cieľov. Výbor sa okrem toho domnieva, že na všetkých úrovniach by sa mala zdôrazniť úloha súčasných špecializovaných orgánov a malo by sa zabrániť vytváraniu nových orgánov;

Tlaky na lesy spôsobené ľudskou činnosťou majú dôsledky pre obyvateľov, ktorí by o tom mali byť informovaní

7. zdôrazňuje, že les ovplyvňujú hospodárske podmienky, a to nielen bezprostredne ale aj z dlhodobejšieho hľadiska, keďže ich dôsledky sa často prejavia až po dlhom čase. Čoraz častejšie dochádza k takým javom, akými sú napr. požiare, zmena využívania pôdy, nezákonný výrub a pytliačstvo. Preto je potrebné sprísniť dohľad a realizovať kontroly a analýzy nákladov a prínosov, pokiaľ ide o plánované využívanie, ale takisto je potrebné predvídať prípadné dlhodobé dôsledky. Keďže využívanie a ekologická funkcia lesov sa v rámci EÚ veľmi líšia, je potrebné pritom zohľadňovať regionálne podmienky;

8. vyjadruje svoje obavy v súvislosti s narastajúcim trendom rozširovania mestských oblastí, ktorý ohrozuje prirodzené prostredie a najmä prímestské lesy. Výbor vyzýva, aby sa vypracovali vhodné vedecké nástroje s cieľom plánovať projekty pre rozširovanie mestských oblastí s patričnou obozretnosťou;

9. poukazuje na to, že cieľ dosiahnuť výrazné spomalenie trendu straty biodiverzity v celosvetovom meradle v rokoch 2002 až 2010, tak ako to stanovila OSN a stratégia EÚ na podporu biodiverzity, nebol dosiahnutý. Okrem toho, táto pravdepodobná strata biodiverzity sa bude v prvom rade najviac týkať najchudobnejších obyvateľov. Informovaní občania však môžu prispieť k zvráteniu tohto trendu. Je potrebné uvedomiť si, že existuje vzťah medzi kvalitou ekosystémov a udržateľným rozvojom, a to najmä informovaním občanov a sociálnych partnerov a ich mobilizáciou. Vedecké údaje sa musia v rozsiahlejšej miere sprístupniť širokej verejnosti prostredníctvom informačných kampaní, ale aj vzdelávania o rešpektovaní životného prostredia. Európska únia a členské štáty by vo svojich príslušných rozvojových politikách mali viac zdôrazňovať činnosti v oblasti lesného hospodárstva a klásť dôraz na vytváranie právnych predpisov a správy v oblasti lesného hospodárstva, ako aj na zásady udržateľného využívania lesov v rozvojových programoch dohodnutých s tretími krajinami a v programoch financovania prostredníctvom fondov. Posilnili by sa tým všeobecné ciele rozvojovej politiky Únie. Správy lesov jednotlivých členských štátov, univerzity a organizácie v oblasti lesného hospodárstva by okrem toho mohli na základe svojich rozsiahlych odborných poznatkov prispieť k realizácii týchto cieľov;

10. pripomína, že odvetvie lesného hospodárstva už aj dnes vo výraznej miere prispieva k prosperite EÚ a zabezpečuje približne 3,5 milióna pracovných miest v sekundárnom sektore. Taktiež konštatuje, že existujú regióny, v ktorých potenciál udržateľného rastu a tvorby pracovných miest v tomto sektore nie je zatiaľ v plnej miere rozvinutý. Udržateľné riadenie lesa, využívanie opatrení na nadobúdanie zručností, napr. prostredníctvom celoživotnej odbornej prípravy, a podpora výskumu a rozvoja nových technológií umožňujú zvyšovať zamestnanosť nielen v tradičných profesiách tohto odvetvia, ale aj v oblasti nových profesijných činností, ktoré sa budú vytvárať;

11. výbor podporuje, aby sa povzbudzovala zmena v spôsoboch a správaní v oblasti spotreby, predovšetkým prostredníctvom podpory spotreby výrobkov z dreva pochádzajúceho z udržateľných lesov. Použitie dreva a nahradenie výrobkov, ktorých produkcia vyžaduje vysoké emisie CO₂, predstavujú dôležitý pokrok v zlepšovaní životného prostredia a v budovaní nízkouhlíkového hospodárstva. V súvislosti s prechodom na využívanie obnoviteľných zdrojov energie, z ktorých je najvýznamnejšia lesná biomasa, je potrebné podporovať zodpovednú spotrebu, aby výroba energie bola z environmentálneho, hospodárskeho a sociálneho hľadiska čo najviac udržateľná;

12. ľutuje, že Európska komisia vo svojej stratégii nezohľadňuje v dostatočnej miere využitie lesa na rekreačné účely a v rámci využitia lesných zdrojov nepoukazuje na potrebu vyváženého zohľadnenia aspektov, akým je rekreácia, hospodárske využitie a ochrana životného prostredia s cieľom v praxi presadzovať zásady udržateľného rozvoja na základe konkurencieschopnosti, ochrany životného prostredia a sociálnych prvkov;

Úloha miestnych spoločenstiev pri ochrane lesov a biologickej rozmanitosti

13. ľutuje, že Európska komisia v súvislosti s realizáciou stratégie neodkazuje na úlohu miestnych a regionálnych samospráv. Ich účasťou by sa zabezpečila rovnováha medzi hospodárskym využívaním lesov, ktoré sa neustále zintenzívňuje, a udržateľným rozvojom. Výbor sa preto domnieva, že je potrebné, aby sa im poskytla možnosť aktívnejšie sa zúčastňovať na príprave stratégie, a navrhuje, aby boli zastúpené v oficiálnych orgánoch pre plánovanie politik, akým je napr. Stály lesnícky výbor a Poradná skupina pre lesníctvo a korok;

14. pripomína, že obecný les s celkovou rozlohou 20 miliónov hektárov je tretím najrozšírenejším druhom vlastníctva lesov v Európe. Miestne a regionálne samosprávy sú vlastníčkami a zároveň sú zodpovedné za realizáciu a dohľad nad viacerými politikami spojenými s lesmi;

15. konštatuje, že miestne komunity sú v priamom kontakte s lesmi a že ako prvé pociťujú účinky politických opatrení, ktoré boli prijaté v tejto oblasti. Tieto komunity sú zodpovedné za ochranu lesov a priamo hradia náklady na túto ochranu, profitujú z nich a udržiujú ich v dobrom stave, pričom však ako prvé znášajú aj dôsledky spojené so zhoršovaním ich stavu. Miestne orgány sú okrem toho často zodpovedné za zhromažďovanie údajov a majú možnosť priamo hodnotiť účinky realizovaných politik. Je teda jasné, že korektné informovanie miestnych samospráv musí byť prioritou, pričom sa im poskytnú prostriedky na to, aby mohli plniť svoje povinnosti. Dôležitá je decentralizovaná a udržateľná komunikácia s miestnymi aktérmi, aby bolo možné vypracovať koncepciu pre lesné hospodárstvo, ktorej cieľom bude akceptovanie a uplatňovanie multilaterálnych politik pre rozvoj lesného hospodárstva na miestnej úrovni;

16. vyzýva členské štáty, aby náležite zohľadnili úlohu miestnych a regionálnych samospráv pri rozvoji lesných zdrojov na rekreačné účely a aby tieto inštitúcie nezaťažovali dodatočnými a nepotrebnými administratívnymi nákladmi pri riadení lesných oblastí na rekreačné účely s cieľom čo najviac uspokojovať obyvateľov a návštevníkov daného miesta;

17. zdôrazňuje, že hranice lesných oblastí nie sú totožné s vnútroštátnymi hranicami a to isté platí aj, pokiaľ ide o výhody, ako aj problémy, ktoré z toho vyplývajú. Výbor preto podporuje posilňovanie rozsiahlej spolupráce najmä v cezhraničných oblastiach;

18. domnieva sa, že európske lesy sa od seba odlišujú, pokiaľ ide o ich charakteristické znaky, ako aj osobitosti regiónov, v ktorých sa nachádzajú, a druhy hrozieb, a navrhuje, aby sa rozlišovali politiky, ktoré budú zohľadňovať miestne podmienky, s cieľom získať lepšie výsledky. Výbor odporúča, aby sa prijali osobitné opatrenia a konkrétne sa podporilo vypracovanie plánov v oblasti lesníctva na miestnej a regionálnej úrovni na podporu miestnych a regionálnych samospráv na územiach, ktoré sa objektívne vyznačujú určitými osobitosťami, akými sú napr. riedko osídlené oblasti, najvzdialenejšie regióny, ostrovné regióny, najsevernejšie oblasti, oblasti s osobitnými ekosystémami a lesy v oblasti Stredozemia, ktoré sú vystavené najväčším tlakom z dôvodu zmeny klímy;

Hospodárske využívanie lesa z hľadiska udržateľnosti

19. sa nazdáva, že ochrana lesov a lesného hospodárstva, ako aj ich primerané riadenie podporujú zachovanie dôležitej časti územia siete Natura^o2000, a teda biodiverzity v Európe;

20. zdôrazňuje, že verejný sektor a miestne a regionálne samosprávy ako vlastníci podstatnej časti európskych lesov alebo poskytovatelia služieb musia zaručovať multifunkčnosť a udržateľnosť týchto lesov, čo však nemá byť prekážkou tomu, aby sa pomocou vhodného udržateľného riadenia lesných zdrojov stali základnými prvkami hospodárskeho rozvoja na týchto územiach. Preto musia prispievať k ich zachovaniu a riadeniu, ak sa im na to poskytnú potrebné prostriedky;

21. súhlasí s tým, že je potrebné uznať, že EÚ nezávisí výlučne od vlastnej produkcie a že jej spotreba má dôsledky pre lesy na celom svete. Okrem záruky a preukázania udržateľného riadenia všetkých lesov EÚ by cieľom malo byť zväčšenie plochy zalesnených povrchov na jednej strane a zvýšenie produktivity európskych lesov na strane druhej, prinajmenšom čo sa týka lesov, ktoré majú v rámci svojej multifunkčnosti hlavne výrobnú funkciu;

22. okrem toho sa domnieva, že v dôsledku vysokého percentuálneho podielu súkromných lesov v Európe sa vytvárajú podmienky, ktoré si vyžadujú kontrolu, tú však treba uplatňovať vhodným spôsobom. Dôležitým aspektom stratégie o lesoch je zlepšovanie kontroly a koordinácia činností vlastníkov lesov, ako aj ich odborná príprava a podpora, ktorá sa im má poskytovať. Členské štáty by konkrétne mali poskytovať stimuly na dobré riadenie súkromných lesov, keďže neexistujúce opatrenia v oblasti ochrany, ako aj neudržateľná ťažba lesného bohatstva predstavujú hrozbu. Členské štáty musia takisto od súkromných vlastníkov lesov vyžadovať, aby zachovávali lesy v dlhodobom horizonte, a to realizáciou projektu riadenia svojho majetku, najmä s cieľom zabezpečiť obnovu lesov. Vlastníkom lesov a ich organizáciám by sa mala zaručiť možnosť zúčastňovať sa na procese rozhodovania v sektore lesného hospodárstva, ako aj na rozhodovaní v tejto oblasti na európskej, národnej a miestnej úrovni;

23. poukazuje na situáciu na územiach, na ktorých je proces obnovy lesov komplikovaný z dôvodu klimatických a pôdnych podmienok. Osobitnú pozornosť treba venovať regiónom s náročnými topografickými podmienkami, kde je zavádzanie mechanizácie komplikovanejšie, keďže podnebie je priaznivejšie pre invázne druhy ako pre vysádzané lesné druhy, a preto je potrebné poskytnúť prostriedky na podporu súkromných investícií v oblasti konverzie, zachovania a rozvoja lesného hospodárstva;

24. sa ďalej nazdáva, že je potrebné posilniť riadenie verejných lesov, ktoré nie je hospodársky výnosné, či už z dôvodu kvality výrobkov, ktoré ponúka, alebo z dôvodu slabej infraštruktúry. Tieto lesy preto vyžadujú investície, ktoré umožnia ich zlepšenie a/alebo zlepšenie prístupu k ich zdrojom;

25. domnieva sa, že zásada kaskádového využívania dreva sa môže prejavovať ako veľmi obmedzujúca, keďže nie všetky regióny majú k dispozícii infraštruktúru alebo podniky, ktoré umožňujú všetky formy spracovania alebo využívania dreva. Preto by bolo realistickejšie podporovať zásadu účinného využívania zdrojov v rámci integrovaného prístupu a pod vedením miestnych a regionálnych samospráv, aby sa zabezpečilo udržateľné riadenie európskych lesov;

26. víta úlohu, ktorú oznámenie Komisie prisudzuje konkurencieschopnosti a udržateľnosti lesníckeho odvetvia ako nosným prvkom udržateľného riadenia európskych lesov, a usudzuje, že lesnícke odvetvie, okrem udržateľného riadenia, ktoré musí mať na zreteli, môže v rámci sociálnej zodpovednosti podnikov prispieť aj k šíreniu informácií medzi širokou verejnosťou, pokiaľ ide o environmentálne otázky týkajúce sa lesníckych produktov;

27. víta a oceňuje prínos dobrovoľných systémov certifikácie a odporúča, aby ju sprevádzali ďalšie nástroje vrátane finančných. Certifikácia by sa mala stať nástrojom na zabránenie šírenia dreva a drevárskych výrobkov nelegálneho pôvodu;

28. zdôrazňuje, že v prípade MSP pôsobiacich na miestnej úrovni môžu opatrenia, ktoré sa odporúčajú prijať, viesť k strate konkurencieschopnosti v dôsledku zvýšenia nákladov na výrobu. Výbor preto navrhuje, aby sa prijali opatrenia na podporu MSP, ktoré budú spočívať najmä v stimulovaní konzumovania miestnych lesníckych produktov, pričom sa podľa možnosti treba vyhnúť opatreniam, ktoré by mohli spôsobiť nárast miery byrokracie a dodatočných administratívnych nákladov. Osobitnú pozornosť je potrebné venovať uzatváraniu bilaterálnych dohôd s tretími krajinami, tak aby sa zohľadnili účinky, ktoré by prijaté opatrenia mohli mať na hospodárske a sociálne blaho lesných oblastí v týchto krajinách;

29. sa nazdáva, že je potrebné podporovať plány riadenia európskych lesov, aby sa dosiahlo udržateľné využívanie ich zdrojov, a pri ich vypracovaní dať prednosť lesom s menšou produktivitou, najsilnejším vplyvom klimatických zmien a najväčšími hodnotami, ktoré je potrebné zachovať (lesy v oblasti Stredomoria, lesy siete Natura^o2000 a pod.);

Táto stratégia bude účinná, ak sa bude uplatňovať správne a koordinovane

30. poznamenáva, že navrhovaná stratégia neprezentuje merateľné ciele a ukazovatele, ani kontrolné mechanizmy na jej uplatňovanie a dlhodobý akčný plán na realizáciu tejto stratégie, aj keď odkazuje na celý rad opatrení a postupov na celoeurópskej a medzinárodnej úrovni. Neexistujúca právomoc EÚ v tejto oblasti by nemala predstavovať prekážku v monitorovaní realizácie stratégie, keďže lesy majú vplyv na celý kontinent aj mimo neho;

31. je presvedčený, že rozvoj regiónu si vyžaduje integrovaný prístup v oblasti verejných politík. Napriek tomu, že bol prijatý spoločný strategický rámec na obdobie 2014 – 2020, v oznámení Komisie chýba stratégia financovania z viacerých zdrojov, pričom je možné, že zdroje poskytnuté v rámci európskych poľnohospodárskych fondov nebudú postačovať na to, aby reagovali na výzvy, ktorým čelia lesy. Výbor navrhuje, aby sa členské štáty, ktoré môžu prijímať operačné programy financované z viacerých fondov (EPFRV, EFRR, ESF, Kohézny fond), neobmedzovali len na „miestny rozvoj riadený miestnymi aktérmi“, ale aby tieto možnosti rozšírili aj na „integrované územné investície“. Vyzýva zúčastnené strany, aby využívali program Horizont 2020, ktorý stanovuje podmienky rozvoja technológie v oblasti lesného hospodárstva prostredníctvom výskumu a inovácie;

32. odporúča, aby Európska komisia podporovala výskum a vedecko-výskumné iniciatívy zamerané na moderné technológie, ktoré umožňujú ťažbu a výrobu dreva s menším vplyvom na životné prostredie (aj v lesoch určených na získavanie dreva ako paliva) v porovnaní s tradičnými metódami, ako aj iniciatívy, ktoré umožňujú znížiť prevádzkové náklady a zároveň podporujú trvalo udržateľný rozvoj;

33. pripomína, že hlavná iniciatíva EÚ o účinnosti zdrojov vymedzuje rámec, ktorý zaručuje, že dlhodobé stratégie EÚ v oblastiach, akými sú energia, zmena klímy a environmentálna politika, budú mať pozitívny vplyv v oblasti účinného využívania zdrojov. Navrhovaná stratégia pre lesy a odvetvie lesného hospodárstva môže okrem toho zabezpečiť kontinuitu a súdržnosť jednotlivých príslušných politík a prispieť k vyváženému hospodárskemu, sociálnemu a územnému rozvoju, ktorý patrí medzi najdôležitejšie témy EÚ;

34. vyzýva členské štáty a Komisiu, aby vyvinuli všetko potrebné úsilie s cieľom premietnuť návrhy stratégie na mieste do praxe, aby vypracovali dlhodobý akčný plán na realizáciu stratégie, realizovali plány riadenia a akčné programy a posilňovali svoju komunikáciu a spoluprácu medzi sebou navzájom, ako aj so zúčastnenými stranami.

V Bruseli 30. januára 2014

*Predseda
Výboru regiónov*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Stanovisko Výboru regiónov – Európske dlhodobé investičné fondy

(2014/C 126/03)

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA**VÝBOR REGIÓNOV****Všeobecné pripomienky k nariadeniu**

1. víta navrhované nariadenie ako pozitívny krok k financovaniu hospodárstva v budúcnosti. Európske dlhodobé investičné fondy (EDIF) majú potenciál prispieť k zvýšeniu kapitálu na dlhodobé projekty podporujúce udržateľný hospodársky rast.
2. Upriamuje pozornosť na skutočnosť, že počas hospodárskej krízy sa v Európe verejné investície na regionálnej a miestnej úrovni drasticky znížili, a preto zdôrazňuje, že je potrebné zaistiť, aby sa EDIF nepovažovali za zdroj financovania, ktorý by mohol nahradiť prevod finančných prostriedkov národnej vlády na regionálne a miestne orgány.
3. Odkazuje na stanovisko Výboru regiónov o odporúčaní týkajúcom sa lepšieho využívania finančných prostriedkov⁽¹⁾, v ktorom sa zdôrazňuje význam miestnych a regionálnych rozpočtov v rámci verejných výdavkov v Európskej únii, ktoré v roku 2011 predstavovali 16,7 % HDP, pričom v nich bolo sústredených 34 % všetkých verejných výdavkov Európskej únie. V rámci týchto rozpočtov treba vyzdvihnúť priame investície, ktoré sú kľúčovým prvkom na rýchle oživenie hospodárstva.
4. Poukazuje na dôležitosť toho, aby sa EDIF chápali v kontexte stratégie Európa 2020, predovšetkým pokiaľ ide o spôsob, akým možno prostredníctvom investícií do dlhodobých aktív podporovať inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast. Ak sa dosiahne pokrok smerom k naplneniu cieľov stratégie Európa 2020, môže byť tiež k dispozícii viac kapitálu a dlhodobé investície by mohli nadobudnúť atraktívnejšiu perspektívu.
5. Zdôrazňuje, že v návrhu nariadenia sa neustanovujú žiadne zásadné nové povinnosti a že by potenciálne mohlo mať jednoznačné prínosy. Z tohto dôvodu sa domnieva, že návrh nariadenia je v súlade so zásadou subsidiarity.
6. Podčiarkuje, že cieľom návrhu nariadenia je vytvoriť spoločné označenie produktu, o ktoré má – dúfajme – verejnosť veľmi silný záujem a vďaka ktorému by sa položili základy spoločného, konkurencieschopného a nákladovo efektívneho trhu EDIF, a preto sa domnieva, že návrh nariadenia nejde nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie spoločného právneho rámca EDIF.
7. Kládne dôraz na to, že obce a regióny sú potenciálnymi príjemcami dlhodobých investícií do hmotných aktív (ako energetická, dopravná a komunikačná infraštruktúra, priemyselné a servisné zariadenia, bytový sektor a technológie v oblasti zmeny klímy a ekologických inovácií), ako aj nehmotných aktív (ako vzdelávanie a výskum a vývoj).
8. Poukazuje na posúdenie vplyvu⁽²⁾, ktoré vykonala Európska komisia vo vzťahu k návrhu a v ktorom sa vyzdvihli existujúce režimy v niektorých európskych krajinách. V súčasnosti je európsky trh s investíciami do dlhodobých aktív fragmentovaný, čo je dôvodom v prospech vytvorenia EDIF, ako aj prekážkou ich účinnej implementácie. Európske dlhodobé investičné fondy sa musia usilovať o dosiahnutie rovnováhy medzi príťažlivosťou a vyvolávaním dopytu po dlhodobých investíciách na jednej strane a zabezpečením možnosti výberu medzi investormi na strane druhej. (EDIF uprednostňujúce cezhraničné dlhodobé investície).
9. Podčiarkuje, že je potrebné monitorovať implementáciu nariadenia, pretože je ďalším nástrojom, ktorý má potenciál prispieť k dostupnosti dlhodobého kapitálu, a tiež pre súčasnú fragmentáciu európskeho trhu investícií do dlhodobých aktív.
10. Domnieva sa, že návrh nariadenia o EDIF by mali sprevádzať návrhy, ktoré má predložiť Európska komisia v súvislosti so vzájomným uznávaním požiadaviek na zverejnenie informácií a na obchodné dokumenty na účely uvádzania fondov na trh medzi členskými štátmi.
11. Upozorňuje na to, že odlišné daňové systémy členských štátov, najmä pokiaľ ide o rôzne daňové stimuly a riziko dvojitého zdanenia v prípadoch, keď investor sídli v inom členskom štáte ako správca fondu, by mohli predstavovať prekážku pre združovanie kapitálu do EDIF a brániť ich rozvoju, predovšetkým ak pôjde o cezhraničné projekty.

⁽¹⁾ CdR(2013) 3609.⁽²⁾ SWD(2013) 231 final.

12. Súhlasí s tým, že je potrebná určitá miera flexibility vo vzťahu k obdobiam držby a zastáva názor, že by malo byť na správcov aktív jednotlivých EDIF posúdiť, či je potrebné vymedziť potenciálny životný cyklus fondu alebo podmienky, za ktorých môže dôjsť ku (skorému) vyplateniu. Je presvedčený, že zavedenie určovania životného cyklu fondu vopred by mohlo byť v rozpore s najlepšimi záujmami fondu, investorov a/alebo cieľných investícií.

13. Domnieva sa, že s cieľom podnietiť záujem investorov a manažérov aktív o EDIF by sa mali povoliť niektoré systematické postupy, ako je napr. využívanie SPV⁽³⁾. Je dôležité dbať o to, aby sa z fondu stala zaujímavá investícia pre investorov (vrátane miestnych a regionálnych orgánov) a mohol konkurovať iným formám investovania.

II. ODPORÚČANÉ ZMENY A DOPLNENIA

Pozmeňovací návrh 1

Odôvodnenie 2

Zdôvodnenie

Vyplýva zo znenia.

Pozmeňovací návrh 2

Článok 20

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>Rozdeľovanie výnosov</p> <p>1. EDIF môže investorom pravidelne rozdeľovať výnosy generované aktívami obsiahnutými v portfóliu. Tieto výnosy tvoria:</p> <p>a) príjmy, ktoré aktíva pravidelne generujú;</p> <p>b) zhodnotenie kapitálu, ku ktorému dochádza po odpredaji aktíva, pričom sú vylúčené pôvodné prijaté kapitálové záväzky.</p> <p>2. Výnosy sa nesmú rozdeľovať, pokiaľ sú potrebné na účely budúcich záväzkov EDIF.</p> <p>3. EDIF vo svojom štatúte alebo zakladajúcich dokumentoch uvádza politiku rozdeľovania výnosov, ktorú prijme počas životnosti fondu.</p>	<p>Rozdeľovanie výnosov</p> <p>1. EDIF môže investorom pravidelne rozdeľovať výnosy generované aktívami obsiahnutými v portfóliu. Tieto výnosy tvoria:</p> <p>a) príjmy, ktoré aktíva pravidelne generujú;</p> <p>b) zhodnotenie kapitálu, ku ktorému dochádza po odpredaji aktíva, pričom sú vylúčené pôvodné prijaté kapitálové záväzky.</p> <p>2. Výnosy sa nesmú rozdeľovať. K takémuto rozdeľovaniu nepríde, pokiaľ sú potrebné na účely budúcich záväzkov EDIF.</p> <p>3. EDIF vo svojom štatúte alebo zakladajúcich dokumentoch uvádza politiku rozdeľovania výnosov, ktorú prijme počas životnosti fondu.</p>

Zdôvodnenie

Správcovia aktív by mali mať určitú flexibilitu, pokiaľ ide o (skoré) vyplatenie a životný cyklus, čo by bolo v záujme investorov aj základných investícií.

Pozmeňovací návrh 3

Článok 21 odsek 3

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>e) akékoľvek ďalšie informácie, ktoré príslušné orgány považujú za relevantné na účely odseku 2.</p>	<p>e) akékoľvek ďalšie informácie, ktoré príslušné orgány považujú za relevantné na účely odseku 2.</p>

Zdôvodnenie

Skúsenosti v PKIPCP ukazujú, že takéto ustanovenia sa často využívali na zabránenie tomu, aby vnútorný trh fungoval riadnym spôsobom.

⁽³⁾ Účelovo vytvorené subjekty.

Pozmeňovací návrh 4

Článok 28

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
Článok 28 <i>Právomoci a kompetencie ESMA</i> 1. ESMA má právomoci potrebné na vykonávanie úloh, ktoré mu boli pridelené podľa tohto nariadenia.	Článok 28 <i>Právomoci a kompetencie ESMA</i> 1. ESMA má právomoci a <u>zdroje</u> potrebné na vykonávanie úloh, ktoré mu boli pridelené podľa tohto nariadenia.

V Bruseli 30. januára 2014

Predseda
Výboru regiónov
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

**Stanovisko Výboru regiónov – Zelená kniha – Rámec pre politiku v oblasti zmeny klímy
a energetickú politiku do roku 2030**

(2014/C 126/04)

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV,

1. zdôrazňuje zásadný význam a úlohu miestnej a regionálnej úrovne pri príprave prístupov k zmene klímy a spoločenským v budúcnosti. Preto vyjadruje hlboké poľutovanie nad skutočnosťou, že v zelenej knihe sa neuvádza ani jedna zmienka o význame miestnych a regionálnych orgánov ani o opatreniach v oblasti zmeny klímy a energetiky, ktoré už boli na tejto úrovni prijaté;
2. vyzýva Komisiu, aby rozvojové programy a systémy financovania a monitorovania, ktoré sú zamerané na riešenie otázok v oblasti zmeny klímy a energetiky, využila na podporu a stimulovanie miestnych a regionálnych orgánov a členských štátov;
3. považuje za zásadné, aby sa zmena klímy obmedzila na nárast teploty o menej než dva stupne Celzia v porovnaní s predindustriálnou úrovňou;
4. považuje za nevyhnutné, aby sa dosiahol konsenzus, pokiaľ ide o záväznú medzinárodnú dohodu o klíme na konferencii strán Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy COP 21 v roku 2015, ako sa dohodlo na konferencii COP 17 v Durbane v roku 2011;
5. odporúča, aby sa pre EÚ ako celok stanovil právne záväzný cieľ znížiť do roku 2030 emisie skleníkových plynov na úroveň 50 % v porovnaní s úrovňou z roku 1990. Požaduje, aby sa členské štáty samy medzi sebou dohodli, ako budú spoločne znášať záťaž vyplývajúcu zo znižovania emisií;
6. podotýka, že spoločný právne záväzný systém EÚ na obchodovanie s emisiami (ETS), ktorý sa vzťahuje na výrobu energie z fosílnych zdrojov, pokrýva vyše 40 % emisií členských štátov (okrem obchodovania s emisiami v leteckej doprave). Podiel emisií, s ktorými sa môže obchodovať, ako aj zahrnutie prípadných ďalších odvetví (napríklad pozemnej a námornej dopravy) do systému obchodovania s emisiami, by sa malo dohodnúť v spojitosti s cieľom znižovania emisií. Vzhľadom na množstvo systémových problémov, ktoré vedú k nedostatočnej cene emisií CO₂, ETS vo svojej súčasnej podobe nedosahuje očakávané výsledky;
7. vyjadruje hlboké poľutovanie nad veľmi nízkou ambíciou oznámenia EK „Rámec politik v oblasti klímy a energetiky do roku 2030“⁽¹⁾ a považuje za nevyhnutné, aby okrem celkového cieľa znižovania emisií boli stanovené záväzné ciele aj v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov (nielen cieľ na úrovni 27 % pre celú EÚ, ktorý je pre členské štáty dobrovoľný) a energetickej účinnosti. Zdôrazňuje, že možnosť dosiahnuť 100 % energie z obnoviteľných zdrojov pre EÚ do roku 2050 vyžaduje, aby EÚ stanovila realistické strednodobé ciele na roky 2030 a 2040, aby bolo možné splniť tieto ambície;
8. domnieva sa, že je nevyhnutné, aby všetky členské štáty vyhlásili za záväzné svoje vnútroštátne ciele zamerané na zvýšenie podielu energie z obnoviteľných zdrojov a zníženie spotreby energie. Na tento účel by mali členské štáty vypracovať regionálne stratégie. Bolo by to nákladovo efektívnejšie a v súlade so zásadou subsidiarity na národnej aj miestnej úrovni;
9. je hlboko znepokojený nedostatkom možností financovania na miestnej a regionálnej úrovni a pretrvávajúcou hospodárskou krízou. Tieto dva faktory sťažujú plnenie hlavnej úlohy miestnych a regionálnych orgánov pri zmiernení zmeny klímy a vytváraní príležitostí na prispôbenie sa jej;
10. v súvislosti s konkurencieschopnosťou víta návrh Komisie prediskutovať užitočnosť cieľa dosiahnuť úspory energie v priemysle, ktorý by sa stanovil na základe spotreby energie vo vzťahu k HDP alebo hrubej pridanej hodnote;
11. podotýka, že v záujme dosiahnutia skutočnej konkurencieschopnosti EÚ je potrebné plne využiť príležitosti, ktoré ponúka prechod na hospodárstvo s nízkymi emisiami CO₂ v hospodárskej a sociálnej oblasti, ako aj v oblasti zamestnanosti a životného prostredia. Preto považuje za nevyhnutné postupne ukončiť poskytovanie dotácií na energiu z neobnoviteľných zdrojov a presmerovať ich na obnoviteľné zdroje energie a energetickú účinnosť. Príjmy z aukcií z ďalšieho obchodovania s emisiami alebo daňové príjmy, v prípade zavedenia dane z CO₂, musia byť určené na financovanie účinných opatrení členských štátov na zmiernenie zmeny klímy a prispôbenie sa jej;

⁽¹⁾ COM(2014) 15 final.

12. domnieva sa, že energetická nezávislosť a bezpečnosť dodávok by sa mohli posilniť ďalším rozvojom jednotného trhu s energiou, a to napríklad pomocou nových prepojovacích vedení, výroby energie v malom rozsahu samotnými spotrebiteľmi, uskladňovania energie a inteligentných sietí, ako aj využívaním rôznorodých udržateľných zdrojov energie na tlmenie kolísania cien, obmedzenie zraniteľnosti energetického systému a rizika prerušenia dodávky. Pri realizácii jednotného trhu s energiou treba dbať na to, aby sa tým neobmedzili možnosti rozvoja decentralizovaných regionálnych a miestnych dodávok energie;

13. je presvedčený, že pri ďalšom rozširovaní vnútorného trhu s energiou v podobe nových elektrických vedení sa musí dosiahnuť spravodlivé rozdelenie záťaže medzi regiónmi a že sa musí brať ohľad na požiadavky územného plánovania. Je nutné zabrániť neprímeranej záťaži jednotlivých regiónov a krajinných oblastí;

14. zdôrazňuje, že pri tvorbe politík na úrovni EÚ a členských štátov treba mať na pamäti udržiavanie cien energií v rozumných medziach, ako aj zohľadňovanie daňovej záťaže, ktorú znášajú obyvatelia. Takisto považuje za vhodné odporučiť členským štátom, aby prijali osobitné opatrenia pre rodiny a spotrebiteľov, pre ktorých sú ceny energie problémom;

15. domnieva sa, že by malo byť možné lepšie posúdiť dlhodobé externé prínosy postupného ukončenia využívania neobnoviteľných zdrojov energie, napríklad v oblasti verejného zdravia alebo vytvárania nových pracovných miest, a využiť ich ako argument na podporu prijímania politických rozhodnutí;

16. zdôrazňuje, že súčasťou diskusie o komplexnom rámci pre politiku v oblasti zmeny klímy a energetickú politiku by mala byť aj otázka využívania CO₂, ktorý je uložený udržateľným spôsobom (vrátane drevených stavieb alebo výrobkov z dreva a korku), ako náhrady za výrobky produkujúce emisie. Okrem toho treba zahrnúť všetky prírodné zachytávače oxidov uhlíka, a to zveľaďovaním lesných zdrojov a rozširovaním výrobných systémov v oblasti poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a hospodárenia na pasienkoch, ako aj ekologického a pôdoochranného poľnohospodárstva;

17. domnieva sa, že je zásadne dôležité zlepšiť poskytovanie informácií rôznym typom spotrebiteľov a rôznym demografickým skupinám (podľa veku, pohlavia, kultúrneho zázemia, sociálno-ekonomickej situácie atď.) a zlepšiť odborné znalosti osôb zodpovedných za využívanie energie.

A. Územné plánovanie a príprava na zmenu klímy

18. poukazuje na to, že miestne a regionálne orgány sú v zásadnej miere zodpovedné za územné plánovanie v dlhodobom horizonte, a tým aj za štruktúru miest a obcí v budúcnosti, vrátane služieb, ktoré budú využívať obyvatelia aj podniky, ako je napríklad: čistá voda, nakladanie s odpadovými vodami a odpadom, výroba a distribúcia energie, siete IKT, cesty, verejná doprava a možnosti využívania ekologickej dopravy. Táto základná infraštruktúra vytvorí vhodné podmienky na motivovanie obyvateľov a podnikov k tomu, aby svojim správaním prispievali k zníženiu emisií;

19. zdôrazňuje, že miestne a regionálne orgány sú veľmi dôležité a zohrávajú zásadnú úlohu pri zmierňovaní zmeny klímy, príprave na prispôbenie sa zmenám a riešení energetických otázok. Tým, že poskytujú služby obyvateľom, miestne a regionálne orgány samy spotrebúvajú energiu a sú dôležitými inštančiami verejného obstarávania. Výroba energie na miestnej úrovni a miestne investície podporujú regionálne hospodárstvo a zamestnanosť;

20. regionálne trhy zohrávajú kľúčovú úlohu na trhu s energiou v EÚ a prispievajú k úplnému dobudovaniu vnútorného trhu s energiou;

21. konštatuje, že úlohu miestnych a regionálnych samospráv pri realizácii praktických krokov v súvislosti s prípravou a adaptáciou na zmenu klímy považujú za dôležitú rôzni aktéri (široká verejnosť, členské štáty, EÚ, medzinárodné inštitúcie a organizácie). Extrémne výkyvy počasia, ako sú napríklad záplavy a búrky, sa spolu s následnými výpadkami elektriny vyskytujú na miestnej úrovni a v ich dôsledku sa ľudia ocitajú v núdzi. V takýchto situáciách sú zásadne dôležité služby hasičského a záchranného zboru a manažmentu energetických podnikov. Zmierňovanie zmeny klímy a zvyšovanie odolnosti spoločenských nepredstavujú alternatívy, ale činnosti, ktoré sa navzájom dopĺňajú.

B. Cieľ v oblasti zmeny klímy a COP 21

22. poukazuje na najnovšie alarmujúce údaje, ktoré v septembri 2013 zverejnil Medzivládny panel o zmene klímy (IPCC). Človekom spôsobené globálne otepľovanie bude podľa neho do roku 2100 predstavovať približne 5 °C. Otepľovanie na severnej pologuli môže byť vyššie než priemer a roztápanie trvalo zamrzutej pôdy v oblastiach tundry by mohlo ešte viac urýchliť globálne otepľovanie. Čoraz väčšie suchá a častejší výskyt zrážok v iných oblastiach ohrozí produkciu potravín a zrýchli migráciu obyvateľstva. Extrémne výkyvy počasia prinášajú ľuďom utrpenie a spôsobujú značné škody;

23. domnieva sa, že na konferencii strán Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy COP 21 v roku 2015 by sa mal dosiahnuť konsenzus o rozšírení Kjótskeho protokolu so širokou pôsobnosťou. Krajiny, ktoré prijali záväzok v rámci druhej etapy Kjótskeho protokolu na roky 2013 – 2020, produkujú 15 % celosvetových emisií skleníkových plynov. V záujme kredibility ďalšieho uplatňovania protokolu je nevyhnutné výrazne rozšíriť jeho pôsobnosť aj na ďalšie dôležité priemyselné a rýchlo sa rozvíjajúce ekonomiky;

24. zásadné úsilie sa musí vynaložiť v boji proti úniku oxidov uhlíka a taktiež sa musí zohľadniť celosvetový dosah neutržateľnej spotreby;

25. konštatuje, že EÚ je jedným z hlavných signatárov všetkých dohôd v oblasti klímy a jej emisie skleníkových plynov predstavujú 10 až 11 % celosvetových emisií. EÚ, ktorá sa snaží dosiahnuť ekologický a udržateľný hospodársky rast a uskutočniť potrebné štrukturálne zmeny, prijala jasný súbor cieľov zameraných na zníženie emisií do roku 2030. EÚ musí byť vzhľadom na svoje ciele pripravená rokovať o rozšírení pôsobnosti protokolu.

C. Skúsenosti s dosahovaním cieľa 20-20-20

26. konštatuje, že EÚ uplatňuje na dosiahnutie svojho cieľa znížiť emisie o 20 % do roku 2020 spoločný a záväzný systém obchodovania s emisiami, záväzné vnútroštátne ciele týkajúce sa spotreby energie z obnoviteľných zdrojov, cieľ v oblasti energetickej účinnosti a cieľ zvýšiť podiel biopalív na celkovej spotrebe palív v doprave na 10 %. Okrem toho existuje konsenzus v rámci Plánu postupu v energetike do roku 2050 znížiť emisie o 80 až 95 %. Ekologické hospodárstvo s nízkymi emisiami CO₂ je jedným z ústredných bodov stratégie Európa 2020;

27. poukazuje na to, že v súčasnosti by sa mala implementovať smernica o energetickej účinnosti, pričom smernica o energetickej hospodárnosti nových a existujúcich budov už bola schválená. Energetika a zmena klímy sú významnou súčasťou výskumných programov a systémov financovania, ako napríklad programu Inteligentná energia – Európa. Jednou z priorít v budúcom programovom období štrukturálnych fondov bude regionálny rozvoj spojený s nízkymi emisiami CO₂. Takisto sa vyvíja úsilie, aby sa investície financovali z nástroja Európskej investičnej banky ELENA. Uplatňovanie smernice o ekodizajne a smernice o energetickom označovaní na spotrebiče prinieslo dobré výsledky;

28. poukazuje na to, že do ETS v EÚ spadajú priemyselné zariadenia a výroba energie s vysokými emisiami skleníkových plynov. Časť emisných kvót bude bezplatne pridelená podľa systému referenčných hodnôt. Uprednostňujú sa pritom odvetvia, v ktorých dochádza k úniku uhlíka (ktorým hrozí presun výroby do tretích krajín), a výroba tepla a chladu v zariadeniach na kombinovanú výrobu tepla a elektrickej energie. Stropy pre obchodovanie s emisnými kvótami sa lineárne znižujú o 1,74 % ročne. Príjmy z aukcií kvót budú pridelené členským štátom. Vzhľadom nato, že cena je v súčasnosti menej ako 5 EUR za tonu emisií skleníkových plynov, obchodovanie s emisiami nedokáže rozvinúť očakávaný usmerňujúci vplyv v oblasti politiky na ochranu klímy;

29. berie na vedomie, že obchodovanie s emisiami, ktoré má pokračovať až do roku 2020, malo v uplynulých mesiacoch za následok také ceny certifikátov, ktoré len v obmedzenej miere stimulovali investície do technológií s nízkymi emisiami CO₂, a preto vníma politickú dohodu o tzv. backloadingu, ktorá umožňuje dočasné stiahnutie nadbytočných emisných certifikátov z trhu, ako možnosť pôsobiť proti tomuto trendu. Takto sa dá zabezpečiť krátkodobá dočasná stabilizácia ETS;

30. domnieva sa však, že aj napriek dohode o backloadingu je potrebná štrukturálna reforma ETS. Stanovením ambiciózných cieľov EÚ v oblasti klimatických zmien a súčasným znížením počtu emisných certifikátov sa dá zabezpečiť dlhodobá stabilizácia ETS. Okrem toho je potrebné nájsť riešenie na trvalé stiahnutie nadbytočných emisných certifikátov z trhu;

31. konštatuje, že ciele zníženia emisií stanovené na úrovni EÚ do roku 2020 sa darí plniť. V členských štátoch klesla spotreba energie a začala sa väčšmi využívať energia z obnoviteľných zdrojov. Medzi politické nástroje, ktoré sa začali uplatňovať, patria vnútroštátne dane, investičné dotácie a sadzby výkupných cien. Dane sa žiaľ používajú predovšetkým na nápravu štátnych rozpočtov a až sekundárne na riadenie spotreby energie. Recesia a štrukturálne zmeny v priemysle znížili spotrebu a emisie na úkor zamestnanosti;

32. konštatuje, že záväzné ciele týkajúce sa energií z obnoviteľných zdrojov a ciele v oblasti energetickej efektívnosti by sa mali navzájom posilňovať. Keďže celkovým cieľom je zníženie emisií skleníkových plynov, úspora energie by sa mala v prvom rade týkať spotreby energie z fosílnych zdrojov, ale je jasné, že plytvať by sa nemalo ani energiou z obnoviteľných zdrojov a že najlacnejšia energia je tá, ktorá sa nespotrebuje;

33. je znepokojený možnými dôsledkami pravidiel štátnej pomoci týkajúcich sa ETS, ktoré členským štátom umožňujú od roku 2013 poskytovať náhradu za časť nepriamych nákladov spojených s ETS pre odvetvia s najvyššou spotrebou elektrickej energie. Súhlasí s Európskou komisiou, že rámec pravidiel štátnej pomoci v oblasti energetiky a životného prostredia na rok 2013 by sa mal touto otázkou zaoberať;

34. zdôrazňuje, že cieľ, aby sa energia v rámci ETS vyrábala čoraz viac z obnoviteľných zdrojov, treba skoordinať s ďalším úsilím zameraným na podnecovanie spotrebiteľov energie, aby investovali do svojej vlastnej energie z obnoviteľných zdrojov alebo znížili svoju spotrebu. Cena emisných kvót musí byť dostatočne vysoká, aby stimulovala transformáciu výroby smerom k energii z obnoviteľných zdrojov.

D. Závazný cieľ zníženia emisií do roku 2030

35. domnieva sa, že cieľ zníženia emisií skleníkových plynov by mal byť stanovený na 50 % do roku 2030 v porovnaní s úrovňou z roku 1990 a mal by byť záväzný. Vďaka záväznému cieľu v oblasti celkových emisií, ako aj cieľov týkajúcich sa energetickej účinnosti a obnoviteľných zdrojov energie, by mali občania, podniky a politickí činitelia dôveru, že emisie skleníkových plynov budú stále klesať;

36. trvá na tom, že členské štáty by mali dospieť ku konsenzu, ako budú spoločne znášať záťaž spojenú s dosahovaním cieľa znížiť emisie do roku 2030. Táto záťaž by sa mala spravodlivo rozdeliť, pričom by sa mala v prípade každého členského štátu zohľadniť jeho hospodárska situácia, štruktúra najviac sa vyskytujúcich emisií, prijaté opatrenia a environmentálne podmienky. Časť cieľa sa dá splniť pomocou mechanizmov v rámci dohody OSN o zmene klímy;

37. domnieva sa, že by sa malo prijať aj rozhodnutie o rozšírení spoločného a záväzného systému EÚ na obchodovanie s emisiami po roku 2020, a najmä v súvislosti s tým, ako by sa malo zníženie emisií rozdeliť medzi sektor obchodovania s emisiami a ostatné oblasti činnosti. Obchodovanie s emisiami má dosah na výrobu energie. Výnosy z dražieb emisných kvót by sa mali investovať do opatrení na účinnejšie zmiernenie zmeny klímy a prispôsobenie sa jej.

E. Ciele pre jednotlivé krajiny

38. konštatuje, že čiastkové ciele pre jednotlivé krajiny týkajúce sa energie z obnoviteľných zdrojov a energetickej účinnosti predstavujú spolu s obchodovaním s emisiami nástroj na dosiahnutie záväzného spoločného cieľa, ktorým je zníženie emisií. Vzhľadom na existujúce rozdiely medzi krajinami musia byť tieto ciele formulované tak, aby ponúkali orientačný výber nástrojov. To je najlepší spôsob, ako zabezpečiť rentabilitu, výber najvhodnejších opatrení a poradie ich uplatňovania. Predíde sa tak možnému prekryvaniu rôznych usmerňovacích opatrení a politík, ako je napríklad obchodovanie s emisiami, a rozporom medzi nimi;

39. poukazuje na to, že podmienky využívania obnoviteľných zdrojov energie sa medzi jednotlivými členskými štátmi líšia, a to podľa faktorov, ako sú suroviny, prírodné prostredie, systémy výroby energie a prenosové systémy. Rozdiely v energetickej účinnosti budov sú tiež veľké;

40. domnieva sa, že čiastkové ciele pre jednotlivé krajiny umožnia ekonomikám a podnikom členských štátov rozvíjať zručnosti, technológie, nové inovácie, vypracovať normy na napojenie výrobcov elektrickej energie v malom rozsahu alebo na vlastnú spotrebu na sieť a tiež využívať miestne prírodné zdroje, ktoré sú pre ne najvhodnejšie. Výsledky sa budú môcť vďaka vnútornému trhu využívať aj v ostatných členských štátoch. To tiež zaručuje súlad so zásadou subsidiarity.

F. Usmernenia pre politiku EÚ v oblasti zmeny klímy a energetickej politiky

41. domnieva sa, že hlavným cieľom politiky EÚ v oblasti zmeny klímy a energetiky by malo byť zníženie zaručenie environmentálne, sociálne a ekonomicky udržateľnej a zároveň bezpečnej a spoľahlivej dodávky energie. To si vyžaduje zlepšenie energetickej účinnosti, využívanie domácich zdrojov energie, ako aj vývoj a používanie inovatívnych energetických technológií. To prispeje k zníženiu emisií skleníkových plynov a zlepšeniu verejného zdravia a stavu životného prostredia, ako aj k vytváraniu pracovných miest;

42. poukazuje na to, že energia sa zdražuje v dôsledku vývoja cien na svetovom trhu, obchodovania s emisiami, ale súvisí aj so súčasnými systémami financovania v oblasti dosahovania vyššej energetickej účinnosti, a s podporou využívania obnoviteľných zdrojov energie, nových technológií a zdanenia, resp. rôznych kombinácií týchto faktorov. Vyššie ceny energií sú určite pozitívne ako impulz na znižovanie emisií a rozvoj alternatívnych obnoviteľných zdrojov energie či úsporu energie, treba však dbať na to, aby tieto ceny neprímerane nezaťažovali zraniteľnejšie skupiny obyvateľov či podniky. Ďalší rast cien treba dôsledným uplatňovaním účinných mechanizmov hospodárskej súťaže a trhového hospodárstva v energetike obmedziť na nevyhnutné minimum;

43. žiada Európsku komisiu, aby podporovala opatrenia, ktoré uľahčujú šírenie mikrovýroby energie a jej integráciu do distribučných sietí, a aby v tomto procese zaručila, že spotrebiteľia budú môcť naplno využívať výhody cenovo prístupnej energie;
44. konštatuje, že spotrebiteľia energie môžu ovplyvniť svoju vlastnú spotrebu energie a majú možnosť voľby. Preto je veľmi dôležité neustranne informovať jednotlivcov alebo mobilizovať rôzne skupiny spotrebiteľov. Z energetických auditov vyplýva, akú úsporu energie by bolo možné dosiahnuť zlepšením systémov údržby a informačných systémov. Okrem toho by informačné systémy mohli poskytovať informácie o dosiahnutej úspore energie;
45. domnieva sa, že energetická nezávislosť a rôznorodosť zdrojov energie zmierňujú dosah zmeny cien, zvyšujú hospodársku a politickú nezávislosť a udržiavajú hospodársku aktivitu. Inovácie zamerané na využívanie energie z obnoviteľných zdrojov a dosiahnutie úspory energie podnecujú na miestnej úrovni oživenie a sú stimulom pre začatie podnikateľskej činnosti;
46. požaduje, aby opatrenia, ktoré navrhla Komisia, postačovali na posilnenie postavenia spotrebiteľov a boj proti energetickej chudobe, a žiada, aby sa osobitná pozornosť venovala ochrane zraniteľných spotrebiteľov;
47. upozorňuje, že zdroje energie jednotlivých členských štátov sa líšia. K zvýšeniu energetickej nezávislosti môže prispieť vypracovanie politiky v oblasti vnútorného trhu s energiou. Prepojením prenosových sústav medzi jednotlivými krajinami možno zvýšiť bezpečnosť dodávok elektrickej energie a vyrovnať spotrebu v časoch špičky. Pokiaľ ide o veternú a slnečnú energiu, prepojenie inteligentných sietí alebo skladovanie energie prispeje k vyrovnaní výrobných špičiek;
48. domnieva sa, že na dosiahnutie cieľa zníženia emisií do roku 2030 je potrebné, aby bol tento cieľ v súlade s ostatnými politikami Únie, aby bol ich súčasťou a aby ho zohľadňovali. Sľubným príkladom je v tejto súvislosti zameranie EFRR v rokoch 2014 – 2020, ktoré je súčasťou úsilia o prechod na spoločnosť s nízkymi emisiami CO₂.

G. Iniciatívy miestnych a regionálnych orgánov

49. konštatuje, že mnohé európske mestá a obce vypracovali z vlastnej iniciatívy ambiciózne programy a praktické projekty na spomalenie zmeny klímy. Medzi príklady miestnych projektov medzinárodného charakteru patrí napríklad Agenda 21 (začatá v roku 1992 na svetovom summite Zeme, ktorá v uplynulých dvoch desaťročiach umožnila asi 10 tisícom miestnych samospráv uplatňovať politiky a opatrenia v oblasti trvalo udržateľného rozvoja, konkrétne v oblasti zlepšovania stavu životného prostredia, znižovania emisií skleníkových plynov a prispôbenia sa zmene klímy), *Climate Alliance* a program organizácie ICLEI *Cities for Climate Protection*. Program *European Energy Award* pre energeticky úsporné obce vedie obce v rámci komplexného prístupu k vyššej energetickej účinnosti, ochrane klímy a využívaniu obnoviteľných zdrojov energie. Je doň zapojených už viac ako 1000 obcí. Združenie *Energy Cities* vykonáva prospešnú činnosť v otázkach týkajúcich sa energetiky. Rada európskych obcí a regiónov (CEMR) vypracovala pre miestnych politických činiteľov publikáciu s názvom *Save energy, save the climate, save money* (Šetrite energiu, šetrite klímu, šetrite peniaze). Ako príklad jednej z mnohých miestnych iniciatív na dosiahnutie nulových emisií oxidov uhlíka môžeme uviesť plán švédskej obce Växjö, ktorá chce túto nulovú bilanciu dosiahnuť do roku 2030. Vo Fínsku spolupracuje 14 obcí, ktoré sú z hľadiska emisií CO₂ neutrálne (tzv. obce HINKU), s miestnymi podnikmi, politikmi a obyvateľmi s cieľom dosiahnuť 80 % zníženie emisií, pričom zároveň propagujú ekologické hospodárstvo. Do kampane obcí na ochranu klímy (CCP Fínsko) sa zapojilo 53 miestnych orgánov, pričom 115 miestnych orgánov má svoju stratégiu v oblasti zmeny klímy. Dohovor primátorov a starostov podpísali tisíce obcí a miest, ktoré majú akčné plány pre udržateľnú energetiku, ako aj programy znižovania emisií. Mnohé miestne a regionálne agentúry pre energetiku zriadené s finančnou podporou EÚ v súčasnosti pomáhajú poskytovať energetické poradenstvo;
50. poukazuje na príklady nových prístupov, ktoré predstavujú družstvá spotrebiteľov vyrábajúce energiu, ako je napríklad v obci Beckerich v Luxembursku, a mikrovýroba energie na vlastnú spotrebu v domácnostiach či podnikoch. Tieto iniciatívy nútia tradičné subjekty vyrábajúce energiu, aby pristúpili k zmene, a to pokiaľ ide o právne predpisy týkajúce sa prístupu do siete aj náklady na výrobu energie, ktoré s týmito novými prístupmi súvisia. Vďaka nim sa spotrebiteľia energie stávajú zároveň jej výrobcami. Napríklad prenos elektrickej energie môže byť pomocou existujúcich energetických sietí obojsmerný.
51. poukazuje na potrebu zvýšiť dosah iniciatív EÚ v oblasti miestnej udržateľnosti, ako je napríklad Dohovor primátorov a starostov EÚ, iniciatíva Inteligentné mestá a obce a ďalšie projekty financované z prostriedkov EÚ, Miestna agenda 21, ako aj sieť miestnych a regionálnych orgánov na adaptáciu, ktorá bola navrhnutá v stratégii EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy. Preto treba posilniť činnosť zameranú na zavedenie spoločnej metodiky na realizáciu adaptačných plánov a podporu výmeny skúseností medzi miestnymi a regionálnymi orgánmi;

H. Budovy a doprava

52. konštatuje, že budovy spotrebúvajú približne 40 % energie a produkujú viac než tretinu emisií CO₂ krajín EÚ. Z finančných dôvodov a v záujme minimalizácie doby, kedy sú priestory neobývatelné, sa renovácie vykonávajú zámerné po etapách a budova po budove. V prípade nových budov by mala byť spotreba energie takmer nulová;
53. osobitnú pozornosť si vyžaduje projektovanie, výstavba a kontrola nových budov, ako aj budov určených na renováciu, pretože nesprávne používanie a návyky môžu viesť k plytvaniu energiou. Je dôležité, aby sa uplatňovali odborné a energeticky úsporné postupy, ako je pravidelná údržba, obnova a monitorovanie zariadení, ktoré vyrábajú alebo spotrebúvajú energiu. Zásadný význam majú aj pokyny pre užívateľov či obyvateľov príslušných budov. Je potrebné zdôrazniť, že je dôležité, aby si krajiny EÚ navzájom vymieňali praktické príklady;
54. odporúča členským štátom, a najmä miestnym a regionálnym orgánom, aby prijímali programy zamerané na znižovanie spotreby energie vo verejných budovách. Súčasťou týchto programov by mali byť nielen energetické zariadenia, ale aj zavedenie metodík na zapojenie užívateľov budov do opatrení na dosiahnutie úspory energie a energetickej účinnosti;
55. domnieva sa, že formy ústredného kúrenia v zastavaných oblastiach, ako je diaľkové vykurovanie či kombinovaná výroba tepla a elektrickej energie, sú energeticky účinné a vhodné z hľadiska kvality vzduchu. Diaľkové chladenie je energeticky najúčinnjší spôsob chladenia, ktoré využíva napríklad nižšie teploty vodných tokov. Diaľkové chladenie výrazne šetrí elektrickú energiu v porovnaní s oddelenými chladiacimi systémami pre budovy a obytné priestory. Je dôležité, aby požiadavky na budovy s takmer nulovou spotrebou energie boli formulované tak, aby neboli diskriminované tzv. spoločné systémy zásobovania energiou;
56. konštatuje, že obnoviteľné drevo a spracované výrobky z dreva môžu ako stavebný materiál nahradiť betón a oceľ, ktorých výroba je značne energeticky náročná, rovnako ako v prípade neobnoviteľných prírodných zdrojov, ako je štrk a uhlie. Používanie dreva v stavebníctve umožňuje dlhodobé zachytávanie CO₂ a takéto stavby počas svojho životného cyklu produkujú málo emisií;
57. poukazuje na to, že doprava zodpovedá za takmer 20 % emisií skleníkových plynov v členských štátoch, pričom 60 % týchto emisií produkujú súkromné vozidlá. Vzhľadom na návrh Komisie na smernicu o alternatívnych systémoch pohonu bude mať cestná doprava k dispozícii široký výber pohonných hmôt. Zatiaľ nie je isté, ktoré technológie sa osvedčia ako efektívne a predajné v jednotlivých členských štátoch. Miestne a regionálne orgány môžu vyžadovať, aby sa vo verejnej doprave používali palivá s nízkymi emisiami;
58. pripomína, že čoraz väčší význam sa prisudzuje udržateľnému územnému plánovaniu prihliadajúcemu na bioklimatické faktory v čase klimatických zmien s ohľadom na spotrebu energie v obývaných oblastiach a v doprave, ale aj na kvalitu života občanov;
59. zdôrazňuje, že okrem vývoja palív s nízkym objemom emisií, alternatívnych pohonných systémov a opätovného docenenia využívania verejnej dopravy treba vo väčšej miere zvažovať urbanistické, hospodárske a sociálne opatrenia, ktoré by mali za následok obmedzenie dopravy (elektronická verejná správa, práca z domova) a zmenu v správaní občanov (car-sharing, sebaobmedzovanie);
60. pripomína, že v oblasti výroby a distribúcie energie, ale tiež pokiaľ ide o verejnú dopravu, by bolo potrebné väčšími sa zamerať na participatívne modely na dosiahnutie väčšieho konsenzu verejnosti a urýchlenie zmeny modelov spotreby;
61. zdôrazňuje dôležitosť neustáleho vývoja inteligentných sietí a posilnenia koncepcie diaľkových dodávok energie na zabezpečenie riadenej a efektívnej distribúcie elektriny, vykurovania a chladenia.

V Bruseli 30. januára 2014

*Predseda
Výboru regiónov*

Ramón Luis VALCARCEL SISO

Stanovisko Výboru regiónov – Európske vysokoškolské vzdelávanie vo svete

(2014/C 126/05)

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

Internacionalizácia a konkurencieschopnosť

1. víta, že Európska komisia počas realizácie stratégie Európa 2020 venuje zvýšenú pozornosť internacionalizácii vysokoškolského vzdelávania a svoje návrhy formuluje v súlade s príslušným strategickým rámcom,
2. súhlasí s tým, že intenzívnejšia internacionalizácia vysokoškolského vzdelávania je dôležitá nielen v rámci stratégie Európa 2020, ale takisto z viacerých hľadísk prispieva k správne nasmerovaniu Európy, pričom nepochybné sú aj účinky na miestnej a regionálnej úrovni,
3. v súvislosti s internacionalizáciou považuje za dôležité, že európske vysokoškolské vzdelávanie sa vždy intenzívne rozvíjalo, pričom neoddeliteľnou súčasťou niektorých profesií a výučby je získanie medzinárodnej skúsenosti,
4. zdôrazňuje, že v rámci mnohojazyčnej a mnohonárodnej Európy môžu hrať veľmi dôležitú úlohu vysokoškolské inštitúcie, ktoré ponúkajú možnosť vzdelávania vo viacerých jazykoch, vrátane jazykov menšín, keďže v takomto multikultúrnom prostredí si študenti môžu osvojiť naraz aspoň dva európske jazyky a tieto inštitúcie sa tak môžu stať prítlačivými cieľmi v rámci mobility zahraničných študentov,
5. zdôrazňuje preto, že vo všetkých snahách o internacionalizáciu vysokoškolského vzdelávania zohrávajú významnú úlohu jazykové schopnosti, a vyzdvihuje úlohu miestnych a regionálnych orgánov ako sprostredkovateľov pri nadobúdaní týchto znalostí;
6. v súvislosti s internacionalizáciou vysokoškolského vzdelávania považuje za veľmi dôležité, aby vysokoškolské inštitúcie a členské štáty nezabúdali na pozoruhodné výsledky európskeho vysokoškolského vzdelávania v oblasti filozofie, spoločenských vied a umenia, ktoré v internacionalizácii vysokoškolského vzdelávania zohrávajú tradične dôležitú úlohu a vo veľkej miere tak prispievajú ku konkurencieschopnosti regiónov, v ktorých sa nachádzajú tieto významné univerzity,
7. súhlasí s tým, že spoločné úspechy európskeho vysokoškolského vzdelávania, ktoré boli doteraz dosiahnuté, nie sú len výsledkom inovácie, výskumu a obsahu vzdelávania, ale aj výsledkom dôslednej realizácie bolonského procesu, európskeho systému prenosu a započítavania kreditov (ECTS), pružnej regulácie na úrovni členských štátov týkajúcej sa zavedenia vzdelávacích systémov, ktoré umožňujú vydávať spoločné a dvojité diplomy, a zavedenia a šírenia jednotných dodatkov k diplomom,
8. domnieva sa, že šírenie osvedčených postupov a systémových riešení európskeho vysokoškolského systému aj v susedných a kandidátskych krajinách ponúka veľké príležitosti vzhľadom na to, že sa tým, okrem iného, umožní zabezpečiť lepšiu mobilitu študentov z týchto krajín do Európy a zároveň sa môže posilniť postavenie Európy v konkurenčnom boji v rámci hľadania talentov,
9. považuje za mimoriadne vhodné, že prístup k novátorským digitálnym spôsobom vzdelávania a odbornej prípravy vo veľkej miere prispieva k spoločenskej integrácii obyvateľov žijúcich v odľahlých oblastiach, osôb so zdravotným postihnutím a ostatných znevýhodnených skupín, a najmä k ich integrácii na trh práce, a že v tejto súvislosti nadobúdanie digitálnych zručností, rozvoj digitálnych a on-line obsahov vzdelávania a učebných plánov, ktoré sú posilnené prostredníctvom internacionalizácie, ako aj vypracovanie a uznanie neformálneho systému odbornej prípravy, prispievajú k zlepšovaniu konkurencieschopnosti,
10. súhlasí s tým, že hlavným prvkom v stratégiách internacionalizácie musí byť mobilita študentov, výskumných pracovníkov a školiteľov, najmä so zreteľom na úlohu, ktorú zohráva mobilita školiteľov v oblasti prenosu poznatkov,

Ucelenosť politik

11. zdôrazňuje, že úlohou a povinnosťou členských štátov, ako aj regionálnych a miestnych samospráv je uviesť do praxe odporúčanie Komisie, podľa ktorého miestni a regionálni partneri musia zohrávať konkrétnu úlohu pri vypracúvaní stratégií na podporu internacionalizácie, pričom je potrebné, aby sa na tento účel vytvorili aj podmienky,
12. navrhuje miestnym a regionálnym samosprávam, aby na žiadosti o vytvorenie partnerstva reagovali čo najotvorenejšie a najaktívnejšie a aby vystupovali ako iniciátori, vypracúvali inovatívne riešenia s cieľom podporiť internacionalizáciu, na základe čoho by taktiež mohli prispieť k zvyšovaniu medzinárodnej konkurencieschopnosti európskeho vysokoškolského vzdelávania a zároveň by mohli využiť komparatívne výhody vlastného regiónu a urobiť ho príťažlivejším,
13. upozorňuje, že pri programovaní fondov spoločného strategického rámca môžu členské štáty jednoznačne zohľadniť aspekty rámcového programu Horizont 2020 a Erasmus+, čo však priamo nevyplýva zo skúmaného oznámenia, pokiaľ ide o stratégie v oblasti internacionalizácie, napriek tomu, že politika súdržnosti, nástroje na podporu vysokoškolského vzdelávania, výskumu a inovácie môžu byť významným prínosom, ak ich vnútroštátne, regionálne a miestne strategické rámce budú zohľadňovať aj územný rozmer,
14. zdôrazňuje, že osobitne dôležitou podmienkou konkurencieschopnosti rozvoja vidieka, ako aj sektoru poľnohospodárstva, lesníctva a rybárstva je možnosť transferu poznatkov pochádzajúcich od vysokoškolských a výskumných inštitúcií, tak ako to zdôrazňuje aj systém nástrojov spoločnej poľnohospodárskej politiky na programové obdobie 2014 – 2020. V tomto zmysle je v rámci plánovania a realizácie úsilia na podporu internacionalizácie vysokoškolského vzdelávania užitočné počítať s týmito možnosťami súčinnosti na jednotlivých územných úrovniach s cieľom zabezpečiť, aby Európa v tejto oblasti zohrávala vedúcu úlohu,
15. pripomína, že mnohé členské štáty musia v súčasnosti vyvinúť veľa úsilia, aby dosiahli ciele stratégie Európa 2020 v oblasti výdavkov na výskum a vývoj. Zdôrazňuje však, že doplnkové príjmy, ktoré vzdelávacie zariadenia získavajú vďaka internacionalizácii, by nemali nahrádzať alebo zmenšovať rozsah záväzkov členských štátov prijatých v tejto oblasti,
16. navrhuje, aby ciele a nástroje stratégií vypracovaných na základe partnerstva na úrovni členských štátov alebo na miestnej a regionálnej úrovni boli založené na ex ante analýze územného vplyvu,

Viacúrovňové partnerstvá, subsidiarita

17. ľutuje, že v oznámení Komisie sa výslovne nepoukazuje na kľúčovú úlohu miestnych a regionálnych samospráv v procese internacionalizácie inštitúcií vysokoškolského vzdelávania. To by bolo v súlade s prístupom systému U-Multirank, ktorý zohľadňuje, okrem iného, aj ukotvenie vysokoškolských inštitúcií na regionálnej úrovni,
18. víta, že Komisia presne vymedzila možné úrovne zasahovania, ktoré opodstatňujú zásah zo strany Únie, keďže vonkajšia aj vnútorná internacionalizácia sú oblasťami, kde sú, vo vzťahu k opatreniam prijímaným na úrovni členských štátov, jednoznačne potrebné aj zásahy Únie v záujme dosiahnutia spoločných cieľov,
19. súhlasí s tým, aby členské štáty vo vhodnej a primeranej miere podporovali regionálne a miestne úrovne a v prípade potreby vytvárali rozsiahle partnerstvá aj na regionálnej úrovni, čím by prispeli k tomu, aby sa vysokoškolské inštitúcie mohli lepšie prispôbiť hospodárskym, sociálnym a riadiacim potrebám a možnostiam daného regiónu,
20. upozorňuje na význam obojsmerného charakteru mobility vzhľadom na to, že podľa zásad inkluzívneho rozvoja musí zodpovedať záujmom regiónu pôvodu, ako aj prijímajúceho regiónu. V opačnom prípade sa môžu objaviť problémy v oblasti migrácie, demografie a konkurencieschopnosti, čo je v jednoznačnom rozpore s cieľmi súdržnosti a zásadou solidarity,
21. zdôrazňuje, že vytváranie a realizácia viacúrovňových partnerstiev v súvislosti s internacionalizáciou vysokoškolského vzdelávania majú samy osebe spoločenský inovačný rozmer a vďaka týmto partnerstvám majú aj miestne a regionálne samosprávy a mimovládni a súkromní aktéri možnosť mobilizovať dodatočné zdroje v záujme dosiahnutia spoločne vymedzených cieľov;
22. pripomína, že pri vytváraní strategických partnerstiev je potrebná čo najširšia konzultácia. Prítom je potrebné mať najmä na zreteli, aby sa znevýhodnené, alebo dokonca marginalizované skupiny, či už z rasových dôvodov, z dôvodu sexuálnej orientácie, náboženských, jazykových dôvodov alebo z dôvodu príslušnosti k etnickej menšine, nedostali v súvislosti so stratégiami na internacionalizáciu do znevýhodnenej situácie,

Vymedzenie podmienok

23. uznáva a oceňuje kroky, ktoré Komisia doteraz podnikla v záujme zosúladenia, transparentnosti a zjednodušenia riadenia rôznych možností podpory európskeho vysokoškolského vzdelávania, inovácie a výskumu,
24. navrhuje, aby členské štáty vypracovali také celoštátne podporné programy a mechanizmy, alebo programy a mechanizmy priority zamerané na regióny nachádzajúce sa v osobitnej situácii, ktoré môžu pomôcť vysokoškolským inštitúciám na miestnej a regionálnej úrovni pri realizácii ich stratégií v oblasti internacionalizácie,
25. podporuje Komisiu v jej úsilí posilniť v oblasti internacionalizácie vysokoškolského vzdelávania vypracovanie a prijímanie rozhodnutí, ktoré sú založené na výsledkoch štúdií a výskumov, najmä ak tieto štúdie budú skúmať úlohu miestnych a regionálnych samospráv a osvedčené postupy v oblasti modernizácie vysokoškolského vzdelávania, ako aj jeho internacionalizácie,
26. domnieva sa, že je nepostačujúce, ak sa aspekty internacionalizácie uvádzajú len vo vyhláseniach o poslaní univerzít a ostatných vysokoškolských inštitúcií, a považuje za dôležité, aby všetky inštitúcie vysokoškolského vzdelávania, nezávisle od svojho právneho štatútu a právomocí v oblasti internacionalizácie, hľadali vhodné riešenia primerané ich potrebám a zavádzali vlastné štruktúry plánovania a riadenia, ako aj oblasti spolupráce,
27. usudzuje, že je potrebné prijať opatrenia, aby sa neštátne súkromné vysokoškolské inštitúcie, alebo inštitúcie, ktoré sú riadené prostredníctvom nadácií, alebo majú podobu nadácie, mohli podobne ako štátne vysokoškolské zariadenia, zúčastňovať na procesoch internacionalizácie bez prípadných neodôvodnených obmedzení, resp. aby sa mohli bez obmedzenia zúčastňovať na aktivitách zameraných na podporu týchto procesov,
28. pripomína, že v prípade operácií, investícií a ďalších projektov, ktoré sú spolufinancované z fondov spoločného strategického rámca je dôležité zohľadniť potrebu umožniť posilnenie internacionalizácie vysokoškolského vzdelávania, pričom treba zohľadniť potreby a reálne možnosti vysokoškolských inštitúcií,
29. najmä v prípade kandidátskych krajín navrhuje zvážiť, aby sa počas prípravných rokovaní a rokovaní o vstupe fondy taktiež používali na podporu internacionalizácie vysokoškolských inštitúcií týchto krajín,
30. žiada Komisiu a členské štáty prijať všetky potrebné opatrenia, aby sa pri realizácii stratégií v oblasti internacionalizácie podporoval potenciál regiónov, ktoré zaostávajú, a aby najúspešnejšie vysokoškolské inštitúcie v oblasti internacionalizácie uvádzali vo svojich stratégiách aj špecifické úlohy zamerané na podporu prenosu poznatkov do vysokoškolských inštitúcií, ktoré majú v súčasnosti menší potenciál v oblasti internacionalizácie,
31. žiada, aby Rada urýchlene prijala návrh prepracovaného znenia smernice o opatreniach v oblasti prisťahovalectva, migrácie a vízovej oblasti z dielne Európskej komisie, aby sa otázky medzinárodnej spolupráce týkajúce sa výskumu, inovácie a vysokoškolského vzdelávania mohli riešiť oddelene, pružne, transparentne, aby sa zaručila primeraná bezpečnosť a aby sa tieto otázky zároveň riešili účinne, dostupne a rýchlo. To by malo viesť k včasnej transpozícii tohto legislatívneho nástroja v členských štátoch a jeho uplatňovaniu v spolupráci s miestnymi a regionálnymi orgánmi.

V Bruseli 30. januára 2014

*Predseda
Výboru regiónov*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Stanovisko Výboru regiónov – Otváranie systémov vzdelávania

(2014/C 126/06)

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

Úvod

1. víta oznámenie Komisie „Otváranie systémov vzdelávania“ a zastáva názor, že je najvyšší čas stimulovať vysokokvalitné, inovačné spôsoby učenia sa a vyučovania prostredníctvom nových technológií a digitálneho obsahu. Všeobecným cieľom opatrení uvedených v oznámení Komisie je zlepšenie výsledkov a vyššia efektívnosť o. i. zvyšovaním motivácie a zefektívnením procesov vzdelávania.

2. Konštatuje, že medzi priority uvedené v oznámení v prvom rade patrí:

- otvorené vzdelávacie prostredie s novými podmienkami na učenie a vyučovanie a ich formami ako príprava na digitalizovaný svet a učiteľmi, ktorí sa v nich dobre vyznajú;
- otvorené vzdelávacie zdroje (*open educational resources – OER*), t. j. lepší prístup k vedomostiam, k vzdelávacím materiálom a inej podpore online;
- podpora sietí a spoločného úsilia rôznych zúčastnených strán a zainteresovaných skupín s cieľom poukázať na aktuálnu situáciu a stimulovať a podporovať prvky pre účinne fungujúci trh s informačnými a komunikačnými technológiami.

3. Súhlasí s názorom Komisie, že „otvorené technológie všetkým jednotlivcom umožňujú, aby sa vzdelávali, a to kdekoľvek, kedykoľvek, prostredníctvom akéhokoľvek zariadenia a s podporou kohokoľvek“. Zdôrazňuje však, že na to, aby sa to stalo realitou, je potrebné, aby boli v rozsiahlej miere a už v počítačom štádiu zapojené miestne a regionálne orgány.

4. Súhlasí s nasledujúcimi závermi Komisie, že:

- sa musia zmeniť rámcové podmienky pre vzdelávacie inštitúcie s cieľom umožniť formy učenia sa s použitím informačných a komunikačných technológií a otvorené vzdelávacie prostredie, napr. pri skúškach a hodnoteniach;
- vzdelávanie učiteľov musí byť prispôbené najnovšiemu vývoju a zahŕňať digitálne podporované vyučovacie metódy (digitálna pedagogika);
- počítačová gramotnosť zahŕňa viac než len čisto technické zaobchádzanie s počítačom. Je to v prvom rade schopnosť tvorivého a kritického používania;
- základným pilierom je prístup k otvoreným a kvalitným vzdelávacím zdrojom, pričom je potrebné vyriešiť otázky duševného vlastníctva;
- zavádzanie strategického širokopásmového pripojenia má rozhodujúci význam.

5. Berie na vedomie, že podpora prístupu k otvoreným vzdelávacím zdrojom (OER) je veľkou výzvou⁽¹⁾. Príslušné kroky sa už sa podnikajú, musí sa však starostlivo zvážiť, ako sa dajú systematicky uskutočniť, aby boli zapojení všetci, a nie len tí aktéri, ktorí spontánne prejavujú záujem.

6. Podľa výboru je ďalšou veľkou úlohou, aby poskytovatelia vzdelávania, učelia a študujúci získali digitálne zručnosti a na ich základe rozvíjali metódy výučby a štúdiá. Tento vývoj treba podporovať, aktivovať a urýchliť. V súčasnosti už existujú vzdelávacie moduly, ktoré sú vytvorené tak, aby podporovali učiteľov a riaditeľov škôl pri elektronickom vzdelávaní.

⁽¹⁾ „Otvorené vzdelávacie zdroje“ (OER) vymedzené organizáciou UNESCO v roku 2002 sú „vyučovacie, študijné alebo výskumné materiály, ktoré sú vo verejnom vlastníctve alebo vydané s licenciou verejného vlastníctva, ktorá umožňuje ich bezplatné používanie, úpravu a distribúciu“. „Open Education“ (OE – otvorené vzdelávanie) je širší pojem, ktorý označuje postupy a organizácie, ktoré si dali za cieľ odstrániť prekážky prístupu ku vzdelávaniu. Otvorené vzdelávacie zdroje sú súčasťou otvoreného vzdelávania, ktoré využívaním IKT načerpalo značnú tvorivú silu.

7. Nespochybnuje, že vývoj sám od seba povedie k vzniku mnohých nových technických možností, ktoré budú využívať občania, ktorí sa spontánne a rýchlo sami tomuto vývoju prispôbia. Podľa jeho názoru musia EÚ, členské štáty, regionálne a miestne orgány zabezpečiť vytvorenie udržateľných a bezpečných systémov, ktoré sa stanú súčasťou systému vzdelávania ako celku a prispievajú k dosiahnutiu čo najväčšieho účinku vo vzdelávaní. Nie všetci sú rovnakou mierou schopní využívať nové technické možnosti, preto by sa mali zväziť osobitné opatrenia, aby sa priepasť medzi jednotlivými skupinami nezväčšovala.

8. Zastáva názor, že tieto opatrenia by mali byť systematizované a štruktúrované, aby z nich mohli profitovať všetci bez ohľadu na faktory, ako sú škola, typ školy, situácia v oblasti vzdelávania, pohlavie, vek, sociálna situácia, etnická príslušnosť alebo bydlisko. Pri využívaní technológií treba okrem toho rešpektovať osobnú integritu a spoločné hodnoty. Pri zavádzaní nových technológií na účely vzdelávania a pri vývoji inovačných spôsobov výučby a štúdia je nevyhnutné zaručiť ochranu integrity jednotlivca a osobných údajov, ktoré spravujú učiteľia.

9. Súhlasí s Komisiou v tom, že počítačová gramotnosť zahŕňa oveľa viac než len čisto technické zaobchádzanie s počítačom. Patrí sem okrem iného aj kritické a rozvážne zaobchádzanie s informáciami a zodpovedné používanie interaktívnych médií. Rozvoj tejto zručnosti podporuje aj záujem o zapojenie sa do rôznych skupín a sietí na kultúrne, sociálne alebo profesijné účely.

10. Konštatuje, že jedným z hlavných cieľov iniciatívy Komisie je podnieť v Európe širokú diskusiu o prístupe k otvoreným vzdelávacím zdrojom, vyvinúť pomocou nových technológií nové inovačné a účinnejšie spôsoby učenia sa a vyučovania a pomocou z nich vyplývajúcich nových možností vytvárať a využívať kontakty a siete zamerané na tieto spôsoby učenia sa a vyučovania.

11. Podporuje tento prístup a domnieva sa, že miestne a regionálne orgány zohrávajú kľúčovú úlohu pri šírení a uskutočňovaní rôznych opatrení na budovanie infraštruktúry, ako aj v príslušných diskusiách a úvahách. Preto musia byť do nich zapojené všetky úrovne riadenia (EÚ, jednotlivých štátov, regiónov i miestna úroveň).

12. Poukazuje na to, že otázky súvisiace s týmto vývojom sa vo veľkej miere týkajú miestnych a regionálnych orgánov v ich funkcií spoločenských aktérov, aj poskytovateľov vzdelávania. Potrebni sú aj vzdelaní občania s príslušnými kvalifikáciami vhodnými pre trh práce a život v spoločnosti, ako aj jej ďalší rozvoj a sociálnu súdržnosť.

13. Zastáva názor, že pri využívaní nových technológií nesmie byť v centre pozornosti výhradne digitálna zručnosť a postoj jednotlivých učiteľov, ale skôr celková koncepcia, v ktorej učiteľia pôsobia. Viac pozornosti by sa malo venovať orgánom zodpovedným za školstvo, keďže môžu učebnými plánmi a usmerneniami podporovať väčšie využívanie IT vo vyučovaní.

Inovačné spôsoby výučby a štúdia

14. Berie na vedomie, že v oznámení Komisie sa zdôrazňuje, že Európska únia vo svojom vývoji nedokáže udržať krok s ostatnými regiónmi sveta a hrozí jej, že za nimi zaostane. Preto je podľa názoru výboru plne opodstatnené bližšie sa pozrieť na to, na základe ktorých faktorov napr. USA alebo určité krajiny v Ázii úspešne investujú do stratégií s použitím informačných a komunikačných technológií s cieľom zmeniť štruktúru svojich vzdelávacích systémov.

15. Súhlasí teda s návrhom Komisie podporovať prostredníctvom nových vzdelávacích programov ERASMUS+ a Horizont 2020 vzdelávacie inštitúcie vo vývoji nových obchodných a vzdelávacích modelov a iniciovať opatrenia na skúšanie inovačných pedagogických prístupov, vývoja učebných osnov a hodnotenia zručností.

16. Zastáva názor, že stanovenie kritérií pre hodnotenie úrovne vzdelania, ktoré budú zodpovedať novým inovačným spôsobom a predpokladom výučby a štúdia, je pre ich úspech rozhodujúce. Tejto téme sa Komisia už venovala ⁽²⁾.

17. Poukazuje na to, že ako vyplýva z vedeckých výskumov, vzdelávacie opatrenia sa vedome či nevedome zameriavajú na to, čo sa testuje, inými slovami, „učiť to, čo sa bude skúšať“. Pokiaľ sa zachovávajú doterajšie formy vnútroštátnych skúšok a záverečných skúšok, nové zručnosti sa nebudú môcť nijako obzvlášť prejavíť. V mnohých príliš tradičných vzdelávacích prostrediach sa používanie prístrojov IKT a inteligentných telefónov považuje za podvádzanie.

⁽²⁾ COM(2012) 669.

18. Domnieva sa, že pri nových metódach hodnotenia zručností je potrebné odkloniť sa od tradičného vymedzenia vyučovacích predmetov. Pri týchto metódach sa musia skôr zohľadniť ciele, ktoré sa odvodzujú od podmienok rozvoja kľúčových zručností.

19. Domnieva sa, že je potrebný rozvoj smerujúci od tradičných zhrňujúcich skúšok, ktoré sa prípadne uskutočňujú cez počítač, k testom, ktoré sprevádzajú žiakov počas celého vyučovacieho procesu, odrážajú dynamické zmeny a sústavne umožňujú spätnú väzbu na nepochopené veci alebo chyby. Keď žiaci pracujú v digitálnom prostredí, je možné vytvoriť nástroje, ktoré umožňujú sústavné zhromažďovanie týchto informácií a účinnú spätnú väzbu. Možnosť štruktúrovanejšieho a transparentnejšieho monitorovania pedagógovi uľahčí individuálne sledovať každého žiaka a prípadne včas podniknúť potrebné kroky, na čo poukazuje aj Komisia vo svojom oznámení.

20. Z tohto hľadiska vníma aj návrh Komisie skúmať a skúšať v spolupráci so zúčastnenými stranami a členskými štátmi rámce digitálnych zručností a nástroje na sebahodnotenie pre študentov, učiteľov a organizácie. Výbor regiónov aj tu považuje za dôležité, aby boli miestne a regionálne orgány pôsobiace priamo na mieste včas zapojené a rozhodujúcim spôsobom spolupracovali na procesoch rozvoja a zmien.

21. Domnieva sa, že jednou z oblastí, v ktorej Komisia musí prevziať dôležitú úlohu, je rôznymi spôsobmi podporovať učenie bez ohľadu na hranice štátov a jazykov prostredníctvom využívania nových technických riešení a tvorivých, inovačných foriem učenia. Často bude potrebné podnecovať a stimulovať učenie v cudzích jazykoch, ale patria sem aj spoločensky zamerané predmety, kultúra, estetika a prírodné vedy.

22. Jednu z dôležitých úloh členských štátov vidí v podpore inovačného prostredia výučby a učenia sa, okrem iného pomocou štruktúrnych a investičných fondov EÚ. Súčasne treba na úrovni členských štátov alebo príslušnej zákonodarnej úrovni v mnohých prípadoch skúmať, ktoré požiadavky na vyučovaní sú prekážkou učenia sa a odovzdávania vedomostí v iných formách než v tradičnej triede. Toto preskúmanie bude možno musieť viesť k reorganizácii systémov vzdelávania (a ich požiadaviek) s cieľom podporiť využívanie moderných technických prostriedkov pri výučbe, učení sa, kontrole a hodnotení.

23. Poukazuje na to, ako je z hľadiska územného rozvoja dôležité vyvíjať úsilie o to, aby pomaly sa strácajúcu digitálnu nerovnováhu v oblasti prístupu k prostriedkom IKT nenahradila podobná nerovnováha v spôsoboch ich využívania. Na to sú najmä vo vidieckych oblastiach, ako aj v prípade znevýhodnených skupín obyvateľstva potrebné dopĺňajúce programy. Mohli by to byť programy na predchádzanie takzvanej „druhej digitálnej priepasti“ alebo programy na jej odstraňovanie, ak už vznikla.

24. Poukazuje na to, že v súčasnosti je v oblasti vysokoškolského a univerzitného vzdelávania možné nájsť veľa foriem učenia založených na IKT. Na tejto úrovni si často študenti už osvojili schopnosť samostatne študovať, získavať informácie a spracúvať ich. V dnešnej dobe je možné úplne bezplatne študovať na univerzitách, ako je Stanford, Massachusettský technologický inštitút alebo Harvard a získať diplom bez rozsiahlych ustanovení týkajúcich sa pripustenia k štúdiu, kvalifikácie alebo výberu. Takýto prírval miliónov študentov od základu zmení bežný model univerzity.

25. Nastoľuje podľa neho dôležitú otázku, či niektoré vysoko uznávané univerzity, často z anglosaského jazykového prostredia, budú o 15 rokov vysokoškolskému vzdelávaniu dominovať a mnoho národných alebo regionálnych vysokých škôl bude prípadne považovaných za menej atraktívne školy, alebo či tento jav bude mať len marginálny význam.

26. Predpokladá, že rastúca medzinárodná konkurencia v rôznom rozsahu ovplyvní jednotlivé odbory. Študijné predmety alebo odbory so silným vnútroštátnym rozmerom, ako je právo alebo odborná príprava učiteľov, ktorých učebné plány a učebnice prevažne vychádzajú zo špecifickej situácie daného štátu, budú pravdepodobne menej ovplyvnené než odbory, ktoré sú zo svojej podstaty medzinárodné, ako napr. mnohé technické a prírodovedné disciplíny, medicína a moderné jazyky.

27. Poukazuje na to, že malé a stredné podniky zohrávajú stále dôležitejšiu úlohu z hľadiska rastu tak v Európe, ako aj na regionálnej a miestnej úrovni. Celosvetová hospodárska súťaž a nové technické možnosti menia požiadavky na vedomosti a zručnosti.

28. Upozorňuje na to, že ak chcú tak organizácie, ako aj jednotlivci v budúcnosti obstáť, musia sa stále častejšie prispôbovať – učiť sa nové veci a učiť sa viac. Preto majú podniky a regióny stále väčší záujem na tom, aby našli inovačné spôsoby pokrytia budúceho dopytu po kvalifikáciách. Ako najväčšia prekážka sa uvádza nedostatok vhodných znalostí a zručností. Výbor regiónov sa domnieva, že rozšírenie otvoreného prístupu k voľne dostupnému vzdelávaniu, ako napr. k internetovým kurzom, môže byť významným prostriedkom na odstránenie takýchto prekážok.

29. Zastáva názor, že je potrebné vyvinúť osobitné úsilie na systematickú a rozsiahlu podporu rozvoja mladých žiakov. Štúdie ukazujú, že deti sa už v útlom veku môžu naučiť zaobchádzať s čítačkami elektronických kníh. V tejto súvislosti ide tiež o získavanie skúseností s tým, ako môže vyučovanie a sprostredkovanie vedomostí pomocou modernej digitálnej techniky podporiť mladšie ročníky.

30. Treba sa pri tom zamerať najmä na to, aby sa podporoval rozvoj správnych a vzájomne prepojených kompetencií, o. i. tej, že sa deti naučia samostatne konať, smerovať svoje učenie sa a sebahodnotiť sa. V tomto smere už síce existujú dobré iniciatívy, no Výbor regiónov aj tak zdôrazňuje, že je potrebné naďalej vyvíjať úsilie, aby z nich mali úžitok všetci žiaci.

31. Všimá si, že v Európe vo všeobecnosti dochádza k značnému odlivu obyvateľstva z už teraz riedko osídlených oblastí, vidieka, malých a stredných miest smerom do veľkomestských aglomerácií. Výbor zastáva názor, že by sa malo podrobnejšie preskúmať, ako by nové technické prostriedky mohli podporovať učenie sa, získavanie informácií, komunikáciu a vytváranie sietí obzvlášť v menej osídlených oblastiach, v ktorých klesá počet žiakov, príp. sa musia zatvárať školy a žiaci strávia v dôsledku toho viac času dochádzaním do školy. Nové technológie len ťažko nahradia kvalifikovaných pedagógov na mieste, ale aj tak by sa malo pouvažovať nad tým, ako by sa pomocou IKT a náležité odborne pripravených učiteľov dala zachovať široká ponuka vzdelávania na vysokej úrovni, a túto myšlienku postúpiť ďalej.

32. Poukazuje ďalej na predpoklady vzdelávania dospelých, ktoré by sa v tejto súvislosti mali posilniť a viac rozvinúť. Domnieva sa, že predpoklady ako nové technológie a nové pedagogické postupy otvárajú nové možnosti, pokiaľ ide o utváranie flexibilnejších foriem učenia sa dospelých, vďaka čomu môžu dospelí vzájomne kombinovať štúdium na rôznych stupňoch vzdelávania a tak rýchlejšie a nezávisle od miesta bydliska nadobudnúť kompetencie, ktoré potrebujú na trhu práce.

33. To je podľa výboru možné zase podporiť tým, že sa na miestnej a/alebo regionálnej úrovni budú môcť ponúknuť možnosti pomoci pri individuálnom študijnom pláne, a to formou pomoci pri otázkach týkajúcich sa potvrdzovania a vďaka usmerňovaniu. Mala by tiež existovať možnosť uznať kompetencie, ktoré boli nadobudnuté mimo formálneho systému vzdelávania prípadne v zahraničí, napríklad potvrdzovaním. V tejto súvislosti je však potrebná kontrola, aby sa odstránili možné prekážky vo vnútroštátnej úprave a vytvorili sa stimuly na spoluprácu resp. zapojenie jednotlivých aktérov, ako sú napr. vysoké školy.

34. Považuje okrem toho za potrebné preveriť otázku, ako sa uznávanie kompetencií, ktoré boli nadobudnuté pomocou digitálnych technológií alebo cez internet, dá na základe nástrojov vytvorených na vnútroštátnej a európskej úrovni zdokumentovať prostredníctvom potvrdzovania. V tomto zmysle má vytvorenie skutočného európskeho priestoru pre zručnosti a kvalifikácie mimoriadny význam. Žiada preto Európsku komisiu, aby v tejto oblasti urýchlene predložila konkrétny návrh.

35. Podčiarkuje, že úspešný proces učenia sa s integrovaným využívaním IKT vytvára predpoklady na to, aby boli študujúci lepšie vyzbrojení vo vzťahu k dnešným aj budúcim potrebám trhu práce. Táto otázka má pre miestnu a regionálnu úroveň veľký význam.

36. Konštatuje, že prostredníctvom nových foriem učenia sa zároveň vznikajú aj nové a iné profily kompetencií, ktoré často nezodpovedajú tradičným modelom vzdelávania, bežným formám preukazovania dosiahnutého vzdelania a vykonávania záverečných skúšok. Implikuje to, že by sa vo svete práce malo už vopred rozvíjať a podporovať chápanie tejto skutočnosti. V tejto súvislosti by mohla miestna a regionálna úroveň zohrávať aktívnu úlohu pri podporovaní zamestnávateľov a miestnych, resp. regionálnych zástupcov pracovníkov.

Prístup k poznatkom. Ako sa dajú využívať „otvorené poznatky“?

37. Zdôrazňuje, že bezplatné a vysokokvalitné učebné materiály sú pilierom úspešného vzdelávania. V oznámení Komisie sa vyzdvihuje význam otvorenosti poznatkov, t. j. ich sprostredkovanie pomocou nástrojov, ktoré sú prístupné pre všetkých.

38. Zdôrazňuje rovnako ako Komisia, že tu nejde o druh čisto dištančného vzdelávania v jeho tradičnej forme. Namiesto toho ide o nasadenie vzdelávacích zdrojov spoločne s bežnými prostriedkami výučby, čo by umožnilo skombinovať prezenčné a elektronické vzdelávanie. Vychádzajúc z uskutočnenej verejnej konzultácie, takéto vzdelávanie sa zatiaľ uplatňuje len nepravidelne a sporadicky.

39. Podľa výboru je jedným z predpokladov to, aby mali študujúci a učители prístup k potrebnému modernému vybaveniu. VR považuje prístup k širokopásmovému pripojeniu za dôležitý prvok toho, aby mohli všetci participovať. Počítač ako taký je pritom menej dôležitý než prístup k internetu, na čo sa poukázalo o. i. v správach OECD.⁽³⁾ Súvisiace predpoklady sú rozdielne nielen v porovnaní členských štátov. Značné rozdiely existujú aj v rámci jednotlivých štátov.

40. Považuje za potrebné podporovať regióny, ktoré zaostávajú, aby mali všetci študujúci rovnaké podmienky pri využívaní technológií. Kľúčom k tomu je strategické zavádzanie širokopásmového pripojenia. V znevýhodnených regiónoch a oblastiach sú mladí ľudia vylúčení, pokiaľ ide o nové podmienky učenia sa a výchovy k demokratickému občianstvu, kým inde existujú základy, na ktorých sa dá stavať⁽⁴⁾.

41. Úplne súhlasí s Komisiou, že by bolo vhodné zabezpečiť širokopásmové pripojenie pre všetky školy a v ideálnom prípade aj všetky triedy a dať im prístup k otvoreným databázam, a to vďaka prostriedkom zo štrukturálnych a investičných fondov. Výbor regiónov pripomína svoju poznámku, že rozsiahle využívanie IKT poskytovateľmi vzdelávania na vysokoškolskej úrovni môže prispieť k zvýšeniu podielu študujúcich na tomto stupni v riedko osídlených oblastiach, na ostrovoch, v horských oblastiach a v najvzdialenejších regiónoch⁽⁵⁾.

42. Poukazuje však na to, že nestačí len zaviesť technológie aktuálne v roku 2013, ak sa súčasne nebudú uplatňovať aj aktuálne pedagogické postupy zodpovedajúce roku 2013. Z tradičného pohľadu vzdelávanie znamená, že sa vytvára viac poznatkov, len keď je dostupných viac informácií. Zodpovednosť za poznatky sa tak prenáša na samotných študujúcich. Takýto postup však nie je veľmi účinný. Musí sa preto rozlišovať medzi prístupom k informáciám a premenou v poznatkoch, ku ktorej vždy dôjde u jednotlivca.

43. Konštatuje, že proces premeny do veľkej miery závisí od individuálnych predpokladov, vopred osvojeného spôsobu chápania, záujmu a motivácie. Možnosti týkajúce sa digitálne nadobudnutých kompetencií a im prispôbených pedagogických činností sa musia posudzovať v tomto kontexte. Pomocou nových technológií sa môžu ponúkať rôzne formy učenia sa, prispôbené individuálnemu spôsobu učenia sa študujúceho. Všetky spôsoby výučby a učenia sa dajú pomocou digitálnych technológií podporovať oveľa viac ako predtým.

Nevyjasnené otázky právneho charakteru

44. Poukazuje na to, že tzv. cloud computing sa čoraz viac využíva v rôznych oblastiach, v neposlednom rade pri priamom ukladaní údajov. Poskytovatelia pri tom podnikom a organizáciám ponúkajú určité množstvo úložných kapacít, ku ktorým potom majú prístup cez internet. Už asi desať rokov existujú rôzne druhy pripojenia na internet. Základnou myšlienkou je, aby užívateľ nezistil žiadny rozdiel, či už je údaj uložený na lokálnom serveri, alebo sa nachádza v nejakej jednotke, ktorá je vzdialená tisícky kilometrov.

45. Má však obavy, pokiaľ ide o ukladanie osobných údajov a údajov žiakov u súkromného poskytovateľa, ktorý sa často nachádza v inej časti sveta. Vystáva tu otázka, či je podnik pripravený podpísať užívateľské zmluvy s početnými miestnymi, regionálnymi a ústrednými orgánmi rôznych štátov. Výbor regiónov by tu uvítal integrovanejší prístup Komisie.

46. V tejto súvislosti si kladie otázku, kto je vlastníkom práv k materiálom, ktoré vypracúvajú študujúci a učители v rámci školskej činnosti aj mimo nej. Čoraz viac z nich vypracúva vlastné vzdelávacie zdroje popri materiáloch, ktoré vytvárajú iní a ktoré sa môžu meniť. Množstvo takto vytvorených materiálov sa zvyšuje z rôznych dôvodov, o. i. z dôvodu čoraz lepšej cenovej dostupnosti prístrojov na ich výrobu, ako sú počítače, videokamery a digitálne fotoaparáty.

⁽³⁾ OECD (2012) *Connected minds. Technology and Today's learners*, Paríž.

⁽⁴⁾ CdR 3597/2013, CdR 2414/2012.

⁽⁵⁾ CdR 2392/2012.

47. Poukazuje na to, že obsluhovať tieto prístroje je stále ľahšie a zároveň sa v nich používatelia čoraz lepšie vyznajú. Tí, ktorí materiály vytvorili, si môžu prostredníctvom systému udeľovania licencií vybrať, ktoré práva si chcú ponechať a ktoré možno poskytnúť. Môže tu ísť o vyjasnenie práv v súvislosti s digitálnym obsahom, napr. internetovými stránkami, učebnými materiálmi, hudbou, filmami, fotografiami a blogmi. Príležitostne ide o licencie, ktoré sú v mnohých krajinách prispôsobené príslušnej legislatívnej úprave. Výbor regiónov sa domnieva, že Komisia by mala prispieť k tomu, aby sa v tejto súvislosti stanovili technické riešenia a pevné rámcové podmienky.

48. Zdôrazňuje, že v neposlednom rade je pre miestne a regionálne orgány dôležitá aj otázka, ako dlho majú byť individuálne doklady o študijných výsledkoch a podobné dokumenty verejne prístupné.

49. Chcel by v tejto súvislosti upriamiť pozornosť na ďalšie otázky, a to na hĺbkovú analýzu údajov (tzv. data mining), teda ako sa treba správať voči podnikom, ktoré spracúvajú údaje o študentoch a učiteľoch na účely predaja týchto údajov.

Spolupráca v oblasti vzdelávania, siete

50. Zastáva názor, že spolupráca medzi jednotlivými časťami Európy môže existovať len vtedy, keď sa – ako už na to poukázal – bude zaostálym oblastiam venovať osobitná pozornosť, aby si členské štáty a regióny, ktoré v porovnaní so zvyškom Európy zaostávajú, vďaka podpore zo štrukturálnych a investičných fondov mohli vybudovať miestne štruktúry IKT a podieľať sa na spoločných projektoch s inými školami v Európe, ako aj ponúkať otvorené vzdelávacie zdroje.

51. Poukazuje na to, že u väčšiny ľudí sa získavanie poznatkov prehĺbi, keď dostanú možnosť spolupracovať a rozvíjať nové myšlienky, klásť otázky a kritizovať. Tento druh kvalifikácií sa vo vzťahu k súčasnému i budúcemu trhu práce a k spoločnosti považuje za čoraz dôležitejší. Vzhľadom na vzory a štruktúry, ktoré sa v súčasnosti rozvíjajú cez sociálne médiá, počítačové hry a videohry a všeobecne rastúcu interakciu v mediálnej spoločnosti, by podľa Výboru regiónov malo dnešné učenie sa ponúkať takéto fóra, a to integrované v rámci výučby.

52. Vyzdvihuje skutočnosť, že uvedená štúdia OECD⁽⁶⁾ sa zaoberá aj najčastejšími druhmi IT činností. Ide o to, že učiteľ pripraví úlohy pre žiakov a pri rozpracúvaní lekcii a prezentácií surfuje po internete. Podstatne zriedkavejšie dochádza k digitálnej komunikácii medzi učiteľmi a rodičmi na účely zhodnotenia rozvoja žiaka či posúdenia digitálnych vzdelávacích zdrojov. Podľa názoru Výboru regiónov to podčiarkuje, že je dôležité vytvoriť a ďalej rozvíjať pedagogické zručnosti naviazané na IKT, a to v neposlednom rade prostredníctvom možnosti komunikovať s inými školami, ich učiteľmi a žiakmi.

Spoločné úsilie

53. Považuje za dôležité vytvoriť spoločnú európsku platformu otvorenú rôznym záujemcom s cieľom vypracovať nástroje na meranie a ukazovatele, ktoré umožnia v školách a na iných miestach výučby zmerať pokrok, ktorý dosiahli rozliční poskytovatelia vzdelávania vo vzťahu k informačným a komunikačným technológiám.

Osobitné odporúčania Výboru regiónov

54. Zdôrazňuje, že potreby rozvoja, na ktoré sa odkazuje v oznámení Komisie – vo vzťahu k potrebe podporovať vysokokvalitné, inovatívne spôsoby výučby a štúdia pomocou nových technológií a digitálneho obsahu – sa vo vysokej miere týkajú miestnej a regionálnej úrovne, a to rôznym spôsobom: v ich pozícii úradov, ako poskytovateľov služieb a v mnohých prípadoch ako poskytovateľov a prijímateľov vzdelávania, ktorí majú záujem o dobre vyškolených pracovníkov i dobre pripravených občanov a potrebujú ich. Napriek tomu sa oznámenie miestnej a regionálnej úrovne týka len okrajovo.

55. Naliehavo požaduje väčšie zapojenie a uznanie miestnej a regionálnej úrovne v rámci ďalšej práce ako fóra na diskusie a opatrenia pri využívaní nových technických podmienok pri učení sa pomocou digitálnych technológií, na rozvoj inovatívnych, zosúladených pedagogických foriem, na prístup k otvoreným vzdelávacím zdrojom a ako podpora pri budovaní sietí a kontaktov pre takéto učenie sa.

V Bruseli 31. januára 2014

Predseda
Výboru regiónov

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

⁽⁶⁾ OECD (2012) *Connected minds. Technology and Today's learners*, Paríž.

Stanovisko Výboru regiónov – Nerovnosti v oblasti zdravia v Európskej únii

(2014/C 126/07)

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

Úvod

1. víta správu⁽¹⁾ s aktualizovanými informáciami o pokroku v oblasti vykonávania oznámenia⁽²⁾ z roku 2009, v ktorom bol predstavený rozvrh opatrení na riešenie nerovností v oblasti zdravia; uznáva, že správa je dôkladná a že má len priebežný charakter, domnieva sa však, že by malo význam zdôrazniť mieru úspešnosti konkrétnych opatrení a uviesť ako prioritu tie opatrenia, ktoré si vyžadujú pokračovanie a dokončenie;
2. domnieva sa, že zdravie a dobré životné podmienky jednotlivcov a obyvateľstva sú ich najväčšou hodnotou; domnieva sa, že bez ohľadu na článok 35 Charty základných práv Európskej únie predstavuje rozsah nerovností v oblasti zdravia v rámci členských štátov a medzi nimi problém z hľadiska záväzku EÚ týkajúceho sa solidarity, sociálnej, hospodárskej a územnej súdržnosti, ľudských práv a rovnosti príležitostí;
3. uznáva, že k určujúcim činiteľom zdravotného stavu patrí veľmi široká škála osobných, spoločenských, hospodárskych a environmentálnych činiteľov, pričom vzájomné vzťahy medzi týmito činiteľmi určujú zdravie jednotlivcov i obyvateľstva. Nerovnosti v oblasti zdravia do veľkej miery vyplývajú zo sociálno-hospodárskeho znevýhodnenia, pričom na zdravie a dobré životné podmienky majú priamy vplyv aj politické rozhodnutia orgánov na všetkých úrovniach, jednotlivé rozhodnutia ľudí o svojom spôsobe života a účasti na spoločenskom dianí, biologické činitele a zemepisné hľadiská;
4. zdôrazňuje, že vzhľadom na rozmanitosť ovplyvňujúcich činiteľov nemôže nerovnosti v oblasti zdravia zmiernovať iba sektor zdravotníctva, ale vyžadujú si konanie všetkých tých, ktorých činnosťou je presadzovanie zdravia a dobrých životných podmienok, a to prostredníctvom integrovaných a koordinovaných plánov celostného riadenia, prístupu zohľadňovania otázok zdravia vo všetkých politikách a prostredníctvom širšieho zapojenia spoločnosti; zdôrazňuje, že predpokladom podpory rozvoja a vykonávania týchto činností je politické a organizačné vedenie odhodlané strategicky riešiť nerovnosti v oblasti zdravia;
5. uznáva rozmanitosť systémov zdravotnej starostlivosti v rámci EÚ, zdôrazňuje však, že pri poskytovaní zdravotníckych služieb obyvateľstvu, podpore zdravia a prevencii chorôb zohrávajú rozhodujúcu úlohu regionálne a miestne orgány; k niektorým ďalším úlohám miestnych a regionálnych orgánov patria tiež politiky týkajúce sa zamestnanosti, bývania, dopravy, výstavby, životného prostredia a verejného zdravia, ktoré zabezpečujú kľúčové postavenie týchto orgánov pri presadzovaní verejného zdravia a znižovaní nerovností v oblasti zdravia; domnieva sa, že medziodvetvové prístupy, ktoré majú rozhodujúci vplyv na znižovanie nerovností v oblasti zdravia, sa často môžu vypracovať a vykonávať cielenejším a účinnejším spôsobom práve na miestnej a regionálnej úrovni, kde sa môžu preukázať ich výsledky;
6. vyjadruje znepokojenie nad skutočnosťou, že súčasná hospodárska situácia predstavuje výraznú hrozbu, keďže rozpočtové škrtky v oblasti zdravia sa pridávajú k dostatočne zdokumentovaným problémom týkajúcim sa starnutia obyvateľstva, v dôsledku čoho je financovanie zdravotníckych služieb ešte problematickejšie. Zmiernovanie nerovností v oblasti zdravia treba vnímať ako základný krok, keďže mnoho orgánov v členských štátoch stojí pred reformou svojich systémov zdravotnej starostlivosti s cieľom dosiahnuť ich väčšiu účinnosť a udržateľnosť;
7. pripomína, že v správe sa len konštatuje, že niektoré nerovnosti v oblasti zdravia súvisia s rozdielmi, ktoré existujú v kvalite a účinnosti zdravotníckych služieb v rámci EÚ⁽³⁾; domnieva sa, že súčasné uverejnenie *Správy o nerovnostiach v oblasti zdravia v EÚ*⁽⁴⁾, ktorú vypracoval pán Marmot, mohlo dodať tomuto vyhláseniu váhu a mohlo pomôcť zameraniu záverov správy;

⁽¹⁾ Správa o nerovnostiach v oblasti zdravia v Európskej únii, SWD(2013) 328.

⁽²⁾ Solidarita v oblasti zdravia: zmiernovanie nerovností v oblasti zdravia v EÚ, COM(2009) 567.

⁽³⁾ SWD(2013) 328, s. 20.

⁽⁴⁾ Správa o nerovnostiach v oblasti zdravia v EÚ, M. Marmot a ďalší – Európska komisia (v tlači).

Nerovnosti v oblasti zdravia: niekoľko faktov a čísel

8. vyjadruje poľutovanie nad tým, že v správe sa potvrdzuje pretrvávajúce významných a neprijateľne veľkých nerovností v oblasti zdravia v rámci členských štátov a medzi nimi. Za posledné roky sa úroveň nerovností v malom počte ukazovateľov zlepšila, pri iných sa nezmenila a v niekoľkých sa zhoršila; upozorňuje najmä na veľmi vysoké rozdiely, pokiaľ ide o dĺžku zdravého života v jednotlivých členských štátoch, a to až o 19 rokov, čo znamená, že hoci sa priemerná dĺžka života môže zvyšovať, ľudia dlhšie žijú s chronickými ochoreniami;

9. víta skutočnosť, že sa znížila miera úmrtnosti a zvýšila priemerná dĺžka života. Tieto zlepšenia sú však ohrozené nárastom nepriaznivých trendov spojených s obezitou, cukrovkou a nedostatočnou telesnou činnosťou; predpokladaný nárast výskytu chronických ochorení znamená nezdravú a nákladnú budúcnosť, pokiaľ sa tieto otázky nebudú riešiť;

10. prekážky prístupu k zdravotníckym službám (vrátane nákladov, vzdialenosti a čakacích lehôt) sú v niektorých členských štátoch veľmi veľké, pričom druh a kvalita poskytnutej liečby je navyše často úmerná službám, ktoré sú dostupné v mieste bydliska danej osoby; upozorňuje na spoločenské výhody stimulov na otvorenie lekárskej praxe a poskytovanie zdravotníckych služieb v znevýhodnených a izolovaných oblastiach;

11. keďže sociálne rozdiely ovplyvňujú zdravotný stav, domnieva sa, že kľúčovou požiadavkou, pokiaľ ide o riešenie nerovností v oblasti zdravia, by malo byť uplatňovať skôr princíp *vyrovnávania smerom nahor*, a nie *vyrovnávanie podľa štatistického priemeru*, aby zdravotný stav všetkých vrstiev obyvateľstva bol taký dobrý ako v prípade zdravších členov spoločnosti;

Pokrok vo vykonávaní oznámenia Solidarita v oblasti zdravia

12. víta spoločné opatrenie zamerané proti nerovnostiam v oblasti zdravia na roky 2011 – 2014 za účasti 15 členských štátov; podporuje rozšírenie tejto iniciatívy s väčšou účasťou a zameraním vzhľadom na potrebu kontinuity, pokiaľ ide o prioritu tejto otázky a nadviazanie na dosiahnuté úspechy; podporuje tiež zväzovanie pružnejších mechanizmov spolufinancovania účasti na jednotných akciách;

13. nabáda k tomu, aby sa na primeraných úrovniach riadenia zavádzali a vykonávali horizontálne medziodvetvové stratégie s dostatočnými zdrojmi, keďže zmierňovanie nerovností v oblasti zdravia si bude nevyhnutne vyžadovať záväzky mnohých ministerstiev a úrovní riadenia, ktoré často súťažajú o zdroje a ich uhol pohľadu sa často líši; stratégie na vnútroštátnej úrovni môžu byť príkladom na vypracovanie stratégií na regionálnej a miestnej úrovni a naopak;

Zlepšovanie základne údajov a poznatkov

14. podporuje prebiehajúce programy na šírenie poznatkov z úspešných projektov s cieľom prekonať rozdiely medzi výskumom, politikou a praxou a podporiť vznik podobných projektov; vzhľadom na preťaženie tvorcov politik a ľudí z praxe informáciami však odporúča, aby ich prezentácia bola prístupná a stručná; žiada najmä výstižnejšie správy podložené úspešnými príkladmi; odporúča tiež vytvorenie a presadzovanie kľúčového portálu na prístup k informáciám;

15. víta významnú úroveň spolupráce Európskej komisie s medzinárodnými agentúrami a zainteresovanými verejnými subjektmi a odporúča najvyššiu úroveň partnerstva s európskou pobočkou Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO Europe) pri koordinácii politik, spoločnom využívaní zdrojov a presadzovaní takých iniciatív, ako sú *Zdravé mestá*, sieť *WHO Regióny pre zdravie a celosvetová sieť Mestá a obce priateľské k seniorom*; podporuje tiež posilnenú spoluprácu prostredníctvom pracovných programov príslušných agentúr EÚ;

16. merať pokrok bez potrebných údajov je mimoriadne zložité, naliehavo preto žiada všetky orgány, aby aj naďalej vyvíjali činnosť na zavedenie normalizovaných zdravotných ukazovateľov Európskeho spoločenstva (ECH); ukazovatele by sa mali vypracovať v úzkej spolupráci s miestnymi a regionálnymi zástupcami; podľa možnosti by sa tým malo uľahčiť úsilie na riešenie nerovností v oblasti zdravia na nižšej ako vnútroštátnej úrovni; výbor zdôrazňuje, že vzhľadom na rôzne oznamovacie povinnosti na vnútroštátnej a medzinárodnej úrovni je potrebné vyhnúť sa zdvojeniu administratívneho zaťaženia pri zbere údajov;

17. víta výskumný program EÚ zameraný na nerovnosti v oblasti zdravia a navrhuje, aby sa medzi témy, na ktoré by sa mal výskum v budúcnosti sústrediť, začlenili aj tieto: účinnosť opatrení na zníženie nerovností v oblasti zdravia; faktory ovplyvňujúce rozdiely v dĺžke zdravého života; podrobnejšia analýza štúdií o dĺžke života v snahe lepšie pochopiť, čo ovplyvňuje nerovnosti v oblasti zdravia; ukazovatele mentálneho zdravia a prečo majú niektoré regióny s nízkym HDP dobré zdravotné ukazovatele a naopak;

Budovanie záväzku vo všetkých oblastiach spoločnosti

18. pripomína, že dosiahnutie cieľov stratégie Európa 2020 je základom na riešenie nerovností v oblasti zdravia, a zdôrazňuje vzťah medzi zdravým obyvateľstvom a produktívnym, udržateľným hospodárstvom; zdôrazňuje tiež, že ciele na najvyššej úrovni sa musia zhmotniť do hmatateľných úspechov a konkrétne merateľných výsledkov na miestnej a regionálnej úrovni;
19. zdôrazňuje, že pre zdravie obyvateľstva je rozhodujúce zabezpečenie návratu ľudí do práce a zabezpečenie zdravých pracovísk; zdôrazňuje, že ako podmienka na riešenie nerovností v oblasti zdravia je hlavnou prioritou zníženie dlhodobej nezamestnanosti a nezamestnanosti mládeže; vyjadruje znepokojenie nad súčasným a dlhodobým dosahom na zdravie a duševné zdravie osôb, ktoré sa cítia vylúčené z možnosti prispievať do spoločnosti;
20. zdôrazňuje potrebu silných sietí sociálnej podpory, keďže podpora zo strany rodiny, priateľov a miestnych spoločenstiev je prospešná pre zdravie vrátane lepšieho duševného zdravia, pričom sa to týka najmä seniorov s problémom izolácie, mobility a komunikácie;
21. keďže rozpočty na reklamu spotrebiteľských tovarov a služieb obmedzujú uverejňovanie zdravotných informácií a keďže zlepšovanie zdravia si vyžaduje príspevok spoločnosti v širšom zmysle, považuje za nevyhnutné zapojenie súkromného sektora, a to buď prostredníctvom iniciatív v oblasti sociálnej zodpovednosti podnikov, alebo prostredníctvom legislatívnych či fiškálnych opatrení s cieľom podporiť zdravie v spoločnosti, napríklad obmedzením plytvania potravinami, jasnejším označovaním, určovaním cien energií a pod.;
22. podporuje analýzu toho, ako môžu fiškálne opatrenia odradiť od konzumácie tabaku, nadmerného požívania alkoholu a nadmerného používania nasýtených tukov, cukru a soli v niektorých potravinových výrobkoch, aby sa lepšie zohľadnil ich finančný dosah na verejné zdravie a ďalšie verejné služby; takisto podporuje podobné opatrenia s cieľom stimulovať konzumáciu zdravších jedál a zdravší životný štýl, a tak dosiahnuť zmenu správania;
23. domnieva sa, že príslušné vládne politiky by sa mali zamerať na ochranu zdravia pomocou hodnotení dosahu na zdravie, aby sa zabezpečilo, že jednoznačným účinkom verejnej politiky bude zlepšenie zdravia a dobré životné podmienky obyvateľstva a zároveň zmenšenie nerovností v oblasti zdravia;

Napĺňanie potrieb ohrozených skupín

24. domnieva sa, že rozhodujúce je poskytnúť deťom čo najlepší začiatok, keďže obdobie na najúčinnější zásah, pokiaľ ide o zmiernenie nerovností a zlepšenie výsledkov v oblasti zdravia, je pred narodením a v ranom detstve. Odporúča, aby sa v programoch na zmiernenie nerovností venovala osobitná pozornosť zdraviu detí, a zdôrazňuje význam dostupnosti kvalitnej starostlivosti o deti; takéto opatrenia zabezpečujú vyššiu mieru návratnosti ako neskoršie zásahy;
25. upozorňuje na úspešný vplyv nákladovo efektívnych programov pozitívneho rodičovstva založených na dôkazoch⁽⁵⁾ s cieľom poskytnúť rodičom praktické stratégie, ktoré im pomôžu zvládnuť vlastné správanie i správanie svojich detí, a podporuje väčšie rozšírenie dostupnosti týchto programov, a to najmä pre ohrozené deti a ich rodičov;
26. domnieva sa, že k najväčším problémom dnes patrí obezita detí. So sociálno-ekonomickými rozdielmi, ktoré sú viditeľné v ranom veku, sa nadváha z detstva výrazne presúva do dospelosti, pričom ovplyvňuje vývoj a zhoršuje dôsledky chronických ochorení, a to z hľadiska poškodzovania ekonomiky v oblasti zdravia, ako aj z hľadiska osobného zdravia; výbor s nádejou očakáva návrh akčného plánu Európskej komisie na riešenie tejto otázky;
27. keďže Svetová zdravotnícka organizácia pripisuje takmer 60 % zaťaženia spôsobeného ochoreniami v Európe siedmim hlavným rizikovým činiteľom⁽⁶⁾, domnieva sa, že riešenie týchto rizikových činiteľov a zvyšovanie očakávaní v oblasti zdravia, a to najmä prostredníctvom vzdelávania, je rozhodujúce z hľadiska zmiernenia nerovností v oblasti zdravia, a podporuje zvýšené zacielenie informačných a komunikačných technológií (IKT) a sociálnych médií na skupiny prostredníctvom vhodných príkladov, aby sa informácie o zdraví a zdravom životnom štýle predstavili v dostupnej a dôveryhodnej forme, keďže dlhodobé zdravotné dôsledky nemusia byť pre niekoho okamžitou prioritou;

⁽⁵⁾ Napríklad <http://www.triplep.net/glo-en/home>.

⁽⁶⁾ Vysoký krvný tlak, užívanie tabaku, zneužívanie alkoholu, vysoký cholesterol, nadváha, nízka spotreba ovocia a zeleniny a nedostatočná telesná činnosť. Úmrtnosť a zaťaženie chorobami, ktoré je možné pripísať vybraným hlavným zdravotným rizikám – správa Svetovej zdravotníckej organizácie o globálnych zdravotných rizikách (2009).

28. vyzýva Komisiu, aby podporovala výmenu skúseností, pokiaľ ide o vzdelávanie v oblasti zdravia a presadzovanie zdravého životného štýlu, ako aj v súvislosti s prevenciou, včasným diagnostikovaním a liečbou vo vzťahu k pitiu, fajčeniu, stravovaniu, obezite a drogám; vyzýva zároveň orgány v členských štátoch, aby podporovali telesnú činnosť, zdravý životný štýl a programy v oblasti základných životných zručností (zdravotná gramotnosť, základy vedy, schopnosť triediť informácie, matematické zručnosti na tvorbu rozpočtu atď.) s osobitným zameraním na mladých ľudí a ohrozené skupiny;

29. keďže na starších ľudí môže mať vplyv súbežné pôsobenie činiteľov vrátane nižších príjmov, chronických ochorení, izolácie a problémov s mobilitou, pričom ľudia žijú dlhšie, zdôrazňuje význam plnenia cieľov európskeho partnerstva v oblasti inovácií zameraného na aktívne a zdravé starnutie a podporuje rozsiahle vykonávanie jeho akčných plánov; žela si tiež podporu *Dublinskej deklarácie o európskych mestách a obciach priateľských seniorom z roku 2013* ⁽⁷⁾;

30. zdôrazňuje, že programy verejného zdravotníctva na zmiernenie nerovností v oblasti zdravia môžu byť nákladovo efektívne, napríklad pokiaľ ide o sledovanie, zisťovanie a liečbu rizikových skupín, pri ktorých dedičné predpoklady zvyšujú pravdepodobnosť vzniku určitých ochorení; takéto programy (napr. zlepšenie prístupu k prevencii rakoviny krčka maternice v prípade žien s nízkym príjmom) sa môžu stať prioritou z dôvodu ich účinnosti;

31. zdôrazňuje potrebu riešenia nerovností v oblasti zdravia prostredníctvom orgánov a služieb na miestnej úrovni a prostredníctvom aktívnych organizácií pôsobiacich v oblasti rozvoja miestnych spoločností, ktoré majú najlepšiu pozíciu na to, aby rozumeli miestnym potrebám ohrozených skupín a zároveň dosiahli najprospešnejšiu účasť na programoch;

Rozvoj prínosu politík EÚ

32. kým orgány v členských štátoch zodpovedajú za organizáciu a poskytovanie služieb v oblasti zdravia, správa a opatrenia Komisie na podporu a koordináciu úsilia členských štátov sú v súlade s uplatňovaním zásad subsidiarity a proporcionality; oceňuje, že rôzne politiky a programy financovania EÚ vrátane politiky sociálnych vecí, výskumu a inovácií, vzdelávania, energetiky, rozvoja vidieka a regionálnej politiky majú potenciál ovplyvniť zdravie a určujúce činitele zdravia a prispieť k zmierneniu nerovností v oblasti zdravia;

33. víta súbor tematických cieľov Komisie ako prostriedok na sústredenie výdavkov a zaradenie zmiernenia nerovností v oblasti zdravia ako investičnej priority Európskeho fondu regionálneho rozvoja; domnieva sa, že začlenenie aspektov týkajúcich sa zdravia do rôznych programov a finančných tokov EÚ je ďalším podnetom pre medziodvetvovú stratégiu na najvyššej úrovni; schvaľuje príslušné podmienky *ex ante* podľa nariadenia o spoločných ustanoveniach a domnieva sa, že akýkoľvek výsledný strategický politický rámec sa musí uplatňovať na primeranej prevádzkovej úrovni s cieľom dosiahnuť želané účinky;

34. vyjadruje znepokojenie nad potvrdenou neschopnosťou systémov zdravotnej starostlivosti získavať investície na riešenie nerovností v oblasti zdravia ⁽⁸⁾; zdôrazňuje, že prioritou sa musí stať budovanie kapacít na úspešné získavanie a investovanie finančných prostriedkov EÚ; ako pomoc v tejto súvislosti podporuje širšiu propagáciu takých zdrojov, ako je *využívanie štrukturálnych fondov EÚ* v rámci opatrení pre rovnosť a opäť pripomína potrebu dostatočne podporovaných kontaktných miest v členských štátoch;

35. zdôrazňuje, že uľahčenie účasti miestnych a regionálnych systémov a orgánov zdravotnej starostlivosti je rozhodujúce vo všetkých fázach programového cyklu európskych štrukturálnych a investičných fondov (ESI) na zabezpečenie toho, aby sa zlepšovaniu zdravia priznalo primerané prioritné postavenie, a to najmä pri uplatňovaní voliteľných prvkov operačných programov, keďže v rámci všetkých regiónov sa často vyskytujú ohniská chudoby;

36. vyjadruje sklamanie nad tým, že zmiernenie nerovností v oblasti zdravia nie je osobitným cieľom v rámci programu *Zdravie pre rast*; zo širšieho hľadiska podporuje vyváženosť medzi investíciami do infraštruktúry a do opatrení preventívnej zdravotnej starostlivosti; podporuje vyváženosť v rámci investícií do infraštruktúry medzi výstavbou veľkých nemocníc (vo vhodných prípadoch) a dostupnejšou integrovanou starostlivosťou založenou na miestnych spoločnostiach; zdôrazňuje tiež potrebu posudzovania výdavkov EÚ so zameraním na účinnosť, udržateľnosť a návratnosť investícií;

37. nabáda verejné orgány a inštitúcie, aby využívali európske zoskupenia územnej spolupráce (EZÚS) ako nástroj na vytváranie partnerstiev v snahe uľahčiť cezhraničné projekty zamerané na znižovanie nerovností v oblasti zdravia, napríklad v súvislosti s infraštruktúrou a prístupom k najmodernejšiemu zdravotníckemu vybaveniu;

⁽⁷⁾ http://www.ahaconference2013.ie/dublin_declaration/dublin_declaration_text.

⁽⁸⁾ SWD(2013), s. 16.

Závery

38. vzhľadom na zvyšujúce sa demografické a rozpočtové tlaky víta širšie iniciatívy EÚ na pomoc orgánom v členských štátoch pri rozvoji udržateľných a účinných systémov zdravotnej starostlivosti, a to najmä investovaním do preventívnej zdravotnej starostlivosti s cieľom znížiť budúce dlhodobější náklady a reštrukturalizovať systémy zdravotnej starostlivosti tak, aby zabezpečovali rovnaký prístup k vysokokvalitnej zdravotnej starostlivosti;

39. víta pokrok v súvislosti s opatreniami Komisie na riešenie nerovností v oblasti zdravia a zdôrazňuje, že na všetkých úrovniach riadenia sa musí robiť viac; napríklad v rámci procesu európskeho semestra existujú možnosti na zdôraznenie otázok nerovností v oblasti zdravia v členských štátoch; miestne a regionálne orgány majú tiež kapacitu na zavádzanie a vykonávanie stratégií na zmiernenie nerovností na nižšej ako vnútroštátnej úrovni prostredníctvom nákladovo efektívnych opatrení založených na dôkazoch so zdrojmi zameranými na najohrozenejších;

40. vzhľadom na zodpovednosť miestnych a regionálnych orgánov sa Výbor regiónov chce zúčastňovať na príslušných iniciatívach Európskej komisie a rád by v tejto súvislosti poskytol prístup k svojim zdrojom; v nadchádzajúcich troch rokoch by privítal ďalšiu správu Európskej komisie o pokroku s aktualizovanými informáciami o pokroku.

V Bruseli 31. januára 2014

*Predseda
Výboru regiónov*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Stanovisko Výboru regiónov – Sociálny rozmer hospodárskej a menovej únie

(2014/C 126/08)

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

Všeobecné pripomienky

1. **vyjadruje potešenie** z oznámenia Komisie o posilnení sociálneho rozmeru hospodárskej a menovej únie (HMÚ), ktoré zapadá do rámca plánu, ktorý stanovila Európska rada 13. a 14. decembra 2012 o dokončení HMÚ;
2. **domnieva sa**, že toto oznámenie predstavuje prvú etapu, ktorá prostredníctvom vykonávania návrhov, ktoré obsahuje, umožní vytvoriť základy skutočného sociálneho piliera HMÚ;
3. **konštatuje v** tejto súvislosti, že Európska rada 19. a 20. decembra formálne schválila využitie kľúčových ukazovateľov v sociálnej oblasti a zamestnanosti v rámci európskeho semestra 2014, vyjadruje však poľutovanie nad tým, že ich funkcia je obmedzená na analýzu vývoja v sociálnej oblasti. Opakuje preto svoju výzvu na zahrnutie sociálneho rozmeru HMÚ do riadenia, koordinácie a kontroly hospodárskych politík;
4. **víta** návrhy Komisie, ktorých cieľom by bolo znovuzískanie rovnováhy v eurozóne, ktorá sa doteraz zameriavala na pakt stability a rastu a „balík šiestich legislatívnych aktov“, ako aj obhajoba myšlienky pridať k súčasným pilierom HMÚ (hospodársky, rozpočtový, bankový a politický) aj sociálny pilier;
5. **potvrďuje**, že je nevyhnutné, aby mal budúci sociálny pilier HMÚ prierezový charakter, aby sa lepšie zohľadnil sociálny rozmer a sociálne dôsledky hospodárskeho riadenia HMÚ. Ide o kľúčovú výzvu v súvislosti s fungovaním a strednodobou a dlhodobou životaschopnosťou HMÚ na jednej strane a legitimitou európskeho integračného procesu na strane druhej;
6. **pripomína**, že dobré fungovanie zóny s jednotnou menou si vyžaduje určitú úroveň symetrie medzi ekonomikami jej členov, aby sa maximálne obmedzil opätovný výskyt a dôsledky asymetrických šokov; **domnieva sa**, že v súčasnosti sú riziká sociálnej konkurencie medzi členskými štátmi v prípadoch podobných šokov známe, a že treba konštatovať, že od rokov 2007 a 2008 sa objavuje polarizácia medzi centrom a perifériou, najmä v oblasti zamestnanosti;
7. **tvrdí**, že prehĺbenie sociálneho rozmeru má minimalizovať riziko sociálnej konkurencie, ktorú môže spôsobiť zanechanie nástrojov ekonomických úprav, ako sú výmenné kurzy alebo európsky rámec fiškálnych politík, a má kompenzovať negatívne dôsledky krízy a úsporných opatrení;
8. **je presvedčený**, že deficit demokratickej legitimity HMÚ môže vyrovnať len to, že európski občania budú presvedčení, že sa dodržiava aj zásada sociálneho pokroku a že zamestnanosť a sociálne normy sa nepovažujú len za obyčajné premenlivé pozostatky procesu makroekonomickej zmeny;
9. **zdôrazňuje** v tejto súvislosti, že prakticky všetky dôležité sociálne ukazovatele prekročili nikdy nepredpokladané prahy, či už ide o nezamestnanosť mladých ľudí, ktorá dosahuje 23 %, o počet dlhodobo nezamestnaných, ktorý vo väčšine členských štátov vzrástol, alebo o počet európskych občanov ohrozených sociálnym vylúčením, ktorý predstavuje v súčasnosti 25 %;
10. **zdôrazňuje**, že kríza zvrátila vývoj konvergenencie regionálneho HDP na obyvateľa a vývoj nezamestnanosti v Európskej únii a sociálne nerovnosti v HMÚ v súčasnosti rastú rýchlejšie ako vo zvyšku EÚ, pričom ovplyvňujú hospodársku výkonnosť HMÚ a politickú stabilitu štátov, ktoré sú jej členmi;
11. **na základe toho usudzuje**, že eurozóna trpí nielen rozpočtovými deficitmi štátov, ale aj rozdielmi v oblasti sociálnej a územnej súdržnosti medzi členskými štátmi a regiónmi, a že je skutočne nevyhnutné postaviť sociálny rozmer HMÚ na rovnakú úroveň ako koordináciu hospodárskych politík. Pritom by sa do popredia malo stavať odstránenie štrukturálnych problémov;
12. **zdôrazňuje**, že sociálny rozmer HMÚ musí zachovávať súčasné rozličné národné sociálne modely a umožniť ich spoluexistenciu, a **pripomína**, že jeho cieľom nie je sociálna harmonizácia, ale zachovanie zásady „jednota v rozmanitosti“;

13. je presvedčený, že úloha EÚ spočíva skôr v posilňovaní základných práv a cieľov sociálnej politiky, zavádzaní minimálnych právne záväzných noriem na európskej úrovni pri súčasnom zohľadňovaní možností pôsobnosti členských štátov v oblasti sociálnej politiky;
14. **vyzýva** na to, aby bolo prehlbovanie sociálneho rozmeru eurozóny zakotvené v otvorenej intenzívnejšej spolupráci, ktorá umožní pridať k súčasným členským štátom HMÚ tie, ktoré sa prostredníctvom zmluvy zaviazali pripojiť sa k nej, ako aj iné členské štáty Európskej únie v prípade, že sa prehlbovanie sociálneho rozmeru javí ako nevyhnutné na úrovni Európskej únie ako celku;
15. **opakuje** svoju výzvu na lepšiu koordináciu hospodárskej a sociálnej politiky medzi európskou a národnou úrovňou v kontexte európskeho semestra a **žiada**, aby miestne a regionálne orgány ⁽¹⁾ boli do tejto koordinácie viac zapojené;
16. **naliehavo žiada**, aby sa v procese koordinácie sociálnej politiky dbalo o to, aby miestne orgány dostávali podporu v ich úsilí vykonávať primeranú politiku zamestnanosti a sociálnu politiku. Tento krok si vyžaduje, aby sme sa venovali konkrétnym územným výzvam v týchto oblastiach a aby sme podporovali výmenu osvedčených postupov na miestnej a regionálnej úrovni;
17. **pripája sa** k cieľom Komisie, ktorými sú „zlepšenie kapacity na monitorovanie vývoja zamestnanosti a sociálnej situácie“, „mobilizácia opatrení a financovania EÚ s cieľom riešiť nezamestnanosť [...] účinným a udržateľným spôsobom“, „kombinácia prijatých krokov zameraných na zodpovednosť a hospodársku disciplínu s väčšou mierou solidarity a finančnej podpory“, „odbúranie prekážok cezhraničnej mobility pracovnej sily“ a „posilnenie úlohy sociálneho dialógu“;
18. **opakovane žiada** Komisiu, aby podrobnejšie preskúmala otázku kvality verejných výdavkov, najmä príležitosť oddeliť *bežné výdavky* a *investičné výdavky* pri výpočte rozpočtových deficitov, tak aby to nebránilo verejným investíciám, ktoré prinášajú dlhodobý čistý zisk;
19. **domnieva sa** tiež, že sociálne investície by sa mali pri výpočte rozpočtových deficitov uvážiť zohľadniť;

Konkrétne pripomienky

Hodnotiaci tabuľka kľúčových ukazovateľov zamestnanosti a sociálnej situácie

20. **podporuje** Komisiou zamýšľané zavedenie novej hodnotiacej tabuľky kľúčových ukazovateľov zamestnanosti a sociálnej situácie, ako aj zahrnutie nových ukazovateľov zamestnanosti a sociálnej situácie do procesu kontroly makroekonomických nerovnováh a mechanizmu varovania;
21. **domnieva sa**, že zavedenie tohto mechanizmu na odhaľovanie sociálnych rozdielov v eurozóne predstavuje pokrok na ceste k sociálnej integrácii a znamená začiatok obnovy potrebnej rovnováhy medzi hospodárskymi a sociálnymi politikami v rámci európskeho semestra;
22. **ľutuje** však, že spektrum ukazovateľov, ktoré navrhla Komisia, je príliš obmedzené na to, aby mohlo plne obsiahnuť sociálnu situáciu a jej vývoj v členských štátoch a že výber navrhovaných ukazovateľov nie je dostatočne vysvetlený. Vyzýva Komisiu, aby predložila podrobnejšie vysvetlenie, lebo až potom bude môcť zaujať svoje stanovisko k tomu, ktoré ukazovatele by boli najvhodnejšie;
23. **navrhuje** tiež, aby sa pri vypracovaní hodnotiacej tabuľky sociálnej situácie zohľadnili osoby staršie ako 65 rokov, a sice dôchodcovia, ktorí majú v niektorých členských štátoch výrazné zastúpenie v kategórii chudobných;
24. **odporúča** preto Komisii, aby v spolupráci s miestnymi a regionálnymi orgánmi ďalej rozpracovala hodnotiacu tabuľku sociálnej situácie s cieľom zahrnúť do nej existujúce ukazovatele na miestnej, regionálnej a celoštátnej úrovni a v prípade potreby aj ďalšie ukazovatele, ako sú miera chudoby detí, index dôstojnej práce a index minimálneho príjmu, aby údaje vykazovala zo štatistického aj menového hľadiska (uvádzať napríklad náklady na osoby, ktoré nie sú zamestnané, nevzdelávajú sa, ani sa nezúčastňujú na odbornej príprave – NEET vyjadrené v percentách HDP) s cieľom poskytnúť presnejší obraz o hospodárskych dôsledkoch sociálnych perspektív a z hľadiska zamestnanosti a vyslať silnejšie a jasnejšie posolstvo politickým činiteľom;

⁽¹⁾ Uznesenie VR „Priority Výboru regiónov na rok 2013 na základe legislatívneho a pracovného programu Európskej komisie“ (CDR2204-2012_00_00_TRA_RES).

25. **navrhuje** tiež pridať rodový rozmer k príslušným ukazovateľom, a najmä k miere nezamestnanosti, miere NEET a zamestnanosti mladých ľudí a k miere rizika chudoby, tak aby uznanie rozdielov medzi mužmi a ženami v oblasti sociálnych ťažkostí umožnilo prijať zameranejšie, a teda efektívnejšie politiky;

26. **navrhuje** Komisii, aby Komisia dbala o to, aby boli schválené ďalšie kroky s cieľom poskytnúť v primeranom čase vhodné štatistické údaje patriace k ukazovateľom v hodnotiacej tabuľke. Umožnilo by to disponovať vhodnejšími informáciami v skoršom čase;

27. **vyjadruje svoje obavy**, že hodnotiacia tabuľka nebude môcť odrážať možné rozdiely na regionálnej úrovni, keďže bude zostavená na základe zoskupenia národných ukazovateľov, a preto **navrhuje**, aby sa na hodnotenie rozdielov na nižšej ako národnej úrovni ⁽²⁾ využili vhodnejšie nástroje;

28. **vyjadruje ľútosť** nad tým, že na vyjadrenie prahov varovania nie je navrhnutý žiadny číselný referenčný údaj. **Zdôrazňuje** v tejto súvislosti, že absencia prahu minimálnej ochrany na európskej úrovni a akéhokoľvek odkazu v oznámení Komisie na spoločné sociálne normy neumožňuje predpokladať v tejto fáze úroveň prahov, s ktorou počíta Komisia;

29. **domnieva sa**, že prahy varovania sa majú v každom prípade určiť v úzkej spolupráci so sociálnymi partnermi;

30. **pripomína** Komisii, že hodnotiacia tabuľka je len štatistický nástroj a *posteriori*, a že ju treba doplniť prognózou a predbežnou analýzou prebiehajúceho sociálneho vývoja s cieľom iniciovať preventívne, nielen nápravné opatrenia;

31. **žiada** Komisiu, aby spresnila, že v sociálnej oblasti sa boj proti nerovnováham nemôže pretaviť do automatického nastolenia sankcií v prípade prekročenia prahov varovania. Ide naopak o podporu zblížovania, pokiaľ ide o spoločné ciele, a podporu výmeny súčasných osvedčených postupov;

32. **žiada** preto Komisiu, aby vysvetlila, aké mechanizmy sa majú spustiť, keď niektorý členský štát prekročí určitý prah varovania;

Zintenzívnenie činnosti v záujme zamestnanosti a mobility pracovnej sily

33. **uznáva**, v rámci súčasnej hospodárskej konjunktúry, kľúčovú úlohu mobility pracovníkov v HMÚ a **zdôrazňuje** jej potrebný prínos k podpore trvalého a inkluzívneho rastu;

34. **pripája sa** k názoru Komisie, že počet mobilných pracovníkov v Európe je naďalej príliš nízky na to, aby predstavoval skutočný európsky trh práce, a pripomína, že občania, ktorí chcú využiť profesionálnu mobilitu, by mali mať spoľahlivejšie a kvalitnejšie informácie, ako aj individuálne poradenstvo;

35. **konštatuje**, že prístup k mobilite pracovnej sily by mohlo pomôcť zmeniť cielenejšie jazykové vzdelávanie. Okrem toho, zavedenie mechanizmov s cieľom podporiť študijné a odborné profesionálne stáže určené študentom, ako aj pracovníkom má kľúčový význam pre podporu mobility v európskych regiónoch;

36. **vyzýva** Komisiu, aby sa intenzívne usilovala o prekonanie prekážok cezhraničnej mobility pracovníkov v EÚ. To sa výslovne týka prekážok právnej povahy (napr. kompatibilita národných systémov sociálneho zabezpečenia) a praktickej povahy (napr. znalosť cudzích jazykov, medzikultúrne vzdelávanie);

37. **zdôrazňuje**, že treba na národnej úrovni koordinovať službu EURES (mala by začať fungovať od roku 2015) v úzkej spolupráci s miestnymi a regionálnymi orgánmi, ktoré majú dôležitú úlohu pri podpore mobility pracovníkov. Poukazuje na to, že zlepšenie siete EURES na celoeurópsky nástroj na podporu služieb naboru pracovníkov, zosúladovania a sprostredkúvania nesmie nahradiť alebo obmedziť jej poradenské úlohy. Naopak, prioritou poradenskej činnosti poradcov siete EURES musia byť praktické otázky spojené s prácou a sociálnym zabezpečením v zahraničí, napr. otázky týkajúce sa nezamestnanosti, choroby, osobitostí dočasnej práce, opatrení pre opätovné začlenenie, zabezpečenia v prípade invalidity a pracovných úrazov, ako aj možností odborného vzdelávania. Poradenská úloha cezhraničných partnerstiev v rámci siete EURES má veľmi veľký význam práve v pohraničných regiónoch a prispieva k mobilite;

⁽²⁾ Stanovisko na tému „Meranie pokroku nad rámec HDP“ (CdR 163/2010 fin).

38. **uznáva** však, že by bolo ilúziou považovať podporu mobility pracovníkov za dostatočný nástroj na vyváženie nerovnováh a asymetrických šokov v eurozóne;

Väčšia solidarita s posilnenými finančnými nástrojmi

39. **pripomína** potrebu solidarity s členskými štátmi, ktoré sú najviac zasiahnuté súčasnou krízou, keďže členské štáty sú prepojené nielen z ekonomického, ale aj sociálneho hľadiska;

40. **podporuje** návrh Komisie, ktorého cieľom je rozvíjať výkonnejšie stratégie aktívneho začlenenia, ako aj efektívnejšie využívanie sociálnych rozpočtov, rovnako treba dosiahnuť, najmä s podporou Európskeho sociálneho fondu (ESF), lepšie zameranie európskych finančných prostriedkov v sociálnej oblasti v rámci dohôd o partnerstve a prípravy operačných programov na obdobie 2014 – 2020; **pripomína**, že VR tiež neustále podporoval nový program pre zamestnanosť a sociálne inovácie, Fond európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby, Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii a iniciatívu pre zamestnanosť mladých ľudí;

41. **ľutuje** však, že návrhy Komisie sa v tejto súvislosti obmedzujú len na aktiváciu už existujúcich nástrojov, ktorých ciele a rozsah nie sú dostatočne prispôbené osobitnej problematike HMÚ; a **navrhuje** preto, aby Komisia zahrnila do svojej reflexie možnosť stimulačných mechanizmov v prospech krajín HMÚ, ktoré by zavádzali reformy na dosiahnutie cieľov stratégie Európa 2020 a na boj proti sociálnym nerovnováham;

42. **spresňuje**, že mechanizmy dohľadu a koordinácie hospodárskych a sociálnych politík nikdy neumožnia odstrániť riziko asymetrického šoku z dôvodu hospodárskych a priemyselných špecifik typických pre jednotlivé členské štáty;

43. **na základe toho usudzuje**, že HMÚ by mala mať k dispozícii konkrétne nástroje a mechanizmy, ktoré jej prostredníctvom preventívnych opatrení umožnia vyhnúť sa týmto šokom alebo zmierniť ich vplyv na zamestnanosť a sociálnu politiku v členských štátoch;

44. **spresňuje**, že na v akademickom prostredí boli vypracované viaceré štúdie, scenáre a simulácie automatických stabilizátorov; **pripomína**, že iné oblasti s jednotnou menou, napríklad USA, rozvinuli vlastné automatické stabilizátory, ktoré dokázali ich efektívnosť, **konštatuje**, že Komisia nedostatočne rozvinula úvahy v tejto oblasti, hoci predpokladajú úpravy zmlúv; **žiada** preto Komisiu, aby vypracovala zelenú knihu o automatických stabilizátoroch v eurozóne s cieľom presnejšie určiť, ktoré z existujúcich štúdií, scenárov a simulácií by mohli byť pre eurozónu najvhodnejšie;

45. **zdôrazňuje** v tejto súvislosti, že mechanizmus absorpcie asymetrických šokov nepredstavuje nevyhnutne nástroj solidarity s jednostrannými presunmi z centra na perifériu, ale môže ísť naopak o systém poistenia, ktorého cieľom je chrániť všetky krajiny HMÚ pred kolektívnou zraniteľnosťou súvisiacou s eurozónou;

46. **opakuje** svoju žiadosť Európskej komisii ďalej skúmať uskutočniteľnosť systému poistenia v nezamestnanosti Európskej únie, ktorý by mohol fungovať ako automatický stabilizátor na úrovni HMÚ⁽³⁾. Tento systém by sa mohol opierať o mieru krátkodobej nezamestnanosti, ktorá je mimoriadne citlivá na vývoj konjunktúry a ktorá by preto umožnila vyhnúť sa jednosmerným rozpočtovým presunom. Bolo by tiež vhodné, ak by sa tento systém opieral o prísne podmienky ako napr. vedenie aktívnej politiky boja proti nezamestnanosti;

Posilnenie sociálneho a územného dialógu

47. **víta** návrhy Komisie na zlepšenie zapojenia sociálnych partnerov do koordinácie hospodárskej politiky a politiky zamestnanosti, ako aj do európskeho semestra;

48. **podnecuje** Komisiu, aby vynaložila podobné úsilie, pokiaľ ide o zapojenie miestnych a regionálnych orgánov. Úloha miestnych a regionálnych orgánov je totiž kľúčová pri vykonávaní sociálnej politiky a politiky zamestnanosti. Navyše ich jedinečné skúsenosti a odborné znalosti by mohli umožniť lepšie zahrnúť sociálne zmeny do diania v HMÚ.

V Bruseli 31. januára 2014

*Predseda
Výboru regiónov*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

⁽³⁾ Stanovisko VR na tému „Balík o sociálnych investíciách“, bod 20 (ECOS-V-042, 9. 10.2013)

Stanovisko Výboru regiónov – Návrh usmernení EÚ o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu podnikov v ťažkostiach

(2014/C 126/09)

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

Všeobecné poznámky

1. Víta, že Európska komisia začala v súčasnosti široké konzultácie o revízii usmernení o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu podnikov v ťažkostiach, do ktorých sa môžu zapojiť všetky zainteresované strany, a v rámci ktorých je prezentovaných niekoľko možností. Zároveň však vyjadruje poľutovanie nad tým, že Výbor regiónov nebol formálne požiadaný, aby sa vyjadril, a nad tým, že dĺžka trvania konzultácií je obmedzená iba na šesť týždňov.

2. S uspokojením si všíma podrobnú písomnú odpoveď člena Európskej komisie zodpovedného za hospodársku súťaž zo 7. novembra 2013 v reakcii na stanovisko Výboru regiónov o usmerneniach o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu podnikov⁽¹⁾ a teší ho, že Európska komisia prevzala do nového návrhu usmernení niektoré odporúčania Výboru regiónov, a to najmä:

i) zamietnutie predpokladu obmedzenia pojmu „podnik v ťažkostiach“ na podniky, ktoré sú predmetom formálneho konkurzného konania (oddiel 2.2 návrhu);

ii) lepšie zohľadnenie opatrení v oblasti správania, ako je zákaz výdavkov určených na expanziu a zákaz akvizícií alebo zákaz reklamy alebo vyplácania dividend (bod 86 až 88 návrhu);

iii) sprísnenie požiadaviek týkajúcich sa transparentnosti zavedením povinnosti zverejniť na internete všetky relevantné informácie o poskytnutej pomoci (bod 101 návrhu);

iv) presnejšie vymedzenie vzťahu štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu podnikov v ťažkostiach a štátnej pomoci na služby všeobecného hospodárskeho záujmu (SVHZ), a najmä toto spresnenie: *„Pri určovaní rozdelenia záťaže (...) preto Komisia nebude prihliadať na žiadnu náhradu za poskytovanie služby verejného záujmu, ktorá spĺňa požiadavky na zlučiteľnosť podľa rámca SVHZ“* (bod 106).

3. Opätovne vyjadruje svoje presvedčenie, že modernizácia systému štátnej pomoci sa musí sústrediť na zákaz takej pomoci, ktorá môže mať skutočný a výrazný vplyv na vnútorný trh, a musí zjednodušiť administratívnu záťaž pre príslušných aktérov.

4. Víta, že Európska komisia potvrdila vypustenie cieľa kvantitatívneho a nediferencovaného zníženia štátnej pomoci, ale domnieva sa, že predkladaný návrh nedostatočne podporuje tvrdenie, že *„v revízii sa zohľadňuje aj stratégia Európa 2020“* (bod 5 návrhu).

5. Teší ho návrh zaviesť pojem „dočasná podpora reštrukturalizácie“. Žiada, aby maximálna dĺžka jej trvania bola predĺžená na 18 mesiacov, aby sa predišlo tomu, že takáto podpora nepokryje jeden celý rozpočtový rok.

6. Schvaľuje návrh Európskej komisie zostaviť neúplný zoznam prípadov sociálnych ťažkostí alebo zlyhaní trhu, na základe ktorých by bolo odôvodnené poskytnúť pomoc vo verejnom záujme. Ide napr. o mieru nezamestnanosti v danom regióne vyššiu než priemer v EÚ alebo v členskom štáte a riziko prerušenia kontinuity poskytovania SVHZ (bod 45 návrhu). Žiada Európsku komisiu, aby presne určila príslušnú územnú štatistickú úroveň na zisťovanie takýchto zlyhaní.

⁽¹⁾ Stanovisko Výboru regiónov z 11. apríla 2013 na tému „Usmernenia Spoločenstva o štátnej pomoci pre záchranu a reštrukturalizáciu podnikov v ťažkostiach“ (CDR240-2013_AC).

7. Lutuje, že návrh obsahuje kategorické tvrdenie, podľa ktorého „v *súčasných podmienkach výraznej nadmernej kapacity v Európe a vo svete je však štátna pomoc na záchranu a reštrukturalizáciu oceliarskych podnikov v ťažkostiach neopodstatnená.*“ (bod 15 návrhu). Podobná analýza sa javí ako kvantitatívna a krátkodobá, zatiaľ čo výhody európskeho oceliarskeho priemyslu spočívajú v presmerovaní na kvalitnú špecializovanejšiu výrobu. Okrem toho treba zohľadniť odhady vyjadrené v štúdií Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD), podľa ktorých sa má dopyt po oceli zvýšiť z 1,4 miliardy ton v roku 2013 na 2,3 miliardy ton v roku 2025. Zdá sa tiež, že analýza Európskej komisie je v rozpore s akčným plánom pre oceliarsky priemysel v Európe⁽²⁾, v ktorom sa odporúča, aby oceliarske podniky mali možnosť získať verejnú podporu v súlade s pravidlami uplatňovanými na štátnu pomoc. Navrhuje preto, aby bol oceliarsky priemysel predmetom osobitných usmernení.
8. V súvislosti s rozdelením záťaže sa vyslovuje za možnosť 1, pri ktorej sa navrhuje pružnejší prístup, na základe ktorého sa príspevky akcionárov a veriteľov určia vzhľadom na pravdepodobné straty, ktoré by utrpeli v prípade platobnej neschopnosti (oddelenie 3.5.2). Opakuje však svoju požiadavku, aby strop vlastného príspevku bol menej ako 50 % v súlade so súčasnou schémou pre podniky strednej veľkosti.
9. Pripomína svoj návrh, aby príspevky subdodávateľov alebo zamestnancov podniku bolo možné zahrnúť do výpočtu vlastného príspevku, ak sa dajú jasne odlišiť od akejkoľvek pomoci a svedčia o dôvere aktérov podniku v jeho životaschopnosť.
10. Žiada, aby obdobie zákazu poskytnutia novej pomoci bolo znížené z desať na päť rokov, ako je to už v prípade schémy uplatňovanej na primárnych poľnohospodárskych výrobcov. Znížením tohto obdobia na päť rokov by sa tiež zabezpečil súlad s doložkou o dĺžke trvania operácií v článku 57 súčasného všeobecného nariadenia o štrukturálnych fondoch, ktorá umožňuje vrátenie pomoci, ak investícia nie je zachovaná počas piatich rokov alebo troch rokov v prípade MSP. Opakuje svoje želanie, aby táto doložka zabráňujúca presunu výrobnéj činnosti, ktorá je ustanovená v predpisoch o štrukturálnych fondoch, bola uplatňovaná na schému štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu podnikov v ťažkostiach.
11. Zamýšľa sa nad tým, prečo sa Európska komisia v časti týkajúcej sa pomoci poskytovateľom SVHZ v ťažkostiach nezmieňuje o predpoklade, že sa zvolí možnosť 2, pokiaľ ide o rozdelenie záťaže (bod 106 návrhu).
12. Vyjadruje hlboké poľutovanie nad tým, že Európska komisia navrhuje bez podrobnejšieho vysvetlenia znížiť výšku maximálnej pomoci pri systéme pomoci poskytovanej na záchranu a reštrukturalizáciu pre ten istý podnik na 5 miliónov EUR, zatiaľ čo táto výška bola v roku 2007 stanovená na 10 miliónov EUR, pričom Výbor regiónov ju žiadal zvýšiť na 15 miliónov EUR, aby sa zohľadnila inflácia a ďalšie relevantné faktory (najmä vplyv na HDP a nezamestnanosť).
13. Žiada, aby Európska komisia predložila analýzu rámcov v oblasti štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu podnikov v ťažkostiach, ktoré existujú v ostatných členských štátoch OECD.

V Bruseli 30. januára 2014

Predseda
Výboru regiónov
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

⁽²⁾ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – „Akčný plán pre konkurencieschopný a udržateľný oceliarsky priemysel v Európe“, COM(2013) 407.

III

(Prípravné akty)

VÝBOR REGIÓNOV

105. PLENÁRNE ZASADNUTIE 30. A 31. JANUÁRA 2014

Stanovisko Výboru regiónov – Návrh nariadenia Rady o zriadení Európskej prokuratúry

(2014/C 126/10)

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV,

1. víta skutočnosť, že Komisia predložila s návrhom na zriadenie Európskej prokuratúry aj rozsiahly súbor pravidiel na vykonávanie Lisabonskej zmluvy, pokiaľ ide o stíhanie trestných činov, ktoré poškodzujú finančné záujmy Európskej únie. Návrh tak umožňuje cieľnú diskusiu;
2. víta cieľ návrhu stíhať prostredníctvom vlastnej inštitúcie trestné činy, ktoré sú zamerané proti Európskej únii, týkajú sa viacerých členských štátov a poškodzujú finančné záujmy Európskej únie, čo znamená, že Európska únia s vlastnou právnou subjektivitou a vlastnými finančnými zdrojmi by už nebola odkázaná len na vnútroštátne orgány presadzovania práva, keďže doposiaľ nemá porovnateľné mechanizmy na ochranu svojich vlastných záujmov;
3. víta tento cieľ aj preto, lebo súvisiace stíhanie podvodov a zneužitia systému posilňuje daňovú disciplínu, a tým zabezpečuje finančnú výkonnosť Európskej únie a členských štátov;
4. zdôrazňuje, že účinná ochrana finančných záujmov Európskej únie je nevyhnutná najmä z hľadiska miestnych a regionálnych orgánov, keďže významný podiel trestných činov, ktoré bude prokuratúra stíhať, súvisí s použitím štrukturálnych fondov a účinné a účelové použitie európskych finančných prostriedkov má rozhodujúci význam v rámci podporných opatrení miestnych a regionálnych orgánov;
5. zdôrazňuje, že je nevyhnutné chrániť regióny pred (hospodárskymi) nevýhodami a rozhodne sa postaviť proti zneužívaniu európskych finančných prostriedkov;
6. výslovne víta Komisiou prisľúbené intenzívnejšie vzdelávanie a odbornú prípravu odborníkov z oblasti práva v záujme účinného stíhania príslušných trestných činov;
7. pokiaľ ide o subsidiaritu, ani napriek vplyvu na vnútroštátnu zvrchovanosť v jednej z najcitlivejších oblastí sa zásadne neobáva prenesenia právomoci vykonávať stíhanie trestných činov poškodzujúcich EÚ na Európsku prokuratúru v súlade s článkom 86 ZFEÚ;
8. berie v tejto súvislosti na vedomie výhrady, ktoré v rámci preskúmania subsidiarity vyjadrili národné parlamenty, ako aj „žltú kartu“, ktorú dali Komisii a ktorá ju zaväzuje, aby sa návrhom opätovne zaoberala a prípadne ho prepracovala. Zdôrazňuje, že časť vyjadrených výhrad sa týka otázky subsidiarity, zatiaľ čo ďalšia sa stavia kriticky k primeranosti navrhnutých opatrení alebo kritizuje postup;
9. poukazuje na skutočnosť, že vnútroštátne/regionálne orgány presadzovania práva sú už dnes zodpovedné za stíhanie trestných činov poškodzujúcich Európsku úniu, a preto zdôrazňuje svoj záujem a svoju pripravenosť aktívne sa zapojiť do ďalšieho priebehu postupu;

10. berie na vedomie oznámenie Komisie, ktoré je reakciou na odôvodnené stanoviská národných parlamentov a komôr⁽¹⁾. V zásade by chcel pripomenúť Komisii, že jej povinnosťou je, aby v každom návrhu právneho predpisu bola dôvodová správa k zásade subsidiarity a proporcionality a vyzýva ju, aby príslušné podrobné zdôvodnenie dala včas k dispozícii všetkým stranám zapojeným do tohto postupu. VR konštatuje, že Komisia v tomto oznámení pri preskúmaní toho, či sú opatrenia členských štátov dostatočné, nevenuje dostatočne pozornosť rozmeru nižšiemu ako je národný rozmer. Zásada subsidiarity, ktorá je zakotvená v článku 5 ods. 3 Zmluvy o EÚ rozlišuje medzi centrálnou, regionálnou a miestnou úrovňou. VR vyzýva Komisiu, aby v budúcnosti primerane zohľadňovala regionálny a miestny rozmer subsidiarity;

Legislatívny postup

11. zdôrazňuje, že vo všetkých členských štátoch bez výnimky musí byť zaručená ochrana finančných záujmov Európskej únie, a preto nadnárodné pravidlá a inštitúcia môžu mať pridanú hodnotu v porovnaní s presadzovaním práva na úrovni jednotlivých členských štátov;

12. okrem toho poukazuje na skutočnosť, že pridaná hodnota zriadenia Európskej prokuratúry by bola najvyššia, keby sa, pokiaľ možno, zapojili všetky členské štáty a keby sa neobmedzovala len na niektoré členské štáty, pretože ochrana finančných záujmov Európskej únie musí byť zaručená vo všetkých členských štátoch bez výnimky;

13. vyjadruje preto poľutovanie, že zriadenie Európskej prokuratúry prostredníctvom posilnenej spolupráce sa môže spájať s výrazne vyššími nákladmi pre členské štáty, keďže doterajšie štruktúry (Európsky úrad pre boj proti podvodom – OLAF, Eurojust) by sa museli zachovať vo väčšom rozsahu;

14. poukazuje na skutočnosť, že niektoré národné parlamenty vyjadrili obavy týkajúce sa dodržania zásady subsidiarity a vyjadruje očakávanie, že v priebehu ďalšieho spracovania návrhu bude možné tieto obavy odstrániť;

Zriadenie a vybavenie

15. v zásade víta koncepciu návrhu Komisie na zriadenie centrálne štruktúrovanej Európskej prokuratúry s poverením štátnych prokurátorov v členských štátoch, ktorí budú pôsobiť ako delegovaní európski prokurátori s dvojitou úlohou v trestnoprávnej oblasti tak pre Európsku úniu, ako aj pre svoj vlastný štát;

16. navrhuje však, aby sa návrh doplnil tak, že každý členský štát bude mať v ústredí Európskej prokuratúry aspoň jedného národného/regiónálneho člena, aby vzhľadom na vyšetrowanie a vyšetrowacie opatrenia bolo možné využiť národné/regiónálne odborné poznatky z jazykového, ako aj z právneho hľadiska;

17. víta, že v prípade trestnoprávneho stíhania zložitých trestných činov budú v záujme rýchleho a úspešného uzavretia konania tieto prípady zverené skúseným národným/regiónálnym delegovaným európskym prokurátorom, ktorí poznajú okolnosti a miestne podmienky;

18. víta, že pokiaľ ide o pokyny Európskej prokuratúry delegovaným európskym prokurátorom, v návrhu sa zohľadňuje, že delegovaní európski prokurátori sú aj vnútroštátnymi prokurátormi a predpokladá sa, že európsky prokurátor zohľadní pri pokynoch aj záujmy vnútroštátnych/regiónálnych orgánov presadzovania práva;

Spolupráca Európskej prokuratúry so súdnictvom členských štátov

19. zdôrazňuje nevyhnutnosť úzkej spolupráce založenej na dôvere medzi vnútroštátnymi/regiónálnymi orgánmi presadzovania práva a európskou prokuratúrou v záujme úspešného vyšetrowania založeného na znalostiach regionálnych postupov a podmienok;

20. poukazuje na to, že právomoci Európskej prokuratúry je potrebné obmedziť na určité trestné činy, ktoré sú zamerané proti záujmom Európskej únie alebo sú s nimi neoddeliteľne spojené, aby sa zohľadnili aj vyjadrené obavy týkajúce sa subsidiarity;

21. vyjadruje sa za to, aby sa v záujme potrebnej jasnosti právnych noriem a postupov v prílohe k plánovanému nariadeniu presne a jednoznačne uviedli trestné činy, na ktoré sa vzťahuje právomoc Európskej prokuratúry;

⁽¹⁾ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade a národným parlamentom o preskúmaní návrhu nariadenia Rady o zriadení Európskej prokuratúry so zreteľom na zásadu subsidiarity v súlade s Protokolom č. 2, COM(2013) 851.

22. je presvedčený, že je dôležité rýchle a účinné vyšetrovanie a považuje za nevyhnutné, aby sa doposiaľ existujúce nedostatky pri uplatňovaní riešili prostredníctvom výzvy určenej členskými štátmi, aby zvýšili vlastné úsilie v oblasti boja proti podvodom a zneužitiu;

23. domnieva sa, že plánovaná výhradná právomoc Európskej prokuratúry týkajúca sa stíhania trestných činov zameraných proti záujmom Európskej únie je veľmi rozsiahla a podporuje paralelnú právomoc členských štátov a Európskej prokuratúry spolu s možnosťou, aby Európska prokuratúra mohla prevziať prípad (evokačná právomoc), ktorý vnútroštátni prokurátori už vyšetrujú a v ktorom ide o finančné záujmy Európskej únie;

Európske trestné stíhanie – dodržiavanie zásad právneho štátu a základných práv

24. zdôrazňuje, že je nevyhnutné, aby sa v legislatívnom postupe dodržiavali zásady právneho štátu, základné práva, ako aj existujúce vnútroštátne práva účastníkov konania v rámci procesných pravidiel;

25. podčiarkuje, že právomoci a konanie Európskej prokuratúry musia byť v súlade so základnými právami, ktoré sú ukotvené Chartou základných práv Európskej únie, Európskym dohovorom o ľudských právach a ústavnými tradíciami jednotlivých krajín;

26. zdôrazňuje, že členské štáty sú pri uplatňovaní nariadenia, pokiaľ sa súčasne uplatňujú ich vnútroštátne predpisy, viazané tiež základnými právami zaručenými v týchto členských štátoch a Európskym dohovorom o ľudských právach;

27. domnieva sa v tejto súvislosti, že je nevyhnutné dostatočne upraviť poskytovanie osobných údajov a informácií prostredníctvom Európskej prokuratúry príslušným orgánom členských štátov na účely stíhania trestných činov a ich predchádzania alebo na odvrátenie priameho, závažného ohrozenia verejnej bezpečnosti tak, aby boli zohľadnené všetky požiadavky týkajúce sa ochrany osobných údajov v zmysle návrhu smernice o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov príslušnými orgánmi na účely predchádzania trestným činom, ich vyšetrovania, odhaľovania alebo stíhania alebo na účely výkonu trestných sankcií a o voľnom pohybe takýchto údajov [COM (2012)10];

28. považuje v tejto súvislosti za vhodný štandard pre poskytovanie a ďalšie spracovanie osobných údajov, ktoré si vymieňajú Európska prokuratúra a členské štáty, rámcové rozhodnutie Rady 2008/977/SVV z 27. novembra 2008 o ochrane osobných údajov, napriek tomu by sa nemali vylučovať ďalšie opatrenia na ochranu;

29. považuje okrem toho za nevyhnutné zabezpečiť prostredníctvom príslušných právnych predpisov, aby sa informácie a osobné údaje získané počas trestnoprávneho konania členských štátov neposkytovali tretím krajinám, medzinárodným organizáciám alebo iným tretím stranám bez výslovného súhlasu orgánov, ktoré ich poskytujú;

30. považuje za nevyhnutné bezodkladne upraviť v nariadení jednotlivé zásahovo intenzívne vyšetrovacie právomoci Európskej prokuratúry a aj minimálne procesné normy, ktoré sa musia dodržiavať;

31. považuje v tejto súvislosti za správne, aby sa na všetky zásahovo intenzívne vyšetrovacie opatrenia vzťahovala klauzula o súdnej výhrade a aby sa platnosť prípustnosti dôkazov obmedzila na konania Európskej prokuratúry;

32. poukazuje na skutočnosť, že podľa návrhu nariadenia sa právomoc Európskej prokuratúry končí, keď rozsudok nadobudne právoplatnosť, v návrhu nariadenia sa však doposiaľ neuvádza nijaké ustanovenie o výkone trestu, a preto je potrebné príslušné ustanovenie;

33. podporuje názor, že sú potrebné ustanovenia o nákladoch na konanie a výkone rozsudku;

34. domnieva sa, že pri uzatvorení vyšetrovacieho konania podľa kritérií výhodnosti prostredníctvom „transakcie“ v tzv. zmiešaných prípadoch, v ktorých sú poškodené tiež finančné záujmy členských štátov alebo iných tuzemských právnických osôb v členskom štáte, je okrem súhlasu podozrivého potrebný aj súhlas dotknutého členského štátu;

35. vyslovuje sa za to, aby sa v prípade skončenia konania uložením peňažnej pokuty vyplatila táto pokuta štátu, v ktorom sa vedie konanie;

36. považuje za dôležité, aby si strany poškodené trestným stíhaním mohli uplatniť svoje nároky podľa hmotného a procesného práva toho členského štátu a v tom členskom štáte, ktorého sú príslušníkmi.

II. ODPORÚČANÉ ZMENY A DOPLNENIA

Pozmeňovací návrh 1

Článok 6 ods. 2 druhá veta (a tretia veta nová)

Zdôvodnenie

Každý členský štát by mal mať v kolégiu v ústredí Európskej prokuratúry aspoň jedného národného/regiónálneho člena, aby v rámci vyšetrovania a vyšetrovacích opatrení bolo možné využiť národné/regiónálne odborné poznatky tak z jazykového, ako aj z právneho hľadiska.

Pozmeňovací návrh 2

Článok 9 ods. 3

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
Výber sa vykoná na základe verejnej výzvy pre uchádzačov, ktorá sa zverejní v Úradnom vestníku Európskej únie a na základe ktorej Komisia po dohode s európskym prokurátorom vypracuje užší zoznam kandidátov, ktorý predloží Európskemu parlamentu a Rade a v ktorom zohľadní demografické vyváženie a geografickú veľkosť členských štátov.	Výber sa vykoná na základe verejnej výzvy pre uchádzačov, ktorá sa zverejní v Úradnom vestníku Európskej únie a na základe ktorej Komisia po dohode s európskym prokurátorom vypracuje pre každý členský štát užší zoznam kandidátov, ktorý predloží Európskemu parlamentu a Rade a v ktorom zohľadní demografické vyváženie a geografickú veľkosť členských štátov.

Zdôvodnenie

Výber zástupcov európskeho prokurátora treba prispôbiť návrhu, že za každý členský štát bude vymenovaný aspoň jeden zástupca európskeho prokurátora (pozmeňovací návrh 1).

Pozmeňovací návrh 3

Článok 29 ods. 1 druhá veta (a tretia veta nová)

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
Ak podozrivá osoba súhlasí, zaplatí Únii jednorazovú pokutu.	Ak podozrivá osoba súhlasí, zaplatí Únii jednorazovú pokutu. Pokiaľ sa trestnými činmi, ktoré sú predmetom konania, poškodzujú tiež finančné záujmy členského štátu alebo iných tuzemských právnických osôb členského štátu, okrem súhlasu podozrivého je potrebný aj súhlas dotknutého členského štátu. Únia prevedie zaplatenú pokutu v príslušnom pomere na členský štát alebo členské štáty, pokiaľ sa orgány presadzovania práva alebo súdne orgány tohto členského štátu alebo členských štátov zúčastnili alebo zúčastňujú na trestnom stíhaní. V prípade viacerých členských štátov sa príslušná suma rozdelí medzi tieto členské štáty podľa rozsahu účasti orgánov presadzovania práva alebo súdnych orgánov.

Zdôvodnenie

Pri uzatvorení vyšetrovania podľa kritérií výhodnosti prostredníctvom „transakcie“ môžu byť v tzv. zmiešaných prípadoch poškodené tiež finančné záujmy členských štátov alebo iných tuzemských právnických osôb v členskom štáte. V takom prípade by členské štáty, ktoré sú poškodené alebo v ktorých majú sídlo poškodené iné tuzemské právnické osoby, mali mať právo vyjadriť sa k ukončeniu konania.

Keďže na trestnom stíhaní sa spravidla v rozhodujúcej miere zúčastňujú tiež orgány presadzovania práva a súdne orgány, je primerané, aby sa tieto prípadné výnosy z konaní proporcionálne rozdelili.

Pozmeňovací návrh 4

Článok 69 ods. 3a (nový) a 4

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>—</p> <p>(4) Odsek 3 sa vzťahuje aj na škody spôsobené chybou delegovaného európskeho prokurátora pri plnení jeho pracovných povinností.</p>	<p>(3a) Strany poškodené trestným stíhaním si môžu uplatniť svoje nároky podľa hmotného a procesného práva členského štátu a v členskom štáte, ktorého sú štátnymi príslušníkmi.</p> <p>(4) Odseky 3 a 3a sa vzťahujú aj na škody spôsobené chybou delegovaného európskeho prokurátora pri plnení jeho pracovných povinností.</p>

Zdôvodnenie

Článok 69 ods. 3 a 4 návrhu nariadenia by sa napriek meniacej sa terminológii mal vykladať tak, že nároky vzniknú aj nezávisle od prípadného zavinenia. Zdá sa neprijateľné, aby strana poškodená trestným stíhaním na podnet Európskej prokuratúry odkazovala na jej neznáme právo a postup Súdneho dvora Európskej únie. Preto by si mali strany poškodené trestným stíhaním uplatniť svoje nároky podľa hmotného a procesného práva toho členského štátu a v tom členskom štáte, ktorého sú štátnymi príslušníkmi.

V Bruseli 30. januára 2014

Predseda
Výboru regiónov
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Stanovisko Výboru regiónov – Návrh nariadenia, ktorým sa mení nariadenie o preprave odpadu

(2014/C 126/11)

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

Všeobecný kontext

1. je presvedčený, že preprava odpadu tvorí jednu z najdôležitejších oblastí legislatívy týkajúcej sa odpadu, kde je potrebné dôslednejšie uplatňovanie právnych predpisov. V niektorých členských štátoch je preprava odpadu kontrolovaná adekvátne, avšak v iných krajinách to neplatí, čo vedie k „obchádzaniu prístavov“ (z angl. *port hopping*). Existujú jasné dôkazy o nezákonnej preprave odpadu, pri ktorej sa priamo porušuje Bazilejský dohovor a nariadenie o preprave odpadu, najmä dôkazy o vývoze nebezpečného odpadu (napr. OEEZ) mimo členských krajín OECD pod novým označením a vývoze odpadu, ktorý nie je nebezpečný, do rozvojových krajín na účely jeho ukladania na skládky alebo zaobchádzania s ním v rozpore s environmentálnymi normami;
2. poznamenáva, že pri spoločných kontrolách uskutočnených sieťou IMPEL-TFS⁽¹⁾ bolo zistených 863 prípadov porušení z 3 454 prepráv, čo zodpovedá 25 % nesúladu s normami;
3. poukazuje na to, že účinné uplatňovanie nariadenia o preprave odpadu by prispelo k:
 - finančným výhodám vyplývajúcim z predchádzania odstraňovaniu znečistenia životného prostredia a poklesu nákladov za repatriáciu odpadu;
 - rovnakým podmienkam na európskej a celosvetovej úrovni, pokiaľ ide o prísne recyklačné normy;
 - prevencii závažných environmentálnych a zdravotných vplyvov, ktoré vznikajú ako následok toho, že v krajinách určenia sa odpad nezákonne ukladá na skládky alebo sa s ním zaobchádza v rozpore s normami;
 - podporovaniu vysokokvalitného triedenia a recyklovania v EÚ, vrátane nebezpečného odpadu, čo by prispelo k plneniu cieľov iniciatívy EÚ v oblasti účinného využívania zdrojov a k hospodárskemu rastu a vytváraniu pracovných miest v európskom odvetví spracovania odpadu;
 - predchádzaniu nezákonného vývozu hodnotných druhotných surovín, čo je v rozpore s cieľmi iniciatívy EÚ v oblasti surovín;
 - splneniu cieľov EÚ v oblasti kvantifikovaného zberu, zhodnotenia a recyklovania odpadu (napr. v súvislosti so smernicou o OEEZ, smernicou o vozidlách po dobe životnosti, smernicou o obaloch alebo smernicou o batériách a akumulátoroch);
4. považuje za užitočné kontroly prevádzok producentov odpadu a podnikov vykonávajúcich jeho zber s cieľom zmierniť tlak v prístavoch;
5. nabáda na intenzívnu a aktívnu spoluprácu medzi odpadovým hospodárstvom a spracovateľským odvetvím, pretože z obmedzenia nezákonnej prepravy budú ťažiť európske podniky spracujúce odpad, ktoré používajú environmentálne neškodné metódy;
6. berie na vedomie výsledok verejných konzultácií o navrhovaných zmenách, v ktorých sa 90 % zúčastnených strán vyslovilo za prijatie legislatívy EÚ v oblasti prepravy odpadu;

Plánovanie kontrol prepravy odpadu

7. víta návrh zaviesť povinnosť vypracovávať plány kontrol, súčasťou ktorého je aj celoeurópske vymedzenie povinného obsahu s cieľom presadzovať pravidelné a zosúladené plánovanie kontrol vo všetkých členských štátoch. Adekvátne plánovanie kontrol umožní orgánom zvýšiť kapacity na vykonávanie účinných kontrol;
8. konštatuje, že nízka miera uplatňovania právnych predpisov v jednom členskom štáte môže viesť k dodatočnej práci a nákladom v inom členskom štáte, a preto by malo byť v spoločnom záujme vypracovať harmonizované postupy kontroly a zlepšiť cezhraničnú spoluprácu a výmenu spravodajských informácií;

(¹) Sieť na vykonávanie a vymáhanie environmentálneho práva – sekcia cezhraničnej prepravy odpadov.

9. poukazuje na to, že plány kontrol sú kľúčovým prvkom usmernení siete IMPEL v oblasti kontrol prepravy odpadu ⁽²⁾, avšak varuje pred tým, aby pridelenie zamestnancov na činnosti spojené s plánovaním kontrol nevedlo k zníženiu počtu zamestnancov, ktorí budú vykonávať kontroly;
10. súhlasí s návrhom, aby sa plány kontrol vzťahovali na celé geografické územie predmetného členského štátu, odporúča však doplniť znenie návrhu tak, aby sa to mohlo vykonávať na regionálnej úrovni;
11. vyzýva na to, aby súčasťou plánov boli aj merateľné ciele v súlade so súčasnými osvedčenými postupmi, ktoré politickým činiteľom umožnia vyhodnotiť výsledky;
12. rozhodne súhlasí s ustanovením, podľa ktorého musia plány kontrol obsahovať posúdenie rizík, ktoré sa týka osobitných tokov odpadu a zdrojov nezákonnej prepravy odpadu a pri ktorom sa využijú spravodajské informácie policajných orgánov, a v tomto ohľade podporuje príslušné orgány v uplatňovaní odporúčaní siete IMPEL, aby sa zlepšila prioritizácia v používaní obmedzených zdrojov kontroly;
13. domnieva sa, že vodná preprava by mala byť tiež súčasťou plánov kontrol v súlade s odporúčaniami siete IMPEL;
14. vyzýva Európsku komisiu, aby implementovala prevodnú tabuľku medzi colnými kódmi a kódmi odpadu s cieľom používať medzinárodné colné kódy na výber vysokorizikových zásielok, pri ktorých sa vykoná kontrola;

Uverejňovanie plánov kontrol

15. súhlasí s obavami Rady ⁽³⁾, že uverejňovanie plánov kontrol by mohlo pomôcť osobám, ktoré sú zapojené do nezákonnej prepravy odpadu. Domnieva sa preto, že by sa mali uverejniť strategické aspekty plánov kontrol a nie ich operačné aspekty;
16. uznáva, že miestne a regionálne orgány majú voči svojim občanom povinnosť postarať sa o to, aby sa s materiálmi, ktoré boli dovezené na opätovné použitie, recykláciu, zhodnotenie alebo uloženie na skládku, zaobchádzalo v súlade s predpismi o ochrane životného prostredia a zdravia obyvateľstva. Aktívnu spoluprácu občanov pri recyklácii a odpadových systémoch nepriaznivo ovplyvňuje vedomie o nezákonnej preprave, pri ktorej dochádza k poškodzovaniu životného prostredia;
17. vyzýva preto, aby sa každoročne uverejňovali správy o uskutočnených kontrolách, ich výsledkoch a prípadných sankciách;

Presunutie dôkazného bremena

18. víta návrh, na základe ktorého je prepravca povinný preukázať, že tovar, ktorý vyváža na deklarovaný účel opätovného použitia, je úplne funkčný. Ide o vývoz EEZ (nie OEEZ) a automobilov (nie vozidiel po dobe životnosti). Presunutie dôkazného bremena by malo kontrolným orgánom pomôcť pri identifikácii nezákonnej prepravy nefunkčného tovaru, napr. odpadu, ktorý by inak mohol byť určený na recykláciu alebo spracovanie mimo EÚ nevyhovujúce normám. Takýto tovar by sa mal spracovávať v európskych zariadeniach, aby sa predišlo úniku hodnotných surovín a aby sa zabezpečila ochrana životného prostredia a ľudského zdravia v tretích krajinách;
19. víta návrh, na základe ktorého môžu príslušné orgány pri zásielkach určených na zhodnotenie, pri ktorých je podozrenie, že sú nelegálne, vyžadovať od prepravcov doklady o postupoch, technológiách a normách spracovania odpadu, ktoré sa budú uplatňovať v krajine určenia. Ďalej sa domnieva, že tento návrh by sa mal týkať každej zásielky odpadu podľa nariadenia o preprave odpadu a že konečné miesto určenia každého recyklovaného odpadu by sa malo uverejniť v záujme zvýšenia transparentnosti a dôvery verejnosti, pokiaľ ide o odpadový a surovinový reťazec;

Elektronická výmena údajov

20. súhlasí so zavedením elektronickej výmeny informácií o preprave odpadu, ktorá by mohla poskytnúť bezpečnú databázu elektronických vyhlásení o preprave odpadu obsahujúcom informácie o dodávateľovi, prepravcovi, obchodníkoch a konečnom mieste určenia materiálu a zdôrazňuje, že v rámci jej prípravy je dôležité uskutočniť rozsiahle konzultácie s miestnymi a regionálnymi orgánmi;

⁽²⁾ Projekt „Doing the right thing for waste shipment inspections“, IMPEL 2012.

⁽³⁾ Zasadnutie Rady pre životné prostredie, 14. októbra 2013.

21. zastáva názor, že k takejto databáze by mali mať prístup všetky príslušné verejné orgány (inšpekcie životného prostredia, colné úrady, policajné orgány) a mala by obsahovať aj informácie o výsledkoch kontrol, ktoré by pomohli orgánom pri zameraní svojich kontrol;

22. podotýka, že elektronickú výmenu údajov týkajúcu sa oznámení o preprave odpadu používajú už štyri krajiny⁽⁴⁾, pričom sa odhaduje, že ak by sa uplatňovala v celej EÚ, podnikom by priniesla úspory nákladov spojených s administratívnymi úkonmi vo výške 40 miliónov EUR ročne⁽⁵⁾ a že Skupina na vysokej úrovni pre oblasť administratívnej záťaže vyzvala, aby sa elektronická výmena údajov používala vo všetkých členských štátoch;

Iné otázky

23. opakuje, že dodatočné mimoriadne dôležité opatrenie týkajúce sa zmeny nariadenia o preprave odpadu spočíva v ďalšom posilnení úlohy siete IMPEL, aby sa z dlhodobého hľadiska zabezpečila finančná podpora umožňujúca systematickejšie využívanie vzájomných hodnotení kontrol sieťou IMPEL a jej práce pri identifikovaní a vymieňaní osvedčených postupov, pričom by sa mala zapojiť aj regionálna a miestna úroveň⁽⁶⁾;

24. opätovne vyzýva Európsku komisiu, aby vypracovala všeobecný právny rámec environmentálnych kontrol a dohľadu platný v EÚ, ktorého súčasťou budú kontrolné právomoci Európskej komisie, podporila úlohu miestnych a regionálnych orgánov v implementácii právnych predpisov EÚ v oblasti životného prostredia, obmedzila nespravodlivú hospodársku súťaž v dôsledku rozdielnych alebo neexistujúcich systémov kontroly a zabezpečila rovnaké práva v súdnom konaní⁽⁷⁾;

Subsidiarita, proporionalita a lepšia právna úprava

25. pripomína, že environmentálna politika je oblasťou, v ktorej sú právomoci rozdelené medzi EÚ a členské štáty, a preto sa pri nej uplatňuje zásada subsidiarity;

26. poukazuje na to, že preprava odpadu je medzinárodnou záležitosťou a bez rovnakého uplatňovania a presadzovania právnych predpisov vo všetkých členských štátoch nebudú existovať rovnaké podmienky a ani nebude možné predchádzať zdravotným a environmentálnym rizikám; domnieva sa preto, že sú potrebné opatrenia na úrovni EÚ;

27. požaduje, aby sa v delegovanom akte Európskej komisie pri implementácii elektronickej výmeny údajov plne zohľadnili dôsledky na právomoci miestnych a regionálnych orgánov. Preto je potrebné, aby predloženiu delegovaného aktu predchádzali priame konzultácie s miestnymi a regionálnymi orgánmi alebo ich zástupcami.

II. ODPORÚČANÉ ZMENY A DOPLNENIA

Pozmeňovací návrh 1

COM(2013) 516 final, článok 1, ods. 2 – Nariadenie (ES) č. 1013/2006, článok 26, nový ods. 5

Zdôvodnenie

Musia sa uskutočniť vhodné konzultácie aj na expertnej úrovni príslušných miestnych a regionálnych orgánov. Existujú miesta jednotného kontaktu pre deklarácie a námorné jednotné kontaktné miesta. Údaje musia byť dostupné pre všetky zainteresované orgány t. j. políciu, colné orgány, orgány kontroly a prístavné orgány.

⁽⁴⁾ Európska výmena údajov o oznámení o preprave odpadu (*European Data Interchange for waste notification – EUDIN*).

⁽⁵⁾ Skupina nezávislých zainteresovaných strán na vysokej úrovni pre oblasť administratívnej záťaže Európskej komisie (2009): Stanovisko skupiny na vysokej úrovni o znížení administratívnej záťaže a prioritnej oblasti životného prostredia (*Administrative burden reduction; priority area Environment*).

⁽⁶⁾ CdR 1119/2012 fin.

⁽⁷⁾ CdR 593/2013 fin, CdR 1119/2012 fin, CdR 164/2010 fin.

Pozmeňovací návrh 2

COM(2013) 516 final, článok 1, ods. 3, bod b) – Nariadenie (ES) č. 1013/2006, článok 50, vložený odsek 2a

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>Členské štáty zabezpečia, aby ich príslušné orgány zaviedli plány kontrol zamerané na overovanie súladu s týmto nariadením. Tieto plány sa musia vzťahovať na celé geografické územie predmetného členského štátu a týkať sa všetkých kontrol prepravy odpadu uskutočnených v zmysle odseku 2, a to vrátane kontrol zariadení a podnikov, cestnej a železničnej prepravy a prepravy nákladu v prístavoch. K týmto úlohám patria:</p>	<p>Členské štáty zabezpečia, aby ich príslušné orgány zaviedli plány kontrol zamerané na overovanie súladu s týmto nariadením. Tieto plány sa musia vzťahovať na celé geografické územie predmetného členského štátu <u>na vhodných úrovniach a v prípade viacerých plánov kontrol sa musí zabezpečiť ich koordinácia. Musia sa a týkať sa</u> všetkých kontrol prepravy odpadu uskutočnených v zmysle odseku 2, a to vrátane kontrol zariadení a podnikov, cestnej a železničnej prepravy a prepravy nákladu v prístavoch. K týmto úlohám patria:</p>
<p>a) stratégia a ciele kontrol prepravy odpadu v súvislosti s potrebnými ľudskými, finančnými a inými zdrojmi;</p>	<p>a) stratégia a <u>merateľné</u> ciele kontrol prepravy odpadu v súvislosti s potrebnými ľudskými, finančnými a inými zdrojmi;</p>
<p>b) posúdenie rizík, ktoré sa týka osobitných tokov odpadu a zdrojov v rámci nezákonnej prepravy odpadu, a v ktorom sa prihliada na spravodajské údaje, ako napríklad policajné vyšetrenie a analýza trestnej činnosti;</p>	<p>b) posúdenie rizík, ktoré sa týka osobitných tokov odpadu a zdrojov v rámci nezákonnej prepravy odpadu, a v ktorom sa prihliada na spravodajské údaje, ako napríklad policajné vyšetrenie a analýza trestnej činnosti;</p>
<p>c) stanovenie prioritných cieľov a opis spôsobu ich výberu na základe stratégií, cieľov a posúdenia rizík;</p>	<p>c) stanovenie prioritných cieľov a opis spôsobu ich výberu na základe stratégií, cieľov a posúdenia rizík;</p>
<p>d) informácie o počtoch a druhoch plánovaných kontrol týkajúcich sa skládok odpadu, cestnej a železničnej prepravy a prepravy odpadu v prístavoch;</p>	<p>d) informácie o počtoch a druhoch plánovaných kontrol týkajúcich sa skládok odpadu, cestnej, <u>leteckej, vodnej</u> a železničnej prepravy a prepravy odpadu v prístavoch <u>na základe posúdenia rizika a priorit</u>;</p>
<p>e) pridelenie úloh každému orgánu zapojenému do kontrol prepravy odpadu;</p>	<p>e) pridelenie úloh každému orgánu zapojenému do kontrol prepravy odpadu;</p>
<p>f) spôsoby spolupráce medzi rôznymi orgánmi zapojenými do kontrol; ako aj</p>	<p>f) spôsoby <u>efektívnej a účinnej</u> spolupráce medzi rôznymi orgánmi zapojenými do kontrol; ako aj</p>
<p>g) posúdenie potreby odbornej prípravy kontrolórov v súvislosti s technickými a právnymi záležitosťami týkajúcimi sa nakladania s odpadom a jeho prepravou a s ustanoveniami týkajúcimi sa programov pravidelnej odbornej prípravy.</p>	<p>g) posúdenie potreby odbornej prípravy kontrolórov v súvislosti s technickými a právnymi záležitosťami týkajúcimi sa nakladania s odpadom a jeho prepravou a s ustanoveniami týkajúcimi sa programov pravidelnej odbornej prípravy.</p>
	<p>h) <u>stratégia v oblasti komunikácie a na podporu súladu s cieľom zapojiť regulovaných účastníkov a širokú verejnosť; ako aj</u></p>
	<p>i) <u>informácie o tom, ako môžu regulovaní účastníci a široká verejnosť informovať o svojich obavách príslušný orgán (whistleblowing).</u></p>

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>Tieto plány sa preskúmajú najmenej raz ročne a v prípade potreby sa zaktualizujú. Týmto preskúmaním sa vyhodnotí rozsah realizácie cieľov a ďalších prvkov predmetných plánov.</p> <p>Príslušný orgán sprístupní uvedené plány verejnosti v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2003/4/ES z 28. januára 2003 o prístupe verejnosti k informáciám o životnom prostredí⁽⁸⁾.”</p>	<p>Tieto plány sa preskúmajú najmenej raz ročne a v prípade potreby sa zaktualizujú. Týmto preskúmaním sa vyhodnotí rozsah realizácie cieľov a ďalších prvkov predmetných plánov.</p> <p>Príslušný orgán <u>natrvalo</u> sprístupní <u>strategický prehľad</u> <u>uvedených plánov</u> verejnosti, <u>vrátane ich elektronickej podoby</u>, v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2003/4/ES z 28. januára 2003 o prístupe verejnosti k informáciám o životnom prostredí⁽⁹⁾.</p> <p><u>Členské štáty zabezpečia, aby výsledky kontrol, ktoré sa vykonajú podľa plánov uvedených v tomto článku, nápravne opatrenia prijaté príslušnými orgánmi v nadväznosti na tieto kontroly, mená prevádzkovateľov zúčastňujúcich sa na nezákonnej preprave a uložené sankcie boli trvalo dostupné verejnosti, a to aj v elektronickej podobe.</u></p>

Zdôvodnenie

V niektorých členských štátoch sú jednotlivé regióny zodpovedné za vypracovanie svojho plánu kontrol, preto v záujme toho, aby bola pokrytá celá geografická oblasť, by sa mali tieto plány koordinovať. Začlenenie merateľných cieľov by bolo v súlade s existujúcimi osvedčenými postupmi členských štátov a politickým činiteľom by to umožnilo vyhodnocovať efektívnosť plánov kontrol. Plány kontrol musia zahŕňať aj vodné cesty a leteckú dopravu, pretože ide tiež o spôsob, ktorým sa prepravuje odpad. Odvetvie odpadu a riadenia zdrojov, ako aj široká verejnosť by sa mali podieľať na kontrole dodržiavania nariadení o preprave odpadu a mali by mať možnosť sprostredkovať svoje obavy vo verejnom záujme príslušnému orgánu bez strachu z obťažovania alebo prenasledovania. Malo by sa explicitne stanoviť, že počet a druh kontrol musí vychádzať z posúdenia rizika a z priorit, ako sa uvádzajú v písm. b) a c). Uverejnenie výsledkov kontrol je potrebné preto, aby sa ukázalo, že sa nariadenie uplatňuje a aby verejnosť dôverovala odpadovému hospodárstvu. Mal by sa uverejňovať iba strategický prehľad plánov, pretože podrobnejšie informácie by mohli zneužiť osoby usilujúce sa vyhnúť kontrole prepravy odpadu.

Pozmeňovací návrh 3

Nariadenie (ES) č. 1013/2006, článok 50 ods. 5

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>Komisia nenavrholá žiadnu zmenu súčasného znenia článku 50 ods. 5 nariadenia (ES) č. 1013/2006</p>	<p>Navrhovaná zmena súčasného znenia článku 50 ods. 5 nariadenia (ES) č. 1013/2006:</p> <p><u>Členské štáty môžu dvojstranne alebo a viacstranne spolupracovať na účely uľahčenia prevencie a odhaľovania nezákonnej prepravy. Vymieňajú si informácie o preprave odpadu a spoločne využívajú poznatky o opatreniach na vykonávanie nariadenia. Komisia na tieto účely vytvorí spoločnú platformu, ktorá bude zahŕňať všetky členské štáty.</u></p>

⁽⁸⁾ Ú. v. EÚ L 41, 14.2.2003, s. 26.

⁽⁹⁾ Ú. v. EÚ L 41, 14.2.2003, s. 26.

Zdôvodnenie

Súčasná spolupráca je dobrovoľná, pričom kľúčové členské štáty sa na nej nezúčastňujú. Nezákonnú cezhraničnú prepravu odpadu možno potlačiť len vtedy, ak budú všetky členské štáty spolupracovať, preto by sa mala vytvoriť spoločná platforma.

V Bruseli 30. januára 2014

*Predseda
Výboru regiónov*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Stanovisko Výboru regiónov – Súbor opatrení programu NAIADES II

(2014/C 126/12)

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

Všeobecné pripomienky

1. **víta** balík opatrení NAIADES II ako logické pokračovanie balíka NAIADES I, ktorý bol prvým celkovým prístupom na úrovni EÚ k rozvoju vnútrozemskej vodnej dopravy. Plne podporuje snahy Komisie oživiť odvetvie vnútrozemskej vodnej dopravy a zvýšiť jeho podiel na celkovej preprave tak, aby sa využil celý jej potenciál.
2. **Podporuje**, že Komisia dáva prioritu modálnemu prechodu z cestnej dopravy na železničnú, vnútrozemskú vodnú a námornú dopravu, avšak súčasne trvá na tom, aby sa externé náklady internalizovali pri všetkých druhoch dopravy.
3. **Príhovára sa** za rozvoj odvetvia vnútrozemskej vodnej dopravy a je presvedčený, že ponúka prostriedok na riešenie problému dopravného preťaženia na cestách. **Domnieva sa**, že vzhľadom na vykazovanú bezpečnosť a vplyv na životné prostredie ide o spoľahlivý, bezpečný a udržateľný druh dopravy.
4. **Vyzdvihuje** úlohu miestnych a regionálnych samospráv pri plánovaní dopravy a využitia pôdy, pretože efektívne územné plánovanie môže uľahčiť prepojenie ekonomických činností, vytvoriť integrované zoskupenia, ktoré znižujú potrebu dopravných tokov, a urobiť multimodálnu dopravu príťažlivejšou voľbou. Okrem toho **uznáva** význam dopravnej infraštruktúry pri regionálnom hospodárskom rozvoji, úlohu vnútrozemských prístavov ako hospodárskych stredísk a príspevok vodných ciest k zmenšeniu preťaženia námorných prístavov a iných dopravných uzlov. **Chce zdôrazniť**, že miestne a regionálne samosprávy znášajú značné náklady na rozvoj a správu kľúčovej infraštruktúry a musia zohrávať ústrednú úlohu v úsilí o maximálne využívanie kapacít vnútrozemských vodných ciest.
5. **Uznáva**, že na rozdiel od iných dopravných trás slúžia vnútrozemské vodné cesty nielen na uspokojovanie dopravných potrieb, ale sú rovnako dôležité z hľadiska dodávok vody, povodňovej ochrany, výroby energie, rekreácie a cestovného ruchu, sú významnými ekosystémami a plnia určité funkcie v poľnohospodárstve a rybnom hospodárstve. Vzhľadom na to **nabáda** odvetvie vnútrozemskej vodnej dopravy, aby si udržalo svoje vedúce postavenie ekologického druhu dopravy a aj do budúcnosti udržiavalo správnu rovnováhu medzi svojimi aktivitami a ostatnými (niekedy konkurenčnými) funkciami vodných ciest.
6. **Podporuje** verejné zásahy v tomto odvetví slúžiace na zlepšenie jeho prevádzkových podmienok, infraštruktúry, vplyvu na životné prostredie, inovácií a začlenenia do logistického reťazca a **domnieva sa**, že keď je vnútrozemská vodná doprava liberalizovaná a pôsobí na vnútornom dopravnom trhu, je tieto verejné investície možné zdôvodniť vzhľadom na značný vplyv hospodárskej krízy na toto odvetvia a vzhľadom na ich spoločensko-ekonomickú a environmentálnu návratnosť.

Subsidiarita a proporcionalita

7. **Domnieva sa**, že balík opatrení NAIADES II je v súlade so zásadou subsidiarity a zásadou proporcionality.

Konkrétne pripomienky k oznámeniu

8. **Súhlasí** s Komisiou v jej všeobecnom hodnotení vnútrozemskej dopravy: prevaha vlastníkov, ktorí sú aj prevádzkovateľmi, a rozdrobenosť ponuky, slabnúce postavenie voči iným prevádzkovateľom v doprave a pomalé a stále znižovanie podielu v porovnaní s cestnou dopravou, nadmerné kapacity a z nich vyplývajúca cenová konkurencia, neschopnosť investovať a inovovať a k tomu obmedzený pokrok pri odstraňovaní kľúčových infraštruktúrnych rozdielov a nedostatkov a strata konkurencieschopnosti, ktorú v tomto odvetví spôsobilo spomalenie ekonomiky EÚ.

9. **Podporuje** preto kľúčové intervenčné oblasti balíka opatrení NAIADES II a jeho cieľ urobiť z odvetvia vnútrozemskej vodnej dopravy kvalitný druh dopravy, dobre riadený, efektívny, bezpečný, začlenený do intermodálneho reťazca, s kvalitnými pracovnými miestami a kvalifikovanými pracovnými silami, pri ktorom sa dbá na dodržiavanie prísnych noriem ochrany životného prostredia. **Je plne presvedčený**, že odvetvie vnútrozemskej vodnej dopravy môže významne prispieť k európskej dopravnej politike a musí byť do nej riadne začlenené.

10. **Navrhuje**, aby sa teraz členské štáty museli naplno zaviazat' k tomu, že budú pracovať na dosiahnutí kľúčových cieľov, a aby odvetvie vnútrozemských vodných ciest zaujalo aktívnejších a jednotnejší prístup k riešeniu niektorých svojich zásadných slabín.

11. **Uvedomuje si** nedostatky balíka NAIADES I a **navrhuje**, aby Európska komisia v záujme väčšej účinnosti balíka NAIADES II a podľa potreby s pomocou zdrojov dostupných v rámci platformy PLATINA⁽¹⁾ vypracovala jasný plán implementácie s jednotlivými cieľmi a krokmi a s jednotnejším prístupom k finančným a iným zdrojom.

a) *Kvalitná infraštruktúra*

12. **Varuje** predtým, aby sa vnútrozemská vodná doprava posudzovala oddelene od iných druhov dopravy a **domnieva sa**, že väčšie prepojenie vnútrozemskej vodnej dopravy s inými druhmi dopravy pomôže získať väčší podiel na trhu a prispeje k posilneniu celého odvetvia.

13. **Víta**, že sa vnútrozemské vodné cesty stali súčasťou šiestich z deviatich koridorov hlavnej siete TEN-T a dúfa, že vo vykonávacích a riadiacich štruktúrach týchto koridorov budú dostatočne zastúpené všetky druhy dopravy a že v sieťach TEN-T sa bude primerane uznávať potenciál a špecifickosť vnútrozemskej vodnej dopravy, aby bolo možné vhodne riešiť nedostatočnú priepustnosť vnútrozemských vodných ciest a budovať chýbajúce prepojenia.

14. **Dúfa**, že dlhodobé záväzky prijaté v súvislosti s kľúčovou a komplexnou sieťou budú smerovať k poskytnutiu stabilného legislatívneho rámca, ktorý by mal pomôcť prilákať do odvetvia vnútrozemskej vodnej dopravy nové investície.

15. **Vyzýva** príslušné členské štáty, aby spolu s miestnymi a regionálnymi samosprávami a ďalším zainteresovanými subjektmi naviazali na prijaté záväzky a predložili Komisii podrobné návrhy projektov vnútrozemských vodných ciest a prístavov, a mohli tak využívať nástroj Spájame Európu a profitovať z potenciálneho zvýšenia spolufinancovania (až do 40 %) dostupného pri týchto projektoch. **Domnieva sa**, že hmotné aj nehmotné infraštruktúrne investície pomôžu odvetviu rozvinúť svoj potenciál.

16. **Vyzýva** ďalej príslušné členské štáty, aby pri príprave investičných rámcov a štátnych nástrojov plánovania náležite zohľadnili vnútrozemskú vodnú dopravu a splnili svoje už skôr dané sľuby, a tak podporili vytváranie a rozvoj regionálnych centier hospodárskej činnosti.

17. **Upozorňuje** na to, že je potrebné zaručiť údržbu menších plavebných dráh a zmodernizovať ich tam, kde je potrebné na účely plavby, aby sa zachovala komplexná sieť a zabezpečilo, že sa v tomto odvetví udržia aj menší prevádzkovatelia.

b) *Kvalita vďaka inováciám*

18. **Uznáva**, že v odvetví vnútrozemskej vodnej dopravy chýba inovačná kultúra, chápe príčiny tohto nedostatku a súhlasí s Komisiou v tom, že odvetvie sa musí chopiť výskumno-vývojových a inovačných iniciatív, určiť budúce priority a byť proaktívne pri využívaní príležitostí.

19. **Navrhuje**, aby miestne a regionálne samosprávy prispeli k zavádzaniu inovácií v odvetví podporou prispôbenej inovačnej politiky a cieľným využívaním zdrojov a finančných nástrojov.

c) *Hladké fungovanie trhu*

20. **Podporuje** úsilie Komisie o obmedzenie rozdrobenosti a povzbudenie súčinnosti medzi účastníkmi trhu. Uznáva, že určité pravidlá uplatňované vo vnútrozemskej vodnej doprave sa stanovujú na regionálnej alebo celoštátnej úrovni, a domnieva sa, že Komisia bude musieť zohľadniť zásadu subsidiarity a byť pri zavádzaní harmonizácie podľa možnosti čo najpružnejšia.

⁽¹⁾ PLATINA – platforma na implementáciu balíka NAIADES financovaná zo 7. rámcového programu.

21. **Podporuje** internalizáciu externých nákladov pri všetkých druhoch dopravy, ktorá by sa však nemala používať ako zámer na zvyšovanie prepravných nákladov. **Domnieva sa**, že vďaka vypočítaniu správnej ceny externalít každého druhu dopravy bude väčšia porovnateľnosť jednotlivých druhov, čo by mohlo viesť k využívaniu ekologicky vhodnejších druhov dopravy, motivovať odvetvie k riešeniu externých nákladov a mohlo byť na prospech vodnej dopravy.

22. Na druhej strane **má pocit**, že treba starostlivo zvážiť spoplatňovanie infraštruktúry vzhľadom na budovanie novej alebo udržiavanie existujúcej infraštruktúry, pretože by tým vnútrozemskej vodnej doprave vzniklo dodatočné finančné zaťaženie a musela by sa vyriešiť aj otázka spoplatňovania iných používateľov vodných ciest.

23. **Berie** na vedomie, že Komisia navrhla posudzovať prekážky rozvoja vnútrozemských prístavov, a uvítal by, keby sa v tomto smere ešte pred začatím legislatívneho postupu uskutočnili ďalšie konzultácie so zainteresovanými miestnymi a regionálnymi samosprávami.

d) *Skvalitnenie životného prostredia vďaka nízkym emisiám*

24. **Podporuje** úsilie o ekologizáciu lodnej flotily a znižovanie emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia a zdôrazňuje, že tento prístup by mal byť technologicky neutrálny z hľadiska technológií motorov a výberu paliva a musí mať najlepší pomer nákladov a prínosov.

25. **Poukazuje** však na to, že zistenie možných prínosov z hľadiska energetickej náročnosti a emisií oxidu uhličitého si vyžaduje starostlivé posúdenie so zohľadnením veku plavidiel, vlastností súčasných motorov a nosnosti plavidiel, ako aj chápanie širšej súvisiacej spotreby energie, ku ktorej dochádza v súvislosti s dodaním nových motorov. V tejto súvislosti žiada, aby sa zintenzívnili snahy o zlepšenie ekonomickej uskutočniteľnosti zdokonaľovania vybavenia a normalizáciu tohto zdokonaľovania, čím by sa znížili náklady a emisie zo všetkých existujúcich plavidiel.

26. **Domnieva sa**, že v súčasnosti v odvetví vnútrozemskej vodnej dopravy chýbajú stimuly na účinné znižovanie emisií, či už v podobe právnych nástrojov a/alebo finančných opatrení. Vyzýva preto na komplexný prístup, v rámci ktorého možno na ekologizáciu plavidiel vnútrozemskej vodnej dopravy využiť viaceré fondy alebo programy, ako je LIFE+, TEN-T a Horizont 2020. Očakáva posúdenie vplyvu rozličných možností, o ktorých sa uvažuje v súvislosti s emisnými limitmi uplatňovanými na veľké a na malé plavidlá, na existujúce a nové plavidlá s cieľom zabrániť znečisťovaniu ovzdušia priamo pri zdroji.

27. **Spochybňuje** domnienku vyjadrenú v pracovnom dokumente Komisie že LNG⁽²⁾ je jediným riešením emisií ovplyvňujúcich kvalitu ovzdušia a domnienku o zdanlivo jednoduchej prenosnosti technologických riešení z jedného druhu dopravy na iný, keď sa ešte stále vedú určité diskusie o najvhodnejšom technologickom riešení pre toto odvetvie, aby sa dosiahol súlad s normami. **Domnieva sa**, že LNG je sľubnou, ale nie jedinou možnosťou a že časový rámec implementácie sa nejaví ako reálny.

28. **Poukazuje** na to, že bez riadneho zapojenia zainteresovaných subjektov bude ťažké podporovať rozvoj ekologicky vhodnej vnútrozemskej vodnej dopravy.

e) *Kvalifikovaná pracovná sila a kvalitné pracovné miesta*

29. **Podporuje** prístup, ktorý Komisia zvolila s účelom zlepšiť zručnosti a zvýšiť kvalifikácie v tomto odvetví a ktorý by mal zlepšiť prístup na trh práce a mobilitu, zvýšiť bezpečnosť, kvalitu pracovných miest a vytvoriť rovnaké podmienky.

f) *Integrácia vnútrozemskej vodnej dopravy do multimodálneho logistického reťazca*

30. **Poukazuje** na to, že miestne a regionálne samosprávy môžu zohrať úlohu pri lepšej integrácii logistických činností vnútrozemskej vodnej dopravy do svojich plánov udržateľnej mestskej mobility.

31. **Je za to**, aby sa tam, kde je to účelné integrovali vhodné informačné toky z iných druhov dopravy do systému riečnych informačných služieb (RIS). Uznáva, že je potrebné vyriešiť otázky týkajúce sa jednak spoločného využívania informácií, ktoré môžu byť obchodne citlivé, a jednak zátaže pre prevádzkovateľov spojenej s investíciami do inteligentných dopravných systémov, ale napriek tomu je presvedčený, že upravené RIS môžu byť cenným nástrojom na riadenie dodávateľského reťazca, optimalizáciu nákladných tokov a znižovanie nákladov a emisií.

(²) Skvapalnený zemný plyn.

32. **So záujmom očakáva** výsledky prebiehajúceho hodnotenia RIS a dúfa, že Komisia bude schopná navrhnúť zmeny a doplnenia smernice o RIS, pretože sa domnieva, že inteligentné dopravné systémy môžu výrazne prispieť k uľahčeniu účinnej intermodálnej prepravy, hladkému fungovaniu vnútrozemských vodných ciest a zmenšeniu administratívnych prekážok vrátane komplexných požiadaviek pri prekračovaní hraníc medzi EÚ a krajinami mimo EÚ.

Správa a riadenie

33. **Podporuje** zámer zaujať nový postoj k správe a riadeniu odvetvia vnútrozemských vodných ciest, aby sa odstránilo prelínanie právnych predpisov a právomocí. Vzhľadom na to víta administratívnu dohodu medzi GR MOVE a Ústrednou komisiou pre plavbu po Rýne (CCNR), ktorou sa utvára rámec rozšírenej spolupráce v záujme podpory rozvoja odvetvia vnútrozemskej plavby a **dúfa**, že sa s ostatnými plavebnými komisiami uzatvoria podobné dohody.

34. **Vyzýva** orgány zodpovedné za vnútrozemskú vodnú dopravu, aby v záujme zlepšenia reprezentácie odvetvia posilnili koordináciu a prebrali priamu zodpovednosť za niektoré ciele balíka NAIADES II.

35. **Vyzdvihuje** potenciál stratégie EÚ pre Podunajsko, pokiaľ ide o celkový rozvoj a správu povodia Dunaja a **domnieva sa**, že by jej uplatňovanie mohlo veľmi zlepšiť vodnú dopravu pod Dunajom, ktorá má značné kapacity na zvýšenie objemu prepravy.

Financovanie

36. **Konštatuje**, že v oznámení sa uvádza niekoľko odkazov na rôzne programy financovania komunikácie zo zdrojov EÚ (ESF, nástroj Spájame Európu, Horizont 2020), ale zdá sa, že nejednotný resp. systematický prístup, ako tieto finančné zdroje prispejú k dosiahnutiu cieľov.

37. **Žiada** Komisiu, aby neodkladne pripravila navrhovaný pracovný dokument (SWD) o financovaní NAIADES. **Odporúča**, aby sa okrem zisťovania a vyčísľovania investičných potrieb odvetvia vnútrozemskej vodnej dopravy venovala určitá pozornosť aj vypracovaniu jasných pokynov pre toto odvetvie na účely financovania a aby bol spomenutý pracovný dokument Komisie užitočným prínosom k plánu implementácie (navrhovanému v bode 11).

38. **Domnieva sa**, že európske štrukturálne a investičné fondy môžu podporiť hlavné ciele balíka NAIADES, avšak vyjadruje určité obavy vzhľadom na to, že hlavné ukazovatele na meranie výsledkov týchto fondov, a predovšetkým EFRR a Kohézneho fondu, sa týkajú iba cestnej a železničnej infraštruktúry, čo by mohlo stimulovať k investíciám do týchto druhov dopravy na úkor vnútrozemskej vodnej dopravy, ak budú takéto možnosti dostupné.

39. **Všima si** zmienku o finančných nástrojoch a domnieva sa, že jestvuje určitý priestor na využitie financovania investícií do vnútrozemskej vodnej dopravy z Európskej investičnej banky.

Konkrétne pripomienky k návrhu nariadenia

40. **Súhlasí s** dôvodmi navrhovanej zmeny nariadenia o pláne kapacity flotily Spoločenstva, ktorá po svojom prijatí uľahčí čerpanie prostriedkov z rezervného fondu a ich využitie na doplnkové opatrenia na propagáciu vnútrozemskej vodnej dopravy v súlade s cieľmi balíka NAIADES II.

Konkrétne pripomienky k návrhu smernice

41. **Podporuje** účel navrhovanej smernice, ktorým je oddeliť technické normy od procesných aspektov, čo by malo zjednodušiť aktualizáciu takýchto noriem a priniesť odvetviu aj väčšiu jasnosť a transparentnosť.

42. **Podporuje** navrhovaný pragmatický a flexibilný prístup, ktorý umožní obmedzenie požiadaviek alebo čiastočné uplatňovanie technických požiadaviek v určitých regiónoch (členských štátoch) vychádzajúc z povahy ich vnútrozemských vodných ciest.

II. ODPORÚČANÉ ZMENY A DOPLNENIA

Pozmeňovací návrh 1

COM(2013) 621 final

Druhé odôvodnenie

Zdôvodnenie

V druhom odôvodnení sa hovorí o prispôbovaní plavidiel technickému pokroku. Výbor regiónov navrhuje, aby sa vložila zmienka o inováciách, ktoré zlepšia ekologickú vhodnosť plavidiel, čo je jedným z hlavných cieľov balíka opatrení NAIADES II.

Pozmeňovací návrh 2

COM(2013) 621 final

Článok 1

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>Článok 8 nariadenia (ES) č. 718/1999 sa nahrádza takto: „Článok 8</p> <p>Bez toho, aby bol dotknutý článok 3 ods. 5, ktorýkoľvek členský štát môže prijať opatrenia, aby najmä:</p> <ul style="list-style-type: none"> — uľahčil dopravcom vnútrozemskej vodnej dopravy, ktorí opúšťajú odvetvie, odchod do predčasného dôchodku alebo prechod na inú ekonomickú aktivitu; — organizoval programy odborných školení alebo preškolení pre členov posádky opúšťajúcich odvetvie; — zvýšil odbornú kvalifikáciu v oblasti vnútrozemskej plavby s cieľom zabezpečenia rozvoja a budúcnosti tohto povolania; — podporil vlastníkov-prevádzkovateľov pri vstupe do obchodných združení a posilnil organizácie zastupujúce odvetvie vnútrozemskej vodnej dopravy na úrovni Únie; — podporil prispôbovanie plavidiel technickému pokroku s cieľom zlepšenia pracovných podmienok a zvýšenia bezpečnosti; — podporil inováciu plavidiel a ich prispôbovanie technickému pokroku vzhľadom na životné prostredie.“ 	<p>Článok 8 nariadenia (ES) č. 718/1999 sa nahrádza takto: „Článok 8</p> <p>Bez toho, aby bol dotknutý článok 3 ods. 5, ktorýkoľvek členský štát môže prijať opatrenia, aby najmä:</p> <ul style="list-style-type: none"> — uľahčil dopravcom vnútrozemskej vodnej dopravy, ktorí opúšťajú odvetvie, odchod do predčasného dôchodku alebo prechod na inú ekonomickú aktivitu; — organizoval programy odborných školení alebo preškolení pre členov posádky opúšťajúcich odvetvie; — zvýšil odbornú kvalifikáciu v oblasti vnútrozemskej plavby s cieľom zabezpečenia rozvoja a budúcnosti tohto povolania; — podporil vlastníkov-prevádzkovateľov pri vstupe do obchodných združení a posilnil organizácie zastupujúce odvetvie vnútrozemskej vodnej dopravy na úrovni Únie; — podporil <u>propagoval</u> prispôbovanie plavidiel technickému pokroku s cieľom zlepšenia pracovných podmienok a zvýšenia bezpečnosti; — podporil inováciu plavidiel a ich prispôbovanie technickému pokroku vzhľadom na životné prostredie.“ <p><u>Môžu sa prijať aj iné opatrenia, ak sú v súlade s cieľmi balíka opatrení NAIADES a prispejú k ich dosiahnutiu.</u></p>

Zdôvodnenie

Výbor regiónov by chcel, aby sa rezervný fond používal proaktívne a pomáhal realizovať ciele balíka opatrení NAIADES. Okrem toho považuje slovo „podporil“ za príliš nekonkrétne a navrhuje nahradiť ho silnejším pojmom, aby sa zabezpečil proaktívnejší prístup členských štátov.

V Bruseli 31. januára 2014

Predseda
Výboru regiónov

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Stanovisko Výboru regiónov – Jednotný európsky trh s elektronickými komunikáciami

(2014/C 126/13)

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

1. víta všeobecný cieľ návrhu Komisie dospieť k vnútornému trhu s elektronickými komunikáciami, na ktorom budú mať občania a podniky prístup k elektronickým komunikačným službám bez cezhraničných obmedzení a neodôvodnených dodatočných nákladov, a to nezávisle od toho, z ktorého miesta v Európskej únii sa poskytujú, a na ktorom podniky, ktoré ponúkajú komunikačné siete a služby, budú môcť tieto všade prevádzkovať a poskytovať nezávisle od toho, kde v EÚ majú svoje sídlo a kde sa nachádzajú ich zákazníci.
2. Poukazuje na cieľ rastúceho, úspešného a dynamického vnútorného trhu sledovaný v stratégii Európa 2020 a Digitálnej agende pre Európu, ktorý bude užitočný pre všetky odvetvia hospodárstva.
3. Zdôrazňuje význam pripojenia elektronických komunikačných sietí a zintenzívnenej integrácie trhu pre podniky a spotrebiteľov a vyzdvihuje veľké príležitosti, ktoré digitálny vnútorný trh ponúka európskej spoločnosti ako celku.
4. Zároveň však poukazuje na to, že pri prispôbovaní európskeho právneho rámca pre elektronické komunikácie by sa mali dostatočne zohľadniť skutočné a právne podmienky v členských štátoch a regiónoch.
5. Žiada, aby sa zohľadnilo, že pri existujúcich digitálnych rozdieloch v EÚ, nedostatočnej infraštruktúre informačných a komunikačných technológií (IKT), rôznych východiskových podmienkach, veľkých rozdieloch v majetkových a príjmových pomeroch v členských štátoch a medzi členskými štátmi bude len odstupňovaným postupom s viacerými rýchlosťami možné ďalej rozvíjať digitálnu spoločnosť a dosiahnuť postupnú konvergenciu.
6. Dáva na zváženie, že jednotlivé členské štáty si už vytvorili svoje pravidlá, vďaka ktorým sa má dospieť k vyrovnaniu rozdielu medzi mestami a vidiekom. Pravidlá EÚ musia zohľadňovať heterogénnosť východiskového stavu v členských štátoch.
7. Znovu poukazuje na to, že miestne a regionálne samosprávy majú kľúčovú úlohu pri zabezpečovaní nediskriminačného a cenovo dostupného širokopásmového pripojenia v oblastiach, v ktorých trhové mechanizmy zlyhali, pri riadení pilotných projektov na odstránenie veľkých rozdielov v dostupnosti IKT a pri koncipovaní nového prístupu k elektronickým verejným službám úradov.
8. Pripomína, že miestne a regionálne samosprávy na vidieku sú nútené prispievať k financovaniu digitálnej infraštruktúry, pretože súkromní prevádzkovatelia ich územia považujú za málo rentabilné. Aby sa všetkým občanom na všetkých územiach zaručil rovnoprávny prístup k novým technológiám, žiada Európsku komisiu, aby územné samosprávy podporila v snahách o zabezpečenie financovania tým, že na jednej strane umožní účasť európskych štrukturálnych fondov na financovaní digitálnej infraštruktúry vo všetkých regiónoch EÚ a na druhej strane uzná projekty digitálneho napojenia riedko osídlených vidieckych oblastí za služby všeobecného hospodárskeho záujmu.
9. V tejto súvislosti kritizuje, že Nástroj na prepojenie Európy je na roky 2014 až 2020 nedostatočne vybavený prostriedkami na budovanie širokopásmových pripojení.
10. Konštatuje, že rýchle vybudovanie optických sietí aj na posledných miestach je nevyhnutným krokom na to, aby sa záťaž pri prenose dát mohla aj v mobilnej telefónnej prevádzke cez príslušné smerovače prepájať do pevnej siete.
11. Zastáva názor, že pravidlami platnými v celej EÚ nesmú členským štátom s pomerne malým počtom obyvateľov a malou plochou vzniknúť konkurenčné nevýhody.
12. Znovu pripomína svoj názor, že informačné a komunikačné technológie, ktoré tvoria základ informačnej spoločnosti otvorenej všetkým občanom, by mali zodpovedať potrebám všetkých členov spoločnosti, vrátane osôb ohrozených sociálnym vylúčením.

13. Zdôrazňuje, že spracovanie osobných údajov podľa tohto nariadenia by malo podliehať platným predpisom EÚ a jej členských štátov, vrátane smernice 95/46/ES a smernice 2002/58/ES.
14. Vyslovuje poľutovanie nad tým, že k návrhu nariadenia neprebehla verejná konzultácia, pri ktorej by všetci účastníci boli mohli vyjadriť svoje názory na konkrétne plánované právne zmeny.
15. Je presvedčený, že je potrebné dôkladné preskúmanie tohto rozsiahleho návrhu, a preto považuje časový plán Európskej komisie, pokiaľ ide o účinnosť nariadenia od 1. júla 2014, za mimoriadne ambiciózne.

Jednotné oprávnenie EÚ

16. V zásade víta snahu o zjednodušenie národne rozdrobených povoľovacích postupov v prospech väčšej regulačnej konzistentnosti a predvídateľnosti úpravy pre podniky, ktorých sa predpis týka, zavedením všeobecného jednotného oprávnenia EÚ.
17. Žiada zabezpečiť, aby povoľovací postup jednotný v celej EÚ nepriniesol väčšiu právnu neistotu a menšiu predvídateľnosť regulačných opatrení.
18. Konštatuje, že navrhovaná zmena smernice 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby znamená značný presun právomocí na Európsku úniu na úkor regulačných orgánov členských štátov. Predovšetkým právo Európskej komisie požadovať stiahnutie návrhov opatrení regulačných orgánov členských štátov trvalo obmedzuje ich možnosti pri formulácii týchto návrhov.
19. Žiada zabezpečiť, aby právomoc pozastaviť alebo odobrať práva európskeho poskytovateľa elektronických komunikácií, ktorá prislúcha výlučne národnému regulačnému orgánu domovského členského štátu (článok 6 ods. 1), nevedla k vzájomne vyradujúcej regulačnej súťaži (race to the bottom) a neprispievala k zvýhodňovaniu určitým právnym prostredím (forum shopping).

Koordinácia využívania rádiového frekvenčného spektra

20. Zdôrazňuje, že rádiové frekvencie sú nedostatkovým verejným statkom.
21. Súhlasí s názorom Komisie, že efektívnejšia správa rádiového frekvenčného spektra je dôležitá, pretože prevádzkovateľom uľahčí prístup a podporí inovácie a kultúrnu rozmanitosť.
22. Konštatuje, že plánovaná právomoc Európskej komisie vydávať záväzné harmonogramy správy frekvencií a požadovať od národných regulačných úradov stiahnutie navrhovaných nápravných opatrení predstavuje ďalekosiahly prenos právomocí týkajúcich sa správy frekvencií na Európsku úniu.
23. Opakuje svoje pochybnosti, pokiaľ ide o prenos ďalších právomocí týkajúcich sa správy frekvencií na Európsku úniu, ktoré vyslovil už v roku 2008 pri posudzovaní balíka opatrení na reformu odvetvia telekomunikácií a ktoré neodstránil ani súčasný návrh nariadenia.
24. Pripomína, že opatrenia programu politiky rádiového frekvenčného spektra, o. i. hodnotenie stavu do roku 2015, ešte nie sú uzavreté a musia sa najprv vyhodnotiť.
25. Konštatuje, že európskej právnej úprave využívania frekvencií prekážajú právne a technické záväzky členských štátov, ktoré možno odstrániť iba v strednodobom až dlhodobom horizonte.
26. Poukazuje na to, že pri novom usporiadaní frekvencií v celej EÚ a novom postupe pridelovania frekvencií sa musia zohľadniť jestvujúce licenčné zmluvy s platnosťou niekedy až 20 rokov.
27. Vzhľadom na skutočnosť, že v niektorých členských štátoch sa pridelovanie frekvencií podľa tzv. digitálnej dividendy II už plánuje a má sa uskutočniť pravdepodobne koncom roku 2014 alebo začiatkom roku 2015, je pred reguláciou formou nariadenia nevyhnutné s príslušnými orgánmi členských štátov objasniť stav.
28. Zdôrazňuje, že členské štáty a regióny musia mať k dispozícii dostatočnú rezervu frekvencií na inovatívne aplikácie.
29. Považuje za dôležité, aby sa úplne vyčerpali technologické a právne možnosti využitia v spoločnom spektre (shared spectrum) a inovatívnych nových technológií, ako je kognitívne rádio, ultraširoké pásmo a biele spektrum (white spectrum), a tým sa dosiahlo efektívne využívanie frekvenčných spektier.

30. Vyslovuje obavu, že následkom navrhovanej zmeny regulačného rámca by mohlo byť spomalené pridelovanie frekvencií v ďalších 12 až 18 mesiacoch.
31. Vzhľadom na túto obavu odmieta navrhované opatrenia Európskej komisie harmonizovať správu frekvencií a poukazuje na možné zabezpečenie dôslednej správy frekvencií pri dodržaní výsostných frekvenčných právomocí členských štátov cestou medzinárodných dohovorov.
32. Navrhuje, aby sa pred zriadením európskeho frekvenčného režimu najprv v celej EÚ zaznamenal stav príslušných plánov pridelovania frekvencií a zodpovedajúce lehoty a aby sa na základe týchto informácií vypracovala koncepcia dlhodobo jednotného postupu pridelovania frekvencií.
33. Odporúča, aby sa pritom najprv určila rozhodujúca oblasť frekvenčnej politiky, ktorá má strategický význam v celoeurópskej politike budovania sieťovej infraštruktúry, a navrhuje sústrediť sa na frekvencie mobilných telefónnych sietí, zodpovedajúce možnosti prístupu do sietí, ako je WLAN a celoeurópska sieť LTE.
34. V obmedzení na spektrum mobilných telefónnych sietí zároveň vidí zachovanie zásady subsidiarity, pretože potom sa budú na celú EÚ pridelovať len také frekvencie, pri ktorých je týmto postupom možné očakávať skutočné zvýšenie efektívnosti.
35. Výslovne víta návrh uľahčiť využívanie verejných mobilných spojení LAN, ktoré prinesie väčšie rozšírenie verejne dostupných internetových spojení.
36. Konštatuje, že všeobecné oprávnenie na poskytovanie a prevádzku nenápadných bezdrôtových prístupových bodov s malým dosahom (podľa vymedzenia technických charakteristík Európskou komisiou) obmedzuje možnosti vplyvu miestnych a regionálnych samospráv.

Neutralita siete a práva koncových používateľov

37. Víta, že Európska komisia chce harmonizáciou práv koncových používateľov služieb elektronickej komunikácie zabezpečiť, aby občania a poskytovatelia v celej EÚ mali porovnateľné práva a povinnosti a mohli služby ponúkať a využívať cezhranične za porovnateľných podmienok.
38. Súhlasí s cieľom zaručiť koncovým používateľom nediskriminačný prístup ku komunikačným sieťam a službám, ktoré bude poskytovať podnik so sídlom v inom členskom štáte.
39. Podporuje snahu Európskej komisie zvýšiť ochranu spotrebiteľov a posilniť užívateľské práva v elektronickej komunikácii tým, že spotrebiteľia budú podrobnejšie informovaní o cenách a podmienkach poskytovania plnení.
40. Zásadu neutrality siete považuje za dôležitý predpoklad toho, aby mohol vzniknúť inovatívny internet s otvorenými, dynamickými a komplexnými štruktúrami a zabezpečili sa rovnaké podmienky v záujme obyvateľov a podnikateľov.
41. Súhlasí s názorom Európskeho parlamentu, že návrhy riešení týkajúcich sa neutrality siete možno uskutočniť iba jednotným európskym prístupom, a preto zásadne víta iniciatívu Európskej komisie navrhnuť pravidlá pre túto oblasť.
42. Zdôrazňuje, že otvorený charakter internetu je ústrednou hybnou silou hospodárskej súťaže, hospodárskeho rastu, spoločenského rozvoja a inovácií, ktoré viedli k obrovskému vývoju on-line aplikácií, obsahu a služieb, a teda aj k pozoruhodnému rastu ponuky obsahu a služieb a dopytu po nich, a vďaka tejto otvorenosti internet naozaj rozhodujúcou mierou urýchlil voľné šírenie poznatkov, nápadov a informácií, a to aj v krajinách, v ktorých sú nezávislé médiá len obmedzene dostupné.
43. Súhlasí s názorom Európskeho parlamentu, že s odchýlkou od neutrality sietí a zásadou čo najväčšieho úsilia sú spojené značné riziká, napríklad pôsobenie proti hospodárskej súťaži, blokovanie inovácií, obmedzovanie slobody prejavu a pluralizmu médií, nedostatočné povedomie spotrebiteľov a narušanie súkromia, a že by to škodilo hospodárstvu, spotrebiteľom a demokratickej spoločnosti ako celku.
44. Je presvedčený, že článok 23 návrhu Európskej komisie nezodpovedá takto chápanej zásade neutrality siete a odporúča, aby sa tieto ustanovenia od základu prepracovali.

45. Dôrazne upozorňuje na nebezpečenstvo ovplyvňovania neutrality siete dohodami medzi poskytovateľmi prístupu a poskytovateľmi obsahu o poskytovaní špecializovaných služieb s vyššou akosťou.
46. Obáva sa, že uplatňovanie článku 23 ods. 2 by mohlo spôsobiť uprednostňovanie finančne silných podnikov, resp. znevýhodňovanie malých poskytovateľov obsahu a konečných používateľov a varuje pred tým, aby sa obchádzala bezbariérovosť ako základný princíp internetovej architektúry, obmedzovala inovačná sila internetu a ohrozovala kultúrna rozmanitosť v sieti.
47. Podporuje požiadavku, aby poskytovatelia internetových služieb nikoho neblokovali, nediskriminovali a neobmedzovali a aby neobmedzovali ani možnosti používateľov prostredníctvom služby sťahovať, využívať, zasielať, zverejňovať, prijímať alebo ponúkať ľubovoľný obsah, aplikáciu alebo službu podľa vlastného výberu bez ohľadu na ich zdroj alebo cieľ použitia.
48. Výslovne preto víta zákaz blokovania, spomaľovania, znehodnocovania a diskriminácie určitého obsahu, aplikácie alebo služby (článok 23 ods. 5), pričom však poukazuje na to, že navrhované opatrenia môžu na základe svojej neurčitosti a právnej nejasnosti túto základnú zásadu vo veľkej miere narušiť.
49. Obáva sa, že právne nejasné vymedzenie primeraných opatrení riadenia prevádzky môže ohroziť vítané vylúčenie blokovania sietí a že neobmedzené rozšírenie na „vykonávanie právnych predpisov“ [článok 23 ods. 5 písm. a)] nie je v súlade so zásadou proporcionality a požiadavkami ochrany údajov.
50. Vzhľadom na platné normy odporúča, aby sa preskúmala nevyhnutnosť navrhovaných ustanovení o opatreniach riadenia prevádzky.
51. Podporuje Európsku komisiu v zvyšovaní ochrany spotrebiteľov vhodnými opatreniami, snahe o transparentnejšiu podobu elektronickej komunikácie a uľahčenie získavania záväzných a zrozumiteľných informácií účastníkmi trhu.
52. Upozorňuje na to, že právne predpisy členských štátov vytvorené na uplatňovanie európskeho právneho rámca pre telekomunikácie často zohľadňujú relevantné národné osobitosti a v zmysle tejto úvahy žiada podrobnú konzultáciu s národnými regulačnými orgánmi a organizáciami ochrany spotrebiteľov.
53. Konštatuje, že navrhovaná harmonizácia práv koncových používateľov by nemala spôsobiť zníženie súčasnej úrovne ochrany v členských štátoch a Európskej komisii odporúča, aby zvažila posilnenie práv koncových používateľov prostredníctvom minimálnej harmonizácie.

Roaming

54. Veľmi víta zníženie horných úrovní sadzieb regulovaných roamingových spojení, a takisto slobodu pri stanovovaní poplatkov za pasívne roamingové spojenia a podporuje zámer Európskej komisie trvalo brániť účtovaniu neodôvodnených príplatkov a v prospech spotrebiteľov dosiahnuť jednotné ceny pri domácich aj zahraničných spojeniach.
55. Podporuje Európsku komisiu v jej zámere dosiahnuť vďaka možnosti dvojstranných alebo mnohostranných roamingových dohôd stav, že domáce ceny budú platiť pri domácich aj regulovaných roamingových službách.
56. Trvá na tom, aby skutočnosť, že koncový používateľ môže vymeniť účtovanie platných domácich cien za poskytnutie iných výhod, neumožňovala pravidelné obchádzanie roamingu za domáce ceny.
57. Žiada zabezpečiť, aby vďaka usmerneniam o uplatňovaní kritérií zvyčajného využívania, ktoré sa majú vypracovať, mali koncoví používatelia skutočne istotu, že si svoje domáce zvyklosti pri využívaní týchto služieb budú môcť zachovať aj v iných členských štátoch.
58. Poukazuje na nebezpečenstvo možných (vyrovnávacích) zvýšení cien za domáce spojenia a žiada Európsku komisiu, aby tento aspekt osobitne zohľadnila pri hodnotení nariadenia (EÚ) č. 531/2012.
59. Konštatuje, že pri dvojstranných a mnohostranných roamingových dohodách treba kriticky posúdiť, či nehrozí, že budú obmedzovať hospodársku súťaž alebo posilňovať konkurenčné postavenie trhov silných poskytovateľov.

Subsidiarita a proporcionalita

60. Zastáva názor, že návrh nariadenia obsahuje rad opatrení, pri ktorých sa musí overiť ich zlučiteľnosť so zásadou subsidiarity, napr. pri prenose právomocí v správe frekvencií a postupoch pridelovania frekvencií, poskytnutí práva veta Komisii pri opatreniach proti európskym poskytovateľom (European Electronic Communications Provider – EECP) a stanovení normalizovaného virtuálneho produktu na prístup do siete s možným následným zrušením povinnosti fyzického uvoľnenia prístupu k vedeniu účastníckej prípojky.

61. Poukazuje na to, že výber nariadenia ako právneho nástroja a právomoc vydať vykonávací predpis s cieľom harmonizovať dostupnosť frekvenčného spektra, načasovanie jeho pridelovania a trvanie platnosti práv na využívanie frekvenčného spektra (kapitola III návrhu nariadenia: oddiel 1 – Koordinácia využívania rádiového frekvenčného spektra v rámci jednotného trhu) vyvoláva otázku, pokiaľ ide o zlučiteľnosť so zásadou proporcionality.

62. Okrem toho zastáva názor, že návrh obsahuje celý rad tém, ktorých vhodnosť, potrebnosť a primeranosť na vytvorenie digitálneho vnútorného trhu sa ešte musí podrobne posúdiť.

63. Dospel k záveru, že návrh Komisie treba vzhľadom na spomenuté pochybnosti považovať z veľkej časti za zatiaľ nevhodný na to, aby sa o ňom rozhodlo.

64. Navrhuje, aby sa podľa príslušného harmonogramu dospelo k účinnosti ustanovení o odstránení roamingových poplatkov a aby sa ostatné opatrenia po konzultácii s najdôležitejšími aktérmi a pri zohľadnení uvedených námietok preskúmali a prepracovali.

II. ODPORÚČANÉ ZMENY A DOPLNENIA**Pozmeňovací návrh 1**

Článok 2 ods. 15

Zdôvodnenie

Vymedzenie tohto pojmu bude zbytočné, pretože sa navrhuje, aby sa zodpovedajúca úprava v článku 23 ods. 2 vypustila.

Pozmeňovací návrh 2

Článok 14

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>Článok 14 – Prístup k rádiovým miestnym počítačovým sieťam</p> <p>1. Príslušné vnútroštátne orgány povolia poskytovanie prístupu k sieti poskytovateľa elektronických komunikácií verejnosti prostredníctvom rádiových miestnych počítačových sietí, ako aj využívanie harmonizovaného rádiového spektra na účely takéhoto poskytovania, a to len pod podmienkou všeobecného oprávnenia.</p> <p>2. Príslušné vnútroštátne orgány nesmú brániť poskytovateľom elektronických komunikácií verejnosti prístup k svojim sieťam prostredníctvom rádiových miestnych počítačových sietí, ktoré sa môžu nachádzať v priestoroch koncového používateľa, pod podmienkou splnenia podmienok všeobecného oprávnenia a informovaného súhlasu koncového používateľa.</p>	<p>Článok 14 – Prístup k rádiovým miestnym počítačovým sieťam</p> <p>1. Príslušné vnútroštátne <u>verejné</u> orgány povolia poskytovanie prístupu k sieti poskytovateľa elektronických komunikácií verejnosti prostredníctvom rádiových miestnych počítačových sietí, ako aj využívanie harmonizovaného rádiového spektra na účely takéhoto poskytovania, a to len pod podmienkou všeobecného oprávnenia.</p> <p>2. Príslušné vnútroštátne <u>verejné</u> orgány nesmú brániť poskytovateľom elektronických komunikácií verejnosti umožňovať verejnosti prístup k svojim sieťam prostredníctvom rádiových miestnych počítačových sietí, ktoré sa môžu nachádzať v priestoroch koncového používateľa, pod podmienkou splnenia podmienok všeobecného oprávnenia a informovaného súhlasu koncového používateľa.</p>

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>3. Poskytovatelia elektronických komunikácií verejnosti nesmú jednostranne obmedziť:</p> <p>a) právo koncových používateľov na prístup k rádiovým miestnym počítačovým sieťam poskytovaným tretími stranami, ktoré si zvolia,</p> <p>b) právo koncových používateľov umožniť recipročne alebo všeobecnejšie prístup k sieťam týchto poskytovateľov iným koncovým používateľom prostredníctvom rádiových miestnych počítačových sietí, aj na základe iniciatív tretích strán, ktoré združujú a verejne sprístupňujú rádiové miestne počítačové siete rôznych koncových používateľov.</p> <p>4. Príslušné vnútroštátne orgány nesmú obmedziť právo koncových používateľov umožniť recipročne alebo všeobecnejšie prístup k svojim rádiovým miestnym počítačovým sieťam iným koncovým používateľom, aj na základe iniciatív tretích strán, ktoré združujú a verejne sprístupňujú rádiové miestne počítačové siete rôznych koncových používateľov.</p> <p>5. Príslušné vnútroštátne orgány nesmú obmedzovať poskytovanie verejného prístupu k rádiovým miestnym počítačovým sieťam:</p> <p>a) zo strany verejných orgánov v priestoroch alebo v bezprostrednom okolí priestorov, kde tieto verejné orgány sídlia, ak ide o doplnkovú činnosť k službám poskytovaným verejnosti v týchto priestoroch,</p> <p>b) na základe iniciatív mimovládnych organizácií alebo verejných orgánov na združovanie a recipročné alebo všeobecnejšie sprístupňovanie rádiových miestnych počítačových sietí rôznych koncových používateľov, prípadne vrátane rádiových miestnych počítačových sietí, ku ktorým sa verejný prístup poskytuje v súlade s písmenom a).</p> <p>6. Podnik, verejný orgán alebo iný koncový používateľ sa nepovažuje za poskytovateľa elektronických komunikácií verejnosti výlučne z dôvodu poskytovania verejného prístupu k rádiovým miestnym počítačovým sieťam, ak charakter takéhoto poskytovania prístupu nie je obchodný alebo je len doplnkom k inej obchodnej činnosti alebo verejnej službe, ktorá nie je závislá od prenosu signálu v takýchto sieťach.</p>	<p>3. Poskytovatelia elektronických komunikácií verejnosti nesmú jednostranne obmedziť:</p> <p>a) právo koncových používateľov na prístup k rádiovým miestnym počítačovým sieťam poskytovaným tretími stranami, ktoré si zvolia,</p> <p>b) právo koncových používateľov umožniť recipročne alebo všeobecnejšie prístup k sieťam týchto poskytovateľov iným koncovým používateľom prostredníctvom rádiových miestnych počítačových sietí, aj na základe iniciatív tretích strán, ktoré združujú a verejne sprístupňujú rádiové miestne počítačové siete rôznych koncových používateľov.</p> <p>4. Príslušné vnútroštátne verejné orgány nesmú obmedziť právo koncových používateľov umožniť recipročne alebo všeobecnejšie prístup k svojim rádiovým miestnym počítačovým sieťam iným koncovým používateľom, aj na základe iniciatív tretích strán, ktoré združujú a verejne sprístupňujú rádiové miestne počítačové siete rôznych koncových používateľov.</p> <p>5. Príslušné vnútroštátne verejné orgány nesmú obmedzovať poskytovanie verejného prístupu k rádiovým miestnym počítačovým sieťam:</p> <p>a) zo strany verejných orgánov v priestoroch alebo v bezprostrednom okolí priestorov, kde tieto verejné orgány sídlia, ak ide o doplnkovú činnosť k službám poskytovaným verejnosti v týchto priestoroch,</p> <p>b) na základe iniciatív mimovládnych organizácií alebo verejných orgánov na združovanie a recipročné alebo všeobecnejšie sprístupňovanie rádiových miestnych počítačových sietí rôznych koncových používateľov, prípadne vrátane rádiových miestnych počítačových sietí, ku ktorým sa verejný prístup poskytuje v súlade s písmenom a).</p> <p>6. Podnik, verejný orgán alebo iný koncový používateľ sa nepovažuje za poskytovateľa elektronických komunikácií verejnosti výlučne z dôvodu poskytovania verejného prístupu k rádiovým miestnym počítačovým sieťam, ak charakter takéhoto poskytovania prístupu nie je obchodný alebo je len doplnkom k inej obchodnej činnosti alebo verejnej službe, ktorá nie je závislá od prenosu signálu v takýchto sieťach.</p>

Zdôvodnenie

V mnohých členských štátoch spravujú prístup do rádiových miestnych počítačových sietí (LAN) miestne a regionálne orgány, a nie štátne orgány.

Pozmeňovací návrh 3

Článok 23

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>Článok 23 – Sloboda poskytovať a využívať prístup k otvorenému internetu a primerané riadenie prevádzky</p> <p>1. Koncoví používatelia majú slobodný prístup k informáciám a obsahu a môžu slobodne šíriť informácie a obsah, prevádzkovať aplikácie a využívať služby podľa vlastného výberu prostredníctvom služby prístupu na internet.</p> <p>Koncoví používatelia slobodne uzatvárajú zmluvy o objeme a rýchlosti dát s poskytovateľmi služieb prístupu na internet a v súlade s akýmikoľvek takýmito dohodami týkajúcimi sa objemu dát slobodne využívajú akékoľvek ponuky poskytovateľov internetového obsahu a internetových aplikácií a služieb.</p> <p>2. Koncoví používatelia takisto slobodne uzatvárajú zmluvy s poskytovateľmi elektronických komunikácií verejnosti alebo poskytovateľmi obsahu, aplikácií a služieb týkajúce sa poskytovania špecializovaných služieb so zvýšenou kvalitou služby.</p> <p>S cieľom umožniť poskytovanie špecializovaných služieb koncovým používateľom, poskytovatelia obsahu, aplikácií a služieb a poskytovatelia elektronických komunikácií verejnosti slobodne medzi sebou uzatvárajú dohody s cieľom prenášať súvisiace objemy dát alebo zabezpečovať prevádzku ako špecializované služby s vymedzenou kvalitou služby alebo určenou kapacitou. Poskytovanie takýchto špecializovaných služieb nesmie opakovane alebo sústavne zhoršovať celkovú kvalitu služieb prístupu na internet.</p> <p>3. Tento článok sa nedotýka právnych predpisov Únie alebo vnútroštátnych právnych predpisov týkajúcich sa zákonnosti prenášaných informácií, obsahu, aplikácií alebo služieb.</p> <p>4. Vykonávanie slobôd stanovených v odsekoch 1 a 2 sa uľahčuje poskytovaním úplných informácií v súlade s článkom 25 ods. 1, článkom 26 ods. 2 a článkom 27 ods. 1 a 2.</p>	<p>Článok 23 – Sloboda poskytovať a využívať prístup k otvorenému internetu a primerané riadenie prevádzky</p> <p>1. Koncoví používatelia majú slobodný prístup k informáciám a obsahu a môžu slobodne šíriť informácie a obsah, prevádzkovať aplikácie a využívať služby podľa vlastného výberu prostredníctvom služby prístupu na internet.</p> <p>Koncoví používatelia slobodne uzatvárajú zmluvy o objeme a rýchlosti dát s poskytovateľmi služieb prístupu na internet a v súlade s akýmikoľvek takýmito dohodami týkajúcimi sa objemu dát slobodne využívajú akékoľvek ponuky poskytovateľov internetového obsahu a internetových aplikácií a služieb.</p> <p>2. Koncoví používatelia takisto slobodne uzatvárajú zmluvy s poskytovateľmi elektronických komunikácií verejnosti alebo poskytovateľmi obsahu, aplikácií a služieb týkajúce sa poskytovania špecializovaných služieb so zvýšenou kvalitou služby.</p> <p>S cieľom umožniť poskytovanie špecializovaných služieb koncovým používateľom, poskytovatelia obsahu, aplikácií a služieb a poskytovatelia elektronických komunikácií verejnosti slobodne medzi sebou uzatvárajú dohody s cieľom prenášať súvisiace objemy dát alebo zabezpečovať prevádzku ako špecializované služby s vymedzenou kvalitou služby alebo určenou kapacitou. Poskytovanie takýchto špecializovaných služieb nesmie opakovane alebo sústavne zhoršovať celkovú kvalitu služieb prístupu na internet.</p> <p>3. <u>2.</u> Tento článok sa nedotýka právnych predpisov Únie alebo vnútroštátnych právnych predpisov týkajúcich sa zákonnosti prenášaných informácií, obsahu, aplikácií alebo služieb.</p> <p>4. <u>3.</u> Vykonávanie slobôd stanovených v odsekoch <u>odseku</u> 1 a 2 sa uľahčuje poskytovaním úplných informácií v súlade s článkom 25 ods. 1, článkom 26 ods. 2 a článkom 27 ods. 1 a 2.</p>

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>5. Poskytovatelia služieb prístupu na internet nesmú v rámci limitov akýchkoľvek zmluvne dohodnutých objemov dát alebo rýchlostí služieb prístupu na internet obmedzovať slobody stanovené v odseku 1 blokovaním, spomaľovaním, znehodnocovaním alebo diskrimináciou, pokiaľ ide o špecifický obsah, aplikácie alebo služby alebo ich špecifické triedy, s výnimkou prípadov, keď je potrebné uplatniť primerané opatrenia týkajúce sa riadenia prevádzky. Primerané opatrenia týkajúce sa riadenia prevádzky musia byť transparentné, nediskriminačné, primerané a nevyhnutné na:</p> <p>a) vykonávanie právneho ustanovenia alebo súdneho príkazu alebo predchádzanie alebo zabránenie vážnym zločinom,</p> <p>b) zachovanie integrity a bezpečnosti siete, služieb poskytovaných prostredníctvom tejto siete a koncových zariadení koncových používateľov,</p> <p>c) predchádzanie prenášaniam nevyžiadaných komunikácií koncovým používateľom, ktorí dali predchádzajúci súhlas na takéto obmedzujúce opatrenia,</p> <p>d) minimalizáciu účinkov dočasnej alebo výnimočnej preťažnosti siete pod podmienkou, že s ekvivalentnými druhmi prevádzky sa zaobchádza rovnakým spôsobom.</p> <p>Primerané riadenie prevádzky je spojené iba so spracúvaním údajov, ktoré sú nevyhnutné a primerané na plnenie účelov stanovených v tomto odseku.</p>	<p>4. 5. Poskytovatelia služieb prístupu na internet nesmú v rámci limitov akýchkoľvek zmluvne dohodnutých objemov dát alebo rýchlostí služieb prístupu na internet obmedzovať slobody stanovené v odseku 1 blokovaním, spomaľovaním, znehodnocovaním alebo diskrimináciou, pokiaľ ide o špecifický obsah, aplikácie alebo služby alebo ich špecifické triedy, s výnimkou prípadov, keď je potrebné uplatniť primerané opatrenia týkajúce sa riadenia prevádzky. Primerané opatrenia týkajúce sa riadenia prevádzky musia byť transparentné, nediskriminačné, primerané a nevyhnutné na:</p> <p>a) vykonávanie právneho ustanovenia alebo súdneho príkazu alebo predchádzanie alebo zabránenie vážnym zločinom, <u>Výnimky sú prípustné len na:</u></p> <p>a) b) zachovanie integrity a bezpečnosti siete, služieb poskytovaných prostredníctvom tejto siete a koncových zariadení koncových používateľov,</p> <p>b) c) predchádzanie prenášaniam nevyžiadaných komunikácií koncovým používateľom, ktorí dali predchádzajúci súhlas na takéto obmedzujúce opatrenia,</p> <p>e) d) minimalizáciu účinkov dočasnej alebo výnimočnej preťažnosti siete pod podmienkou, že s ekvivalentnými druhmi prevádzky sa zaobchádza rovnakým spôsobom.</p> <p><u>Opatrenia podľa písm. a), b) alebo c) musia byť transparentné, nediskriminačné, primerané a potrebné. Primerané riadenie prevádzky je spojené iba so spracúvaním údajov. Pri ich vykonávaní sa smú spracúvať iba také údaje, ktoré sú nevyhnutné a primerané na plnenie účelov stanovených v tomto odseku.</u></p>

Zdôvodnenie

Osobitné dohody medzi poskytovateľmi služieb internetového prístupu a poskytovateľmi obsahu o poskytovaní špecializovaných služieb sú v rozpore so zásadou slobodného prístupu na sieť a zásadou nediskriminácie. Okrem toho hrozí, že dôjde k uprednostňovaniu finančne silných podnikov pred menšími poskytovateľmi.

Nejasný pojem „opatrenia týkajúce sa riadenia prevádzky“ sa môže vypustiť, keď budú nariadením upravené jasne definované výnimky. Ustanovenia o výnimkách, ktoré pre svoju nejednoznačnosť alebo neobmedzenosť môžu viesť k porušovaniu zásady neblokovaní resp. nediskriminácie by spôsobili značnú právnu neistotu.

Pozmeňovací návrh 4

Článok 24 ods. 1

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
Článok 24 – Záruky pre kvalitu služby	Článok 24 – Záruky pre kvalitu služby

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>1. Národné regulačné orgány zabezpečujú a úzko sledujú možnosť koncových používateľov účinne využívať slobody stanovené v článku 23 ods. 1 a 2, súlad s článkom 23 ods. 5 a neustálu dostupnosť nediskriminačných služieb prístupu na internet na úrovniach kvality, ktoré zodpovedajú pokrokom v technológii a nie sú zhoršené pod vplyvom poskytovania špecializovaných služieb. V spolupráci s inými príslušnými vnútroštátnymi orgánmi zároveň monitorujú vplyv špecializovaných služieb na kultúrnu rozmanitosť a inovácie. Národné regulačné orgány podávajú každoročne správu Komisii a orgánu BEREC o svojom sledovaní a zisteniach.</p>	<p>1. Národné regulačné orgány zabezpečujú a úzko sledujú možnosť koncových používateľov účinne využívať slobody stanovené v článku 23 ods. 1 a 2, súlad s článkom 23 ods. 5 a neustálu dostupnosť nediskriminačných služieb prístupu na internet na úrovniach kvality, ktoré zodpovedajú pokrokom v technológii a nie sú zhoršené pod vplyvom poskytovania špecializovaných služieb. V spolupráci s inými príslušnými vnútroštátnymi orgánmi zároveň monitorujú vplyv špecializovaných služieb na kultúrnu rozmanitosť a inovácie. Národné regulačné orgány podávajú každoročne správu Komisii a orgánu BEREC o svojom sledovaní a zisteniach.</p>

Zdôvodnenie

Dôsledok navrhovanej zmeny článku 23.

Pozmeňovací návrh 5

Článok 35 ods. 2 písm. c)

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>– c) v odseku 5 sa vkladá toto písmeno aa):</p> <p>„aa) prijať rozhodnutie, na základe ktorého sa od príslušného národného regulačného orgánu požaduje, aby zrušil navrhované opatrenie, spolu s konkrétnymi návrhmi na jeho zmenu, keď je cieľom zamýšľaného opatrenia uložiť, zmeniť alebo zrušiť povinnosť európskeho prevádzkovateľa elektronických komunikácií v zmysle nariadenia [XXX/2014].“</p>	<p>—e) v odseku 5 sa vkladá toto písmeno aa):</p> <p>„aa) prijať rozhodnutie, na základe ktorého sa od príslušného národného regulačného orgánu požaduje, aby zrušil navrhované opatrenie, spolu s konkrétnymi návrhmi na jeho zmenu, keď je cieľom zamýšľaného opatrenia uložiť, zmeniť alebo zrušiť povinnosť európskeho prevádzkovateľa elektronických komunikácií v zmysle nariadenia [XXX/2014].“</p>

Zdôvodnenie

Výbor regiónov odmieta presun právomocí spojený s článkom 35 ods. 2 písm. c). Za dostatočnú považuje možnosť Európskej komisie vydávať odporúčania, ktorá bola doteraz obsiahnutá v článku 7a ods. 5 rámcovej smernice.

Pozmeňovací návrh 6

Článok 37 ods. 4

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>3. Individuálni koncoví používatelia, ktorým roamingové služby poskytuje poskytovateľ využívajúci ustanovenia tohto článku, si na vlastnú žiadosť zámerne a výslovne volia vzdať sa výhod spojených s uplatňovaním uplatniteľnej sadzby domácich služieb pri regulovaných roamingových službách v rámci daného maloobchodného balíka výmenou za iné výhody, ktoré predmetný poskytovateľ ponúka. Poskytovateľ roamingu upovedomuje týchto koncových používateľov o povahe roamingových výhod, o ktoré by takto prišli. Národné regulačné orgány sledujú predovšetkým, či poskytovatelia roamingových služieb využívajúci ustanovenia tohto článku nepoužívajú obchodné praktiky, ktoré by viedli k obchádzaniu automatického režimu.</p>	<p>3. Individuálni koncoví používatelia, ktorým roamingové služby poskytuje poskytovateľ využívajúci ustanovenia tohto článku, si na vlastnú žiadosť zámerne a výslovne volia vzdať sa výhod spojených s uplatňovaním uplatniteľnej sadzby domácich služieb pri regulovaných roamingových službách v rámci daného maloobchodného balíka výmenou za iné výhody, ktoré predmetný poskytovateľ ponúka. Poskytovateľ roamingu upovedomuje týchto koncových používateľov o povahe roamingových výhod, o ktoré by takto prišli. Národné regulačné orgány sledujú predovšetkým, či poskytovatelia roamingových služieb využívajúci ustanovenia tohto článku nepoužívajú obchodné praktiky, ktoré by viedli k obchádzaniu automatického režimu.</p>

Zdôvodnenie

Kroky nevyhnutné na zníženie roamingových poplatkov sa nesmú narúšať tým, že sa podniky môžu zbaviť svojich povinností poskytnutím bližšie nedefinovaných „iných výhod“.

V Bruseli 31. januára 2014

Predseda
Výboru regiónov
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

ISSN 1977-1037 (elektronické vydanie)
ISSN 1725-5236 (papierové vydanie)

Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie
2985 Luxemburg
LUXEMBURSKO

SK